

URMASSOORUMAA, suurettevõtja



„Äripäev on info-
kandja. Minu jaoks
on ta uudiste edas-
taja.

JÜRI ROSS, Infotark ASi omanik



„Äripäev tähendab kõige
värskemaid ja professionaalse-
maid uudiseid majandusest. Ka
äripartnereid leiab lihtsalt Äri-
päeva kaudu. Loen hea mee-
lega kõiki teemasid lehest, et tun-
netada Eesti majanduse kulgu.

HEIKKISAL-SALLER, In Nomine OÜ juhatuse liige



„Äripäev katab meie rahvakillu majandushu-
vi ära. Mulle tundub ka, et inimesed võiksid veel
rohkem majanduse vastu huvi tunda, kuid sõna
“äri” peletab ilmselt. Kui vaadata aripaev.ee uudi-
seid, siis ka need on ilmselt loetumad, siin püüa-
vad teised väljaanded kandadele astuda ja kohati
ma tahaks, et nad teeks seda tugevamini. Viima-
sel ajal kasutan ka Äripäeva m-versiooni.

ANDRES AAVIK, Skanska EMV ASi
juhatuse esimees



„Äripäev tähendab
uudistekanalit ja teatud
mottes avaliku arva-
muse kujundajat. Saan
sealt ülevaate päevatee-
madest.

SIRJE AAL, Henkel Makroflex ASi juhataja



„Kui ma olen
Eestis ja kon-
toris, siis Äri-
päev on esi-
mene asi, mille
ma läbi loen.

MARGIT HÄRMA, Mamo Food OÜ omanik



„Äripäev on nii kaua
aega olnud minu jaoks
olemas, et ma ei kaju-
ta ette, et ei ole Äripäeva.
Eelkõige on ta väga väär-
tuslik infoallikas. Ma ka-
sutan seda otseselt oma
töös, mitte ainult ei hoia
ennast kursis. Ma ei mä-
letagi, kui pika aja jooksul
ei ole möödunud ühte-
gi päeva, kus ma ei oleks
Äripäeva läbi lugenud.

PEEP AAVIKSOO, EBS Juhtimiskoolituse
Keskus OÜ juhataja



„Äripäev on osa
Eesti ärimaastikust.
Nii nagu on äri, on ka
Äripäev. Kui oled ma-
janduses osaline, siis
Äripäev on kindlasti
vajalik lektüür.

Äripäev

Nädalavaetus

HELDUR MEERITS, Amalfi ASi juhatuse liige



„Äripäev on kasulik
selle pärast, et fakte ja
detaile on seal kõvas-
ti. Need on töös kasuli-
kud. Mõnikord mõned
skandaalid saate te pä-
ris hästi kätte.

JÜRI SELJAMAA, Seljamaa Fotostudio OÜ omanik



„Äripäev tähendab minu
jaoks informatsiooni väga
erinevatel teemadel. Kasu
on Äripäevast kaudne, mis
ladedust ajusse. Samuti on
kasu ka emotsionaalne.

AIVAR REHE,
Sampo Panga juht



„Äripäev on majandusajaleht, mis otsib kogu aeg
seda õiget profiili, et olla esiteks päevakajaline ning
teiseks mitte libastuda ja minna selliste heledamates
toonides uudiste sfääri. Majandus on juba kord selline
emotsionaalne sektor. Nii et ta töötab hästi. Ta annab
konstruktiivset informatsiooni - ühelt poolt siis rah-
vusvahelist ja teisalt ka kohalikku vaatenurka majan-
duses toimuvale.
Mina väärtustan eriti seda, et Äripäev on operatiivne.
Vahetan väga tihti infot oma Taani kolleegidega, kes
peavad positiivseks ka seda, et Äripäev töötab väga
kiiresti. Informatsioon, mis ringleb Euroopa rahan-
dusmaailmas, jõuab Eestisse kiiresti ja autentselt.

ANTI KUUS, Aktaprint ASi juhatuse liige



„Äripäev tähendab seda, et igal
hommikul tuleb postkasti üks meel-
div kogum uudiseid ja analüüse. Ma-
jandusinimesena pean seda num-
ber üks infoallikaks enda jaoks. Mulle
meeldib.

JAANUS TRUU, Boxtop OÜ omanik



„Äripäev tähendab ülevaadet Ees-
ti ärielust. Äripäe-
vast saan ülevaa-
te, mis toimub, mil-
lised on turul uued
teenused, kes mida
pakub ning ka üle-
üldist harivat infor-
matsiooni. Ma olen
üldiselt rahul.

ANDRES LIPSTOK, Eesti Panga president



„Äripäev on minu jaoks majan-
dusteemasid käsitlev leht Ees-
tis, mis on aegade jooksul kasva-
nud arvestatavaks, analüüsivaks
ja tõsiseltvõetavaks infoallikaks.
Äripäev on päevalehena väga
operatiivne.

RAIN LÕHMUS, LHV Panga suuromanik



„Kuna olen viimastel
aastatel Eestist
eemal olnud, siis ta an-
nab ülevaate Eesti äri-
uudistest. Kui vähegi
võimalik, siis loen Äri-
päeva iga päev, tõsi küll,
internetist.

REIN RUUTO, Temper OÜ juhatuse liige



„Äripäev tähendab päevakohast infor-
matsiooni. Õigeaegne informatsioon an-
nab kindlasti kasu - võimaluse ärimaailmas
oriienteeruda ja olla kursis toimuvaga.

SIRJE POTISEPP, Eesti Toiduainetööstuse Liidu juhataja



„Äripäev tähendab majandusinformatsiooni ja
tõsiseltvõetavat majanduslehte. Äripäev on igapäe-
vane tööriist. Kõik, mis toimub majanduses, mõju-
tab toiduainetööstust. See on hästi spetsiifiline toot-
misharu, mis on seotud kõige tihedamalt ka tarbi-
ja rahakotiga. Tarbija on oma rahakoti ja sissetule-
ku ja töökohaga seotud. Majandustegevuse ja kõi-
ge sellega peab kursis olema. Ja mis seal salata, Äri-
päevast saab seda infot.

VALDO KALM, ASi EMT juhatuse esimees



„Äripäev tähendab minu
jaoks igahommikusi äriuudi-
seid. Samuti on ta muutunud
üsna kiireks majandusuudis-
te kanaliks ka online-keskkon-
te kanaliks aripaev.ee näol. Infot saab
na aripaev.ee päris palju ja kiire-
sti. Info olulisuse koha pealt os-
kate te prioriteete seada ka pä-
ris hästi.

MARJE JOSING, Eesti Konjunkturiinstituudi
direktor



„Äripäev tähendab majandusin-
formatsiooni. Saan
Äripäevast teavet
erinevate turgude,
probleemide ja ette-
võtete kohta. Ta an-
nab üldise majan-
dusmaastiku üle-
vaate. Loen lehe ot-
sast otsani läbi.

TERJE EIPRE, Advokaadibüroo Eipre & Partnerid OÜ omanik
ja vandeadvokaat



„Äripäev tähendab minu jaoks
harjumuspärast igahommikust aja-
lehte. Mõnikord informatiivset, mõ-
nikord meelelahutuslikku ajaviidet
koos võimalusega sisustada klien-
di aega. Mõned Äripäeva ajakirjani-
ke paljastatud faktid on juhtinud tä-
helepanu meie riigi ja ühiskonna kit-
saskohtadele.

KARIN NIINAS, TNS Emori juhataja



„Ta on igapäevane kaaslane, kel-
lega olen harjunud. Minu hommik
algab Äripäevaga. Ta on loomulik
osa infovoost, mida ma vajan oma
töös. Teda on vaja selleks, et olla
kursis erinevate teemadega, selle-
ga, mida teised ettevõtjad arvavad.

INNO BORODENKO, Viking Line Eesti OÜ tegevjuht



„Äripäev tähendab majan-
dusolukorda, ülevaadet ma-
jandusest, nii Eestis kui ka
minu jaoks lähivälismaal.
Äripäev laiendab silmarin-
gi, saad teada teiste arvamuse
majandusolukorrast.

Küsisime oma lugejatelt, mida nad arvavad Äripäevast ...

... nüüd näitame, milline Äripäev on!

Äripäev on ...

- ... tööks kõige kasulikum Eesti ajaleht.
- ... investeering, mis tasub end ära.
- ... mõjukas - loetuim ajaleht juhtide seas.
- ... mitmekesine.
- ... huvitav.

Äripäev aitab ...

- ... olla edukas.
- ... säästa aega.

Mõjukad arvamused

Paljastavad uurivad lood

Eksklusiivsed uudised

Praktilised rubriigid:

“Logistika”, “Kinnisvara”, “Ehitus”,
“Tööstus”, “Auto”, “Ettevõtja”,
“Kuidas”, “Eksport”, “Turundus”,
“Põllumajandus”

Suunda näitav “Investor”

Ülevaatlik Puhkepäev

Äripäeva tellija

saab aastas rohkem kui 100 erilehte
ning palju nõuandeid, kuidas kokku
hoida ja raha teenida.

Eriväljaanded Juhtimine, Oma Maja, Tööstus, Sisustaja, Logistika, Ehitus, Tööstus, Kinnisvara ja Tehnikatrend annavad praktilist nõu otsuste langetamiseks nii tööl kui ka kodus.

Kord kvartalis ilmub **ajakiri** Gentleman.

Ühtlasi koostame edetabeleid ehk **TOPe**, sealhulgas 15 maakonna TOPi, TOP 100, gasellfirmade TOP, aktsionäride TOP, rikaste TOP, dividendide TOP, parimate/halvimate palgamaksjate TOP, paarkümmend erineva majandusvaldkonna TOPi, pere- ja töötajasõbralike firmade TOP.



UUDISED

Ametnikud nädalasel "sundreisil" Itaalias

"Muidu oleks raha tulude lennanud," põhjendab ministrium tosin ametniku reisi. ▶16-17

Põhja-Ameerikas vali reklaamis hoolikalt sõnu

Põhja-Ameerikasse eksportides võib üsna lihtsa eksimusega toote müügile kriipsu peale tõmmata. ▶28

Ettevõtjad kindlustavad end põllumajandusega

"Virtuaalset meelelahutust ja raha usume, aga virtuaalset toitu mitte," põhjendab üks neist. ▶20-21

PUHKEPÄEV

Nargenfestivalil kõlavad täna avaakrodid

Nargenfestival kutsub juulis referendumile ja teistel suvekuudel Eesti heliloojate Kreegi, Elleri ja Pärdi päevadele. ▶3



KOLUMN



„Ärgem laskem end hullutada mõttest, et mujal tehakse kõik õigesti ja laiuvad pudrumäed.

Premia Foodsi juht Kuldar Leis ergutab arvamust globaliseeruma jätkusuutlikult. ▶32

MEDITSIIN

Viljatusravi ekspordiks

Kui Elite Kliiniku omanik **ANDREI SÕRITSA** eelstab välismaistele klientidele pakkuda ravi Eestis, siis F-Esti juht Jaanus Pikani kavatseb viljatusravi arenevatesse riikidesse kohapeale viia. ▶12-13



Äripäev

Nädalavaetus

Reede, 1. juuni 2012
nr 106 (4528) 2,24 eurot

↓ EUR/USD
1,2403

↑ USD/EUR
0,8063

↑ EUR/SEK
8,9752

↓ NordPool
36,58

↓ Euribor
0,946%

LUUBI ALL

Uhisrinne suurarenduse vastu



VÕITLUST arendaja ja Tallinna linna vastu veab Telliskivi Selts. Fotol näitab seltsi juhatuse liige Aivo Lill, kuhu ulatub arendaja Pro Kapitali krundi piir. FOTO: VEIKO TÖKMAN

▶ Kolm kinnisvaraarendajat soovivad Tallinna magusamasse piirkonda ehitada mitu kortermaja. Kinnistute naabrid võitlevad suurejoonelistele plaanide vastu ▶6-10

ÄRIPÄEV 1. juuni 2012

toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

NÄDALA TEGIJA

Remo Tiigirand

tundmatust reformierakondlasest varakaks Šveitsi pangakonto omanikuks

↓ Järjekordne tundmatu parteiliige on tänu segastele selgitustele valgusvihku tõusnud. Reformierakondlane Remo Tiigirand teatas, et temale kuulubki salapärase konto Šveitsi privaatpangas, mille taha varjunud isikud on aidanud parteil mitme valimise vältel kihutustööd

teha. Kui see on nii, siis tekib selguse asemel hulk uusi küsimusi. Nimelt peab Julius Baeri kliendil olema pangas miljon eurot. Tiigiranna senine tegevus ei anna küll vihjeid, kust selline rahapakk sünenud on. Huvitav, kas allikas on Reformierakond või on Tiigirand kellegi teise viigileht.

RÕOMUSTAB

↑ **Uued töökohad.** Kolmapäeval avas TeliaSonera Eestis grupi IT-arenduskeskuse, mis loob vähemalt 50 uut töökohta. Paari aasta eest tõi Eestisse oma finantskeskuse ja uued töökohad ka Statoil. Sammust võiksid võtta eeskujuga teised suurfirmad, näiteks Swedbank.

Suuremad tulud. Sellel nädalal tuli kaks positiivset uudist. Esimeses kvartalis kasvas palk võrreldes aastatagusega 7%, mis on kiireim kasv viimase 13 kvartali jooksul. Maksu- ja tolliameti andmetel deklareeriti Eestis eelmisel aastal ühe deklaratsiooni kohta tulu 500 eurot rohkem kui eelneval aastal. Majanduse taastumine on jõudmas elanikeni.

KURVASTAB

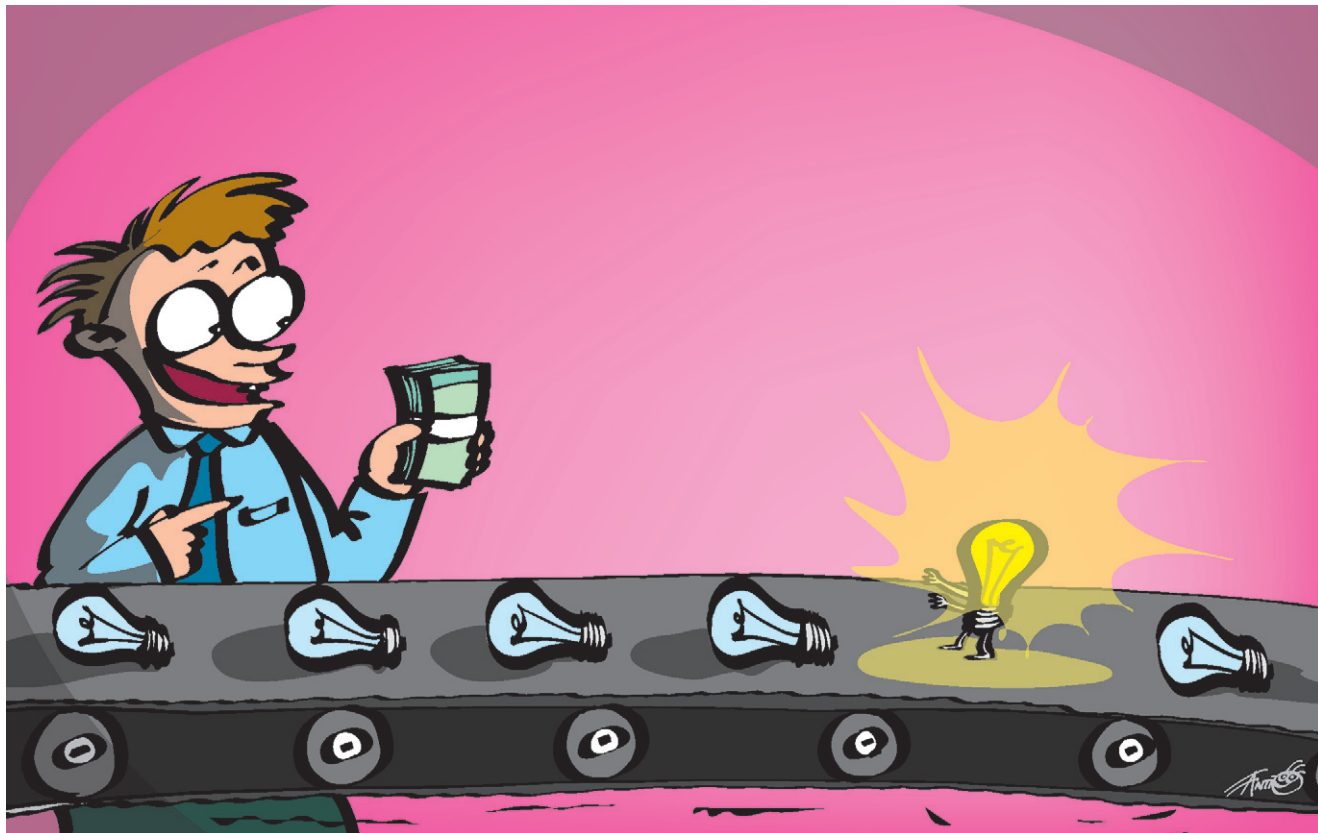
↓ **Reformierakonna käitumine.** Eesti ühe edukaima partei liidrid on pea kaotanud. Pärast Silver Meikari ülestunnistust ja Äripäeva lugu kahtlasest Šveitsi skeemist on peaminister Andrus Ansipi partei esinenud ähvarduste, mustamise, sildistamise, lahmimise ja valedega. Viimane aeg on peeglisse vaadata. Pikalt ja põhjalikult.

Kestev vastasseis BLRTs. Tänavu 100. sünnipäeva tähistav Eesti ettevõttese üks lipulaevu Balti Laevaremonditehas on pikalt vaevelnud vastasseisus, kus suuromanik Fjodor Berman ignoreerib vähemusaktsionäride dividendide väljamaksmise soove. Aktsionär Mihhail Gnidin nõudis aktsiatega tehtud tehingutele erikontrolli. Leiaks lõpuks lahenduse?

JÄRGMISEL NÄDALAL

Uus info Reformierakonna skeemidest

LOE ÄRIPÄEVAST



ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Osale arvamuskonkursil
Edukas Eesti

Äripäev koostöös EMT, Tallinna Kaubamaja ja Sampo Pangaga alustab täna, 1. juunil arvamuskonkursiga **Edukas Eesti**. Selle eesmärk on ärgitada ja julgustada argumenteeritult arutama, kuidas tagada Eesti majandusedu, tõsta elatustaset ja heaolu.

Äripäev on oma juhtkirjas ainuüksi sel aastal mitu korda kirjutanud Eestis laiutavast mõtekrambist, millest pääsemiseks peame loobuma juurdunud kinnismõtetest. Näiteks, et oleme liiga väikesed või vaesed. Selle asemel, et otsida põhjendusi, miks midagi mitte teha, peaksime mõtlema, mis on meie eesmärgid ja kuidas neid saavutada.

Nii arvutasime märtsis välja, et Eesti võiks oma eesmärkidesse investeerimiseks laenata ligi 1,4 miljardit eurot ja jääda ka pärast seda Euroopa madalaima võlakooormusega riigiks, ehkki see tõstaks meie laenukoormuse üle 15% SKPst. Arvutus tõendab, et vajadusel on raha olemas, kuid puudu on just headest ideedest, kuhu ja milleks investeerida. Kas siis laenuka või laenuka.

Sõna tööle. Ambitsioonikad ideed Tiigrihüppel, internetiühenduse põhiseaduslikuks õiguseks kuulutamiseks ja teised taolised, mis tekitaks ühiskonnas elevust ja tooks kasu, on avalikult areenilt taandunud. Samas usume, et ideed on kusagil idanemas. Tuleb need sõnastada ja avalikustada.

Seetõttu soovimegi üheskoos ärgitada laiapõhjalist arutelu Eestile olulistel teemadel. Julgustada argumenteeritult arvama. Sõeluda välja ideed ja lahendused, kuidas tagada Eesti majandusedu, kuidas Eestist saaks parem ja jõukam paik elamiseks. Mis saaks olla parem aeg, kui teha seda vahetult enne Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva.

Ideed saab iseenesest väljendada mitme-

”**Eesti edu tagab erinevate üksikute ideede ja edusummade summa.**”

ti – nii ühelauselisel kui ka pika äriplaani-na. Usume, et arvamusartikli või – kui soovite – essee vorm on just see õige ja paras hea idee esitlemiseks ja selle põhjendamiseks. Seepärast võiks idee sõnastada arvamusartikliks pikkusega kuni 5000 tähemärki.

Igal arvamusel oma väärtus. Samas ei tohiks lasta end hirmutada. Idee ja arvamus ei ole ainult visioon. Seda ka, kuid kummalgi ei ole mõõdet väike *versus* suur. Selleks võib olla kuhugi investeerimine, seadusemuudatus, aga miks mitte ka tõhusam õppetöö, ohutum liiklus või kindlam kommunikatsioon.

Samuti ei ole ideel piirangut teema ega valdkonna suhtes – olgu selleks siis infotehnoloogia, logistika, kaubandus, avalik sektor või ka meelelahutus. Lõpuks tagab ju Eesti edu nende erinevate üksikute edusummade summa.

Hindamine. Seetõttu hindame laias laastus kolme kriteeriumi. Esimeseks on arvamus, idee või välja pakutud lahendus. Selle originaalsus, lihtsus, innovaatilisus ja teostatavus.

Teiseks selle argumenteeritus. Kui hästi ja põhjalikult on arvamus läbi mõeldud ja kaalutud ning kuidas esitatud pool- ja vastuargumendid, tugevused ja nõrkused.

Kolmandaks on oluline ka teostus ja stiil, sõnakasutus ja ülesehitus. Ilma selleta ei jää hea arvamus kõlama.

Väärikas auhind. Et käsi haaraks sulge kergemalt või käiks klaviatuuril elavamalt, oleme välja pannud ka väärika auhinna. Võitja saab 10 000 eurot ning auhinnalised on ka hõbe- ja pronksikoht, vastavalt 3000 ja 2000 euroga.

Konkurss kestab 1. juunist 2012 kuni 1. märtsini 2013.

Kui arvamus kirjas, saatke see aadressil arvamus@aripaev.ee

Müüa üle 10 a tegutsenud
RAAMATUPIDAMISFIRMA
Aastakäive ca 100 000 eurot
rmphyroo@gmail.com, tel 51 903 100

VÕLGLASED SOOMES?
Kiirhagiavalduste esitamine tasumata arvete alusel. Nõustamine eesti keeles.
Mauren OÜ Seppo Maunula
info tel 55 64 64 74, seppo@mauren.ee

PAKITUD MULTŠ
otse tootjalt Sinu õuele.
Külasta meie kodulehte
www.mults.ee ja telli!
SOODNE
Autorevol OÜ • Purila küla, Rapla vald • telefon 615 0584

AHJUD, KAMINAD, PLIIDID
ja nende ehitamiseks suurim ja parim valik eestimaiseid ahjupotte.
OÜ Saviton, Laevastiku 3g, 10313 Tallinn, tel 662 6350, info@saviton.ee; www.saviton.ee

MÜÜA
TOOTMISHOONE PÄRNUS
Logistiliselt hea asukoht linnas
Üldpind 1484 m², 2 korrust
Peakaitse 400 A
Hind soodne
Tõnisson KINNISVARA
Tel 516 2756 Risto Liitmaa

Vabakäeseade SuperTooth Buddy
• Bluetooth 2.1 • 20 tundi kõneaega
• 1000 tundi ooteaega
• Kaja eemaldav mikrofoni
• Võimalus ühendada korraga kaks telefoni
• Mugav magnetkinnitus
39,90€
Eesti suurim valik navigatsiooniseadmeid ja lisavarustust kohe laost parimate hindadega, hea nõu tasuta, GPS-seadmete ja -kaartide rent.
Vaata ja telli internetist www.palmtek.ee või tule Suur-Sõjamäe 42a, Tallinn
Avatud E-R 9-18, tel 621 7530
palmtek@palmtek.ee
Kaardimakse võimalus, järelmaks.

TAMREX

IGA TÖÖ JAOKS LEIDUVAD SOBIVAD KINDAD – MEIE AITAME SUL VALIDA

Asjatundjad hindavad TAMREXi töökindad absoluutseks tipptoodanguks Baltikumis ja vääriliks vastaseks Skandinaavia parimate kindatootjate kõrval. Kümne aastase tootearenduse tulemuseks on üle 300 erineva artikli kõikvõimalike tööde jaoks, alates ühekordsetest kuni PRO-sarja töökinnasteni välja. Omaala tõelised meistrid Eestis, Soomes, Lätis, Leedus kiidavad meie kinnaste kestvust, hingavust, sobivust käe loomuliku liikumisega ja laia suuruste valikut. 3,5 miljonit müüdud kindapaari aastas on ära hoidnud mitmed vigastused ja säilitanud tuhandete töökäte hea tervise.



KAITSE OMA KÄSI!

Käed on meie kõige olulisem töövahend peaaegu kõiges, mida teeme. Igal käel on 27 erinevat luud, 55 lihast ning 30 liigest. Kätes on ühendatud tugevus ja jõud, võimega teha täpsust nõudvat tööd.

Kindad on tehtud mitmetest erinevatest materjalidest, nagu näiteks puuvill, nahk, PVC, nitril, lateks, nailon. Sellisel moel on võimalik ära kasutada erinevate materjalide omadusi ja anda kasutajale parim kaitse võimalike ohtude eest.



Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 30.08.2012 või kuni kaup on jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÕRU
Püri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Tallinna mnt 19c

Ärilaenu - **lhv.ee**

TUTVU TINGIMUSTE JA HINNAKIRJAGA NING VAATA LISAINFOT LHV.EE.

LHV pank**KINNISVARAARENDUS**

Magus arendus mattunud vaidlusesse

Pealinna ühele magusaimale mereäärsele piirkonnale Kalasadamas on Tallinna linn ja arendajad püüdnud juba kümme aastat detailplaneeringut kehtestada, kuid ümbruskonna elanikud seisavad sellele ägedalt vastu.

KADRI BANK
kadri.bank@aripaev.ee



Äsja langetas Harju maavanem otsuse, mis tõmbab arendajate ja linna plaanidele uuesti piduri - planeeringule tuleb korraldada uus väljapanek. Tallinna linnahalli ja endise Patarei vangi vahel jääb Kalasadama ala piirneb ühest küljest vanalinna ja kesklinnaga, teiselt poolt miljööväärtusliku Kalamajaga ning kolmandast küljest pakub hunnituid vaateid Tallinna laht. Uus Maa kinnisvarakonsultandi Marina Hoduse sõnul küündivad on selle kandi mereäärsete korterite ruutmeetri hinnad 1600–2300 euron.

Piirkonna potentsiaali on juba aastaid tagasi ära tabanud kolm kinnisvaraarendajat, ostes siia maad – suurim tükk alast kuulub Pro Kapitalile, teisteks arendajateks on Merko ja vähemtuntud Van Dahl Investments. Planeeringu järgi tohiks nad siia kokku ehitada kuni 530 korterit.

Arendajate plaanide vastu protesteerivatele linlastele valmistab enim muret, kuivõrd jääks rannaäär avalikuks kasutamiseks, kas hoonestusmahud on Kalamaja miljöoga sobilikud ja kuidas hakab toimuma liiklus. Naabruskonna elanikud muudavad ka oma merevaate pärast.

Ä Jakirjanik Kadri Bank

Kadri on töötanud Äripäeva uurivas toimetuses 4,5 aastat. Lisaks kirjutamisele toimetab ta ajakirja Imeline Ajalugu ja Äripäeva rubriike. 2009. aastal võitis Kadri noore ajakirjaniku preemia.

Kõrge tunnustuse on pälvinud ka mitmed teised Äripäeva uurivad ajakirjanikud:

KADRI JAKOBSON
Kadri on Äripäevas olnud 5,5 aastat. 2011. a valiti ta aasta ajakirjanikuks, 2010. a võitis parima uudise preemia.

KOIT BRINKMANN
Koit on Äripäevas olnud kuus aastat. 2010. a valiti ta aasta ajakirjanikuks, 2011. a võitis parima uudise preemia.

Kui **soovid** meiega liituda ehk tulla Äripäeva ajakirjanikuks, siis kirjuta aadressil aivar.hundimagi@aripaev.ee



”

Protsess on liialt veninud ja üles on jäänud ikkagi põhiküsimused.

Peep Moorast Tallinna linnaplaneerimise ametist soovib uue detailplaneeringu ruttu avalikustada. FOTO: OVE MAIDLA POSTIMEES/SCANPIX

ALLIKAS: NORD PROJEKT
ARHITEKTUURIBÜROO, TELLISKIVI SELTS

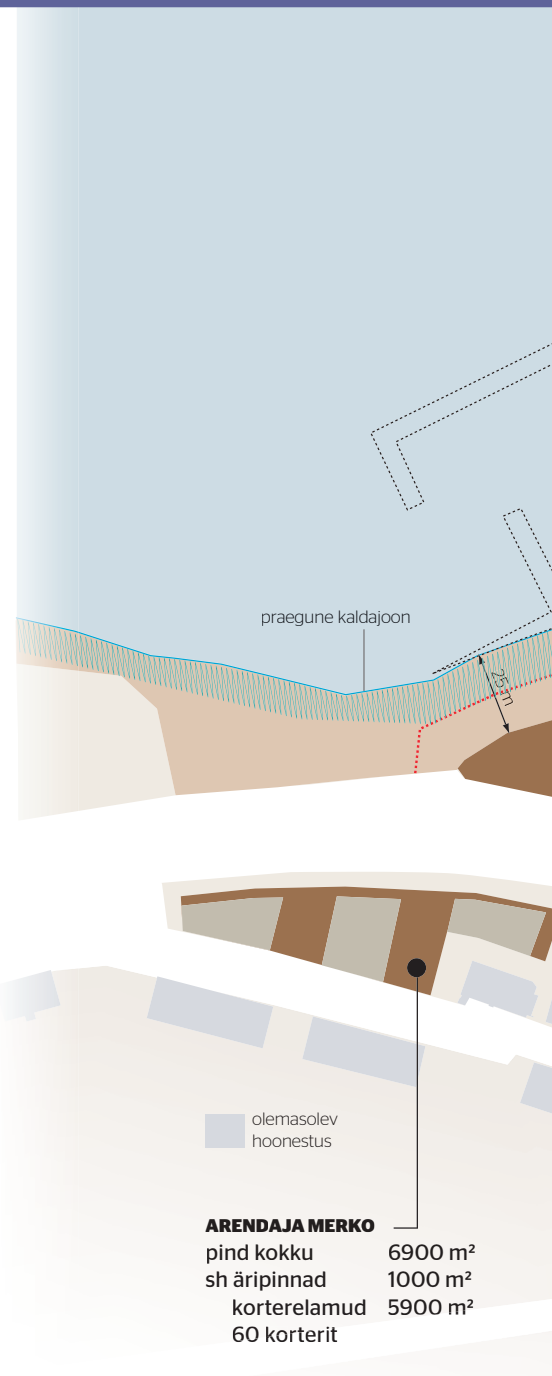
Ä Vaidlus Suurimad tüliõunad arendajate ja kohalike elanike vahel

RANNAPROMENAAD

Kõige tundlikum küsimus planeeringu juures on see, kas ja mil määral jääb avalikuks kasutuseks rannaäär.

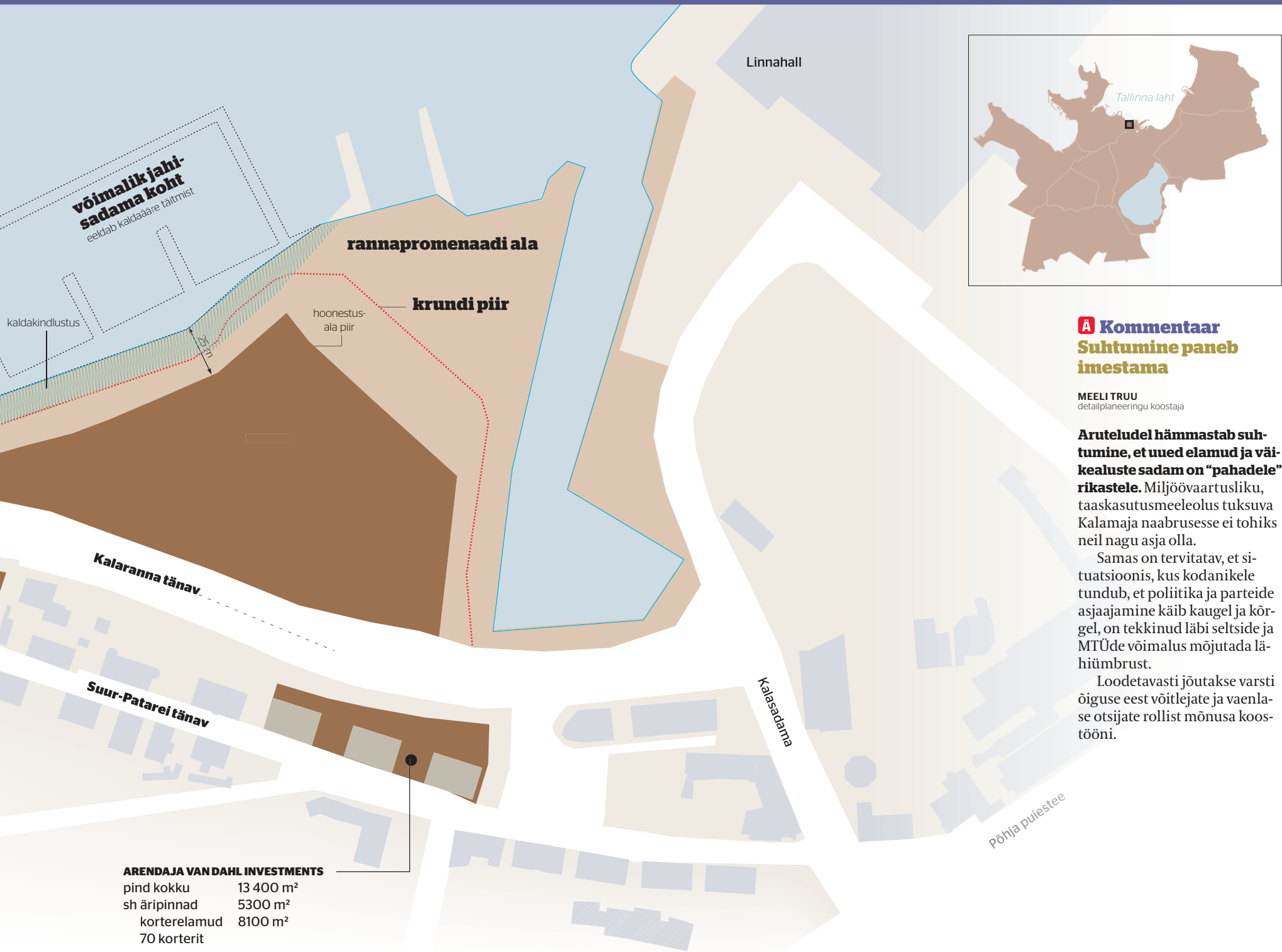
KOHALIKUDE ELANIKUD:

Paljude linlaste jaoks on Kalasadama rannalõigust kujunenud armastatud ajaveetmiskoht, kuid planeering võimaldab nende hinnangul mereäärre avalikuks kasutuseks sulgeda. Rannapromenaadi jaoks mõeldud ala üks külg jääks nimelt alale, mis on mereäärne kaldakindlustus ning Telliskivi Seltsi hinnangul üleujutusala. Teine külg alast jääb aga juba Pro Kapitali elamukrundi sisse ehk lähene korteristjate kaasomandisse. Elanikud kardavad, et selle poole rannaprome-



Tasuta euromaksed internetipangas - **lhv.ee** **LHV** pank

TUTVU TINGIMUSTE JA HINNAKIRJAGA NING VAATA LISAINFOT LHV.EE.



Ä **Kommentaar** **Suhtumine paneb** **imestama**

MEELI TRUU
detailplaneeringu koostaja

Aruteludel hämmastab suhtumine, et uued elamud ja väikealuste sadam on "pahadele" rikastele. Miljöövaartusliku, taaskasutusmeeleolus tuksuva Kalamaja naabrusesse ei tohiks neil nagu asja olla.

Samas on tervitatav, et situatsioonis, kus kodanikele tundub, et poliitika ja parteide asjaajamine käib kaugel ja kõrgel, on tekkinud läbi seltside ja MTÜde võimalus mõjutada lähimbrust.

Loodetavasti jõutakse varsti õiguse eest võitlejate ja vaenlase otsijate rollist mõnusa koostööni.

naadist võib avalikuks kasutamiseks võimalikult ebamügarvaks teha, ehitades sinna näiteks parkla sissesõiduteid või privaatseid terrasse. Telliskivi Selts märkis Kalamaja päevade ajal kalda äärde maha ka vaidlusaluse krundi piiri. Nende arvates aitaks probleemi lahendada üldplaneeringu arvestamine ja korterelamu krundi piiri nihutamine praegusest umbes 30 meetrit maa poole, mis jätaaks mereääre avalikuks.

LINN, PLANEERIJA, AREDAJA: Vastaspool rõhutab, et minimaalselt 25 meetri laiune ala alates kaldajoonest jääb igal juhul avalikuks ruumiks ja kogu rannapromenaadi alale – olenevata sellest, kuidas jookseb alal korterelamu krundi piir – seatakse linna kasuks kasutusõigus. Avaliku kasutuse garanteerivad peale selle ka asjaolud, et korterelamu krundi sisse jääval promenaadi alal ei ole hoonestusõigust ja korterelamu krundi on rangelt keelatud tarastada.

Elamukrundi sisse jäävale promenaadi osale oleks küll tõesti lubatud rajada näiteks kohvikute terrasse või panna puhkemööblit, kuid seda just eesmärgiga ala elavdada ja vältida näiteks talvel laudadega kinnilõdavaid müügiputkasid. Mis ja kuidas täpsemalt rannapromenaadile tuleb, sõltub aga avalikust arhitektuurikonkursist, mis peab andma lahenduse jala-käijate rekreatsioonialale, kalda-kaidele, kõnni- ja kergliiklusteedele jms.

JAHISADAMA ASUKOHT
Planeering võimaldab – kuid ei kohusta selleks – kaldaäärt täita ja ehitada sinna jahisadam.

KOHALIKUDE ELANIKUD: Kalamajalased ja arhitektid peavad majanduslikult ebamõistlikuks kaldaäärt täitma hakata. Elanikele ei meeldi, et sadama ehitusega kaoks neile südame- lähedaseks saanud rannalõik, kus aega veeta ja jalgupidi vette minna.

Leitakse, et paadisadamaks sobilikke kohti (ja juba olemasolevaid sadamaid) on läheduses mujalgi. Ka näiteks Kalevi jahtklubi on linna merekomisjonile teinud ettepaneku rajada sadam Patarei või Linnahalli poole.

LINN: Veega otsene kokkupuutevõimalus peab linna kinnitusele säilima, aga arhitektuurikonkursi küsimus on, kuhu ja kuidas see täpsemalt tuleb. Avalikku randa antud kohta linn rajada ei kavatsenud, kuna laevaliiklus on liiga lähedal ja lained oleksid ohtlikud.

HOONESTATUS ELANIKUD, ARHITEKTID: Arhitektide Liit juhib tähelepanu vastuoludele ja küsitavustele seoses Suur-Patarei tänava uute hoonete täisehitusprotsendiga ja brutopinnaga. Linn on väitnud, et Merko ja Van Dahli kruntide täisehitusprotsent jääb alla 40%, mis on ka Kalamaja ehitusmääruses kvartali kohta määratud.

tud. Kuid planeeringu dokumentidest selgub, et krundid lubatakse täis ehitada 60–65% ulatuses. Kalamajalasi häirib eriti Merko ja Van Dahli lubatavate brutopindade suurus, mis 3–5 korda ülejäänud piirkonnast kõrgem. Kohalikud leiavad, et arendajad tahavad müüa miljööd, mida nad ise omal krundidel lõhuvad. Nende arvates antaks praeguste ehitusmahtudega arendajatele luba, millest hiljem ei saaks taganeda.

LINN, PLANEERIJA: Linn ütleb vastu, et need on vaid maksimaalsed lubatud täisehitusmahud ega tähenda, et nii ka läheb. Ehitusmahte vähendavad vaatekoridorid, hoonetevaheline ruum, insolatsioon (ruum, et valgus pääseks korteritesse), mänguväljak. Miljöö kohta ütleb planeeringu koostaja Meeli Truu, et siia peabki tulema eraldi moderne miljöö, mis ei kopeeri Kalamaja – aga

selge on, et arhitektuur peab tulema heal tasemel. Pro Kapitali alale näeb planeering ette arhitektuurikonkursi, teistel arendajatel seda kohustust ei ole.

VAATED KOHALIKUDE ELANIKUD: Osa proteste on tulnud samal ajal asuva Suur-Patarei tänava elanike poolt, kes on mures, et nende senine merevaade kaetakse kinni.

LINN, AREDAJAD: Kui elatakse tiheasustusega alal ja kõrvalolevate kruntide omanikega ei ole sõlmitud eraldi juuriidilisi kokkuleppeid, siis ei saa inimene eeldada, et tema vaadet merele, vanalinnale vms kinni ei ehitataks. Nii on otsustatud ka sarnaseid probleeme puudutavates kohtuasjades.

TÄNAVAD
Ainus teema, milles kaks poolt paistavad enam vähem ühele meelele jõudnud olevat, on liik-

lus ja tänavad – kuid siiski mitte täielikult.

KOHALIKUDE ELANIKUD: Telliskivi Selts pole rahul, et linn püüab ikkagi kehtestada vana teeprojekti joonist, milles rohked mahapõrderajad ja ülihõredad tänavaületamise kohad lõhuvad jalakäijasoobraliku ruumi ja tekitavad suuri asfaldivälju.

LINN: Linna kinnitusele on teeprojekti sisse kirjutatud nõue Telliskivi Seltsiga koostööd teha. Ülekäigukohad tulevad sinna, kust inimesed on harjunud käima. Kultuurikilomeetri peale tuleb küll autotee, kuid selle kõrvale ka linna kinnitusele kõnni- ja kergliiklustee.

ALLIKAS: TELLISKIVI SELTSI JA ARHITEKTIDE LIIDU LIIKMED, LINNAPLANEERIMISE AMETI AMETNIKUD PEEP MOORAST JA ANU PLADO NING DETAILPLANEERINGU KOOSTAJA, NORD PROJEKTI ARHITEKT MEELI TRUU. SAMUTI KAHE OSAPOOLE OMAVAHELINE KIRJAVAHETUS

Tasuta pangakaardid - **lhv.ee**

TUTVU TINGIMUSTE JA HINNAKIRJAGA NING VAATA LISAINFOT LHV.EE.

LHVpank

RANNAPROMENAADIST jääks linnarahva kasutuseks vaid nii kitsuke riba – seda kardab Telliskivi Selts, mille liikmed korterelamu krundi piiri maha märkisid. Linn ütleb, et avalikuks kasutuseks jääb siiski laiem ala. FOTO: VEIKO TÖKMAN

KINNISVARAARENDUS

Kalamajalased ägedalt vastu

KADRI BANK
kadri.bank@aripaev.ee



Kui 2008. aastal Kalasadama piirkonna detailplaneering avalikustati, esitati sellele ligi 300 vastuväidet ja linn suunas tookord planeeringu ümbertegemisele. Linn püüdis enda hinnangul planeeringut korrigeerida ja tuli kohendatud planeeringuga sel talvel uuesti välja, küsides protestijatel, kas nad on valmis oma vastuväiteid tagasi võtma. Nn vastaspool seda ei teinud.

Mitmeid tollaseid vastuväiteid koondav ja piirkonna elukeskkonna eest seisev Telliskivi Selts on teinud planeeringule hulga parandusettepanekuid. Ka arhitektide liit on leidnud, et linn on teinud planeeringus vaid kosmeetilisi parandusi ja see ei ole kehtestamiseks küps.

Telliskivi Seltsi liige, arhitekt Toomas Paaver ütleb, et tegu on tavatu detailplaneeringuga, kus kirjas olev info ei klapi sellega, mida linnaametnikud suusõnaliselt lubavad. Ka on planeeringus märgitud elamumaa krunt võrreldes üldplaneeringuga n-ö kasvanud avaliku ruumi arvel poole suuremaks, ulatudes kaldakindlustuseni. “Vastupidiselt kenale jutule võimaldavad dokumendid mereääre sulgemist,” leiab Paaver. “Head tavad on sellised, et üldplaneeringu muutmine oleks õigustatud, kui detailplaneering avaliku ruumi väärtusi edasi arendab, mitte ei löhu. Ka seadus näeb selles olukorras ette põhjendamise kohustuse.”

Arhitektide liit on teinud linnale ja maavalitusele ettepaneku korraldada enne planeeringu heakskiitmist alale arhitektuurikonkurss. Linn ja arendajad tahavad konkursi korraldada küll, aga seda osale alast ning just pärast planeeringu kehtestamist. Detailplaneeringu koostaja arhitekt Meeli Truu ütleb, et sellega soovitakse vältida nn kunstiakadeemia sündroomi, kus konkurss korraldataks ära, kuid arendus takerduks vaidlusesse.

Paaveri arvates jookseks aga konkurss tühja siis, “kui kehtestatud ühekülgne detailplaneering takistab konkursi kaudu tasakaalus lahenduste leidmist.”

Vaheotsus maavanemalt. Kuna linn on planeeringu vastu võtnud, liikus otsustamine maavanema kätte, kelle juures toimus mõned nädalad tagasi osapoolte vahel mitu kohtumist. Eelmisel nädalal langetaski maavanem Ülle Rajasalu otsuse, et kuna eelmisest detailplaneeringu avalikustamisest on möödas ligi neli aastat, tuleks linnal teha planeeringu uus väljapanek. Ka asus ta seisukohale, et planeeringu detailides tuleb teha mõned muudatused. Tegemist on seega n-ö vahefinišiga ja lõplikku otsust maavanem ei langetanud.

Peep Moorast Tallinna linnaplaneerimise ametist ütles eelmisel nädalal, et veel pole selge, millal uus avalikustamine tehakse. “Avalikustamise tahhan teha ikkagi kiireimas korras, sest protsess on liialt veninud ja ülesse on jäänud ikkagi põhiküsimused,” lisas Moorast.

Protesteerijate arvates tegi maavanem ettepanekuid vaid pisiparandusteks ja sama asja uuesti avalikustades tekib uus vaidlus ja ummikseis.

Kommentaari **Osa ootusi on põhjendamatud**

TÕNU RADIK
Van Dahi Investmentsi omanik

Planeeringu käigus on kõigi arendajate osas tehtud planeeringus järeleandmisi. Seda järgimaks Kalamaja määruse tingimusi ja elanikkonna mõistlikke ettepanekuid-märkusi. Arvestades, et tegemist on kesklinnaga, on praegustel selle ala elanikel põhjendamatult eeldus, et nende ümbruses midagi ei muutu või need muutused ei mõjuta mingilgi määral nende praegust olukorda – näiteks ei vähene mingi protsendi võrra vaade kuhugi poole.

Meie suuremateks kulutusteks on olnud kinnistu hank- ja lammutuskulud ning selle piirkonna uue alajaama ehitus ja elektrivõrkude osaline rekonstrueerimine, mida finantseeris meie ettevõtte. Iga-aastased jooksvad kulud (maamaks, heakord jms) ulatuvad kümnetesse tuhandetesse eurodesse aastas. Siin ei ole veel arvesse võetud projektiga seotud kulude intresse.



Kui projekti teevad arhitektid, siis meil on võimalus ja kohustus teha seda eetilise ja parimal moel.

Arhitektide liidu eestseisuse liige Inga Raukas

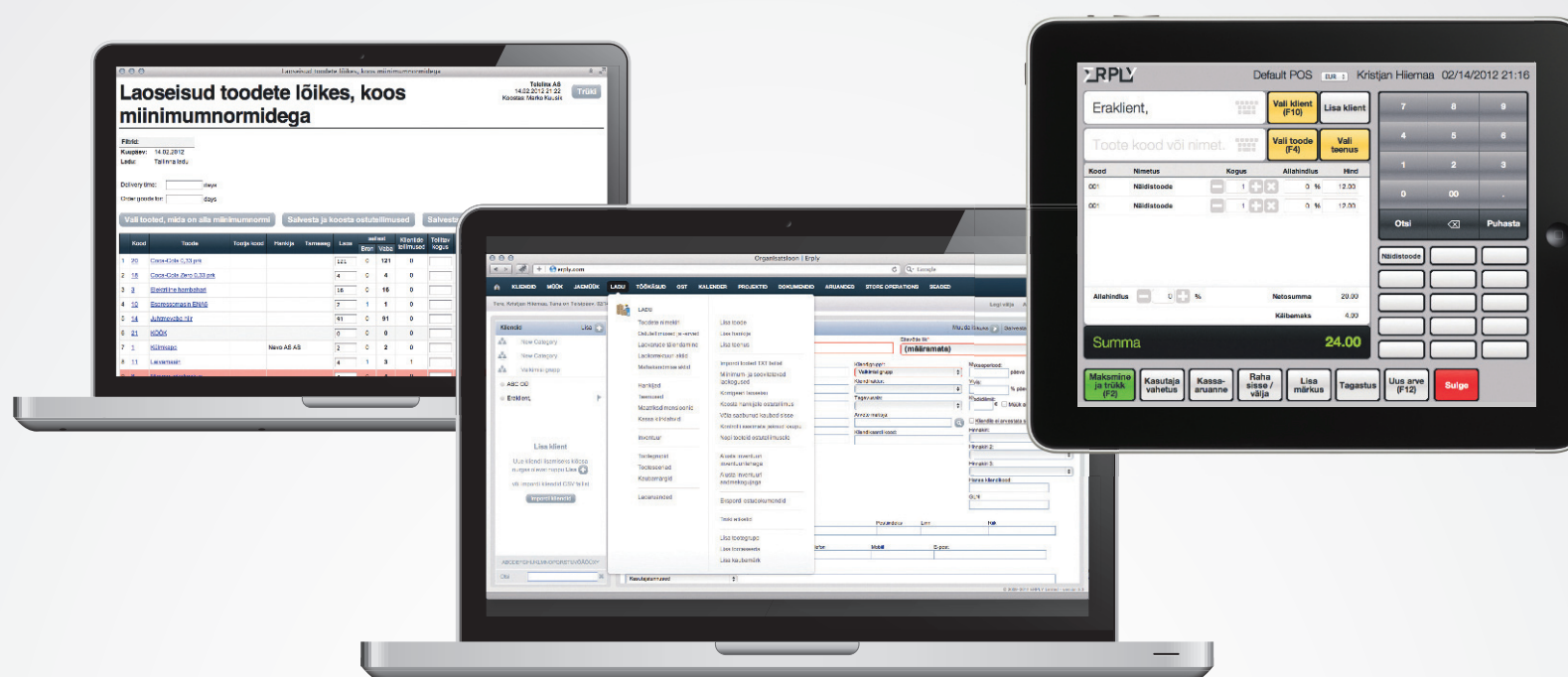
Arhitektid pole ühel meelel

Kuigi arhitektide liit on andnud detailplaneeringule oma kirjas hävitava hinnangu, ei ole kõik arhitektid siiski seisukohal, et praegune detailplaneering sobimatu on. Arhitektide liidu eestseisuse liige Inga Raukas, kes oli liidu aseesimees 2008. aastal, kui Kalasadama planeering avalikustati, leiab, et vastuväited on liiga äärmuslikuks muutunud ja ennatlikult kaheldakse arhitektuurikonkursi tulemustes.

“Protestijad eeldavad, nagu kõik tegutseksid kõige kuritahtlikumal moel, et tuleks maksimaalne (kruntide – toim) täisehitus jms,” ütleb Raukas.

“Aga kui planeeringu alusel teevad projekti vastutustundlikud arhitektid, siis meil, arhitektidel on võimalus ja ka kohustus teha seda eetiliselt ja parimal moel.” Raukas lisab, et praeguses lahenduses tema avalikkuse huvide jämedat rikkumist ei näe.

TÄIUSLIK ÄRITARKVARA INTERNETIS



VALMIS UUS VERSIOON 3.3

- Vähemalt 250 uut täiendust
- Sisaldab ka e-tellimiskeskust
- Nüüd ka online/offline kassa!
- Täiuslikum tellimuste haldus



LAOARVESTUS

Nüüd saad oma ettevõtte ladu juhtida reaajas, üle kõikide asukohtade. FIFO. Lihtsamaks muutub kaupade hankimine, laokaupade haldamine ja tellimuste täitmine, lao analüüs ja inventuur.



KASSASÜSTEEM

CHD tehnoloogial põhinev kassatarkvara võimaldab teostada kõiki vajalikke müügikoha (POS) operatsioone poodidel, kohvikutel, teenindusettevõtetel ja ka ladudel. Seda nii Windows kui veebikeskkonnas. Ka ilma internetita. Toetame sinu riistvara.



RAAMATUPIDAMINE

ERPLY finantsmoodul võimaldab siduda kõik toimivad finantsaruanneteks.



Raamatupidajal on võimalus kasutada harjumuspärast finantstarkvara. Soovitame MERIT programmi.

MÜÜK JA KLIENDIREGISTER

koondab kõik müügivihjed, tellimused, klientide saldod üheks tervikuks ning võimaldab näidata kasutajale hetkega selge ülevaate firmas toimuvast. E-arved standardis.



OST JA HANKIJAD

Kaupade hankimiseks pakub ERPLY lihtsaid ja mugavaid funktsioone, mis abistavad ostujuhti tarnete planeerimisel ja ostukoguste määramisel, müügijuhiti kampaaniate ettevalmistamisel ning laomeeskonda parema logistika korraldamisel. Ka andmeterminaliga.



PÕHJALIK ARUANDLUS

Kõikidele olemasolevatele aruannetele ja analüüsivahenditele rakenduvad filtrid, mis võimaldavad soovitud infot paremini leida ning töödelda. Paketis on ka aruandegeneraator.

30 000 KASUTAJAT

ERPLY äritarkvaral on üle 30 000 kasutaja kogu maailmas ja see on kasutatav 11 erinevas keeles. Tule ja uuri meie konsultantidelt, miks edukaimad firmad Eestis on valinud just Erply lahenduse.

ERPLY KASUTAJAD

Intera, Viasat, Flint, Konetex, Viking Motors, USS Security, Temeko, Rosalind, Marat, Lauma jpt

Proovi tasuta demoversiooni või liitu juba täna. vaata www.erply.ee

* Riskivaba 30 päevane prooviaeg. Lisaks kolme sinu andmed uude süsteemi tasuta.

www.erply.ee
Telefon: +372 668 8970

Tasuta Balti väärtpaberite hoidmine - **lhv.ee**

TUTVU TINGIMUSTE JA HINNAKIRJAGA NING VAATA LISAINFOT LHV.EE.

LHV pank**KINNISVARAARENDUS**Arendaja:
investorite
kannatus
võib
katkeda**KADRI BANK**
kadri.bank@aripaev.ee

Kalasadama ala suurim krunt kuulub Pro Kapitalile, kes saaks praeguse detailplaneeringu järgi ehitada sinna maksimaalselt 400 korterit. Ettevõtte arendusjuht Urmas Ild on veendunud, et juba praeguse planeeringu järgi ei oleks mingeid takistusi suurepärase lõpptulemuse saamiseks.

Et maha võtta hirmud rannaääre sulgemise ees, tegi ettevõtte linnale ka ettepaneku, seada neile kuuluvale maale rajatavale rannapromenaadi alale isiklik kasutusõigus linna kasuks. Seda olenemata, kuidas planeeringus on tulevaste kinnistute piirid. Peale selle on Pro Kapital nõus rannapromenaadi oma kuludega valmis ehitama.

Ildi sõnul jääb Pro Kapitali 61 000 ruutmeetrist krundist hoonestuse alla vaid 9000 ruutmeetrit. "Minu küsimus ongi, et kas seltsid jät saavad ikka aru, kui suurt mahtu oleme me jätmas vabaks. Neid numbreid ei too vastaspool kunagi välja."

Nii rannapromenaadile kui ka elamukrundile on Pro Kapital võtnud detailplaneeringu kaudu kohustuse korraldada arhitektuurikonkurss. "Ja kõik täna planeeringut vaidlustavad arhitektid on oodatud konkursil osalema. Samuti on arhitektide liidu esindajad kindlasti kutsutud konkursi žüriisse," märgib Ild. Ettevõtte soovib vastu aga just seda, et praeguse lahendusega minnakse edasi.

Projektile makstakse peale. "Meile on korduvalt öeldud, et kõige suurem viga oli see, et te ala ära koristasite – kui vanad kalatehase varemed oleks alles jäänud, oleksid kõik aru saanud, et asjaga tuleb edasi minna," ütleb Ild. "Täna hoiab eraomanik oma maa heast tahtest ja oma kulu ja kirjadega avalikus kasutuses, ja seda juba palju aastaid. Maksame 130 000 eurot aastas maamaksu. Oleme palganud ettevõtte, kes hooldab ala ja koristab prügist, mida inimesed sinna pidevalt toovad. Lisaks kulud meie enda meeskonnale. Selle kõige juures on vägagi kurb kuulda ettepanekuid, et planeeringuga tuleks täiesti algusest peale alustada," ütleb Ild.

Küsimusele, kui kasumlik võiks projekt olla, vastab ta, et kuna asjad on olnud nii kaua lahtised, siis nad ei ole kalkulasioone teinud. "Oleme sinna juba palju sisse maksnud ja kogu projekti kulu sõltub suuresti sellest, kui kaua veel aega läheb. Oleme optimistlikud," lisab ta.

Mis saab aga siis, kui planeeringut ei kehtestata? Ildi sõnul ei tasu unustada, et tegu on ärimaaga ja kui Pro Kapitali välismaistel investoritel, kel jääb planeeringu menetlemise pikkus ja vastuseis arusaamatuks, kannatus katkeb, võib selle maad kiiresti ärimaana kasutusse võtta päevakorda tõusta. Maavanema otsust kommenteerides ütleb aga Ild: "Olen ise ka arvamusel, et uus avalik väljapanek on antud situatsioonis ilmselt mõistlik."

PRO KAPITALI arendusjuht Urmas Ild leiab, et protesteerimise asemel võiks arhitektid keskenduda arhitektuurikonkursiks ettevalmistumisele. FOTO:

VEIKO TÖKMAN

Merko: meie hooned teiste elanike merevaadet varjama ei hakka

Merko Ehituse elamuehitusdivisjoni direktor Tiit Kuusik ütleb, et nende ehitusmahud oleksid sarnased Kalamaja praeguse hoonestusega.

Intervjuu Tiit Kuusikuga.

Mitu maja ja mitme korrusega plaanite ehitada? Kinnistul paikneb juba miljööväärtusest tulenevalt säilitamisele kuuluv kahekorruline puithoone. Uus rajatav hoonemaht on ühise maa-aluse parkimiskorruse-

ga hoone, millel on kolm eraldatud maapealset hoonemahut. Uued maapealsed hoonemahud tulevad tagasiastetega nelja-korruselised.

Milliseid järeleandmisi on teil tulnud teha? Oleme vähen-danud planeeritavate hoonete mahtu ja kõrgust.

Osa elanike mure on endiselt see, et paneeritud ehitusmahud ei sobi kokku Kalamaja

miljööga. Suur-Patarei 20 kinnistule vastuvõetud detailplaneeringuga on kavandatud sisuliselt kolm hoonet, mille igaühe hoonealune pind on võrreldav Kalamaja praeguse hoonestusega.

Uute hoonete juurde kuuluvad parkimiskohad on viidud hoone keldrikorrustele.

Teiseks on osade elanike mure, et uued ehitised hakkavad varjama nende merevaadet. Mei-



Oma projektides korraldame alati konkursse arhitektide vahel, et saada parim lahendus.

Merko Ehituse elamuehitusdivisjoni direktor Tiit Kuusik

le kuuluva kinnistu väljaehitamine ei tohiks küll elanike merevaadet segada, kuna praegu kinnistul paiknev ühtlaselt kahekorruline hoonemass koos kahemeetrise piirdeaia lammutatakse ning nii-öelda tükeldatakse uue lahenduse kohaselt kolmeks.

See võimaldab alates tänava tasapinnast läbi kinnistu tekitada uusi merevaateid, kusjuures võimalus näha merd tekib ka osale üle tee asuvate olemas-

olevate korterelamute esimese ja teise korruse elanikele.

Kas Merkol on ka plaanis korraldada kinnistule arhitektuurikonkurss? Merko on oma arendusprojektides alati korraldanud konkursse arhitektide vahel, et saada parim võimalik lahendus.

Kui palju tuleks projekti lõpuleviimise investeerida? Praegu ei oska seda veel prognoosida.

KINDLAM KUI RANNAILM!

KINDLUSTUSE NUMBER ON

 **1526**

RSA 
WWW.RSA.EE

Tutvu kindlustustingimustega www.rsa.ee, vajadusel pea nõu RSA kindlustusnõustajaga.
Kindlustusandja on Codan Forsikring A/S Eesti filiaal, mis kuulub rahvusvahelisse RSA kindlustusgruppi.



HONDA
The Power of Dreams

Honda Kindlustus

Honda Liising

Kombineeritud kütusekulu: 4,4–8,6 l / 100 km, CO₂: 115–199 g/km.

HONDA LIISINGU INTRESS AINULT 1,5% CR-V, ACCORD, CIVIC

SISSEMAKSE AINULT 10%, KUUMAKSE ALATES 186 €.
HINNAD SISALDAVAD KÄIBEMAKSU JA EURIBORI.
UUS! HONDA KINDLUSTUS PARIMATEL TINGIMUSTEL.
KÜSI HEAD PAKKUMIST JA VAATA WWW.HONDA.EE

Honda Liisingu tingimused:

sissemakse 10%, intress 1,5%, periood 60 kuud, jääk 25%, lepingutasu 250 €.
Krediidi kulukuse määr vara väärtuse 16 290 € puhul on 3,17%. Pakkumine kehtib, kuni kaupa jätkub.
Tutvu liisingu tingimustega või konsulteeeri asjatundjaga.



Catwees OÜ Tallinn, Pärnu mnt 139, tel 650 3300; Tartu, Narva mnt 3, tel 730 0385; Pärnu, Ehitajate tee 2, tel 447 6176; **Veho Eesti AS** Tallinn, Paldiski mnt 100, tel 617 7080;
Agdeck-Auto AS Jõhvi, Pargi 39, tel 332 1430; Narva, Võidu 19, tel 356 3311; **ML Autoservice OÜ** Kuressaare, Auriga keskus, Tallinna tn 88, tel 452 2550; **LX Motors OÜ** Viljandi, Piiri 2, tel 435 5421



Pension - **lhv.ee**

TUTVU TINGIMUSTE JA HINNAKIRJAGA NING VAATA LISAINFOT LHV.EE.

LHVpank

LAIENEMISPLAANID

Viljatusravi unistab välismaistest klientidest.

Kliinikutel sihikul Gruusia ja India

ELITE Kliiniku omaniku Andrei Sõritsa plaan näeb ette pakkuda välismaistele klientidele ravi Eestis.

FOTO: VÄINU ROZENTAL

BIRJO MUST
birjo.must@aripaev.ee



Ekspordist on kujunenud võttesõna, mis mõlgub iga Eesti ettevõtja ja eriala esindaja meeltes. Kõik on ühtäkki jõudnud mõistmisele, et ainuüksi koduturust ei piisa majandusliku edu saavutamiseks. Nii ei jää tormijooksule alla ka meditsiin, kus muu hulgas tegutsetakse innukalt viljatusravi teenuse viimisega üle piiri.

Doktor Andrei Sõritsale kuuluva Elite Kliiniku jaoks tähendab eksport seda, et rootslane lennatakse Tartusse, pakutakse talle maailma tasemel viljatusravi ning seejärel reklaamib ta juba kodus Eesti meditsiini head kvaliteeti. "Esiteks on meil vaja rohkem patsiente, kes kasutavad erakliiniku teenuseid. Teiseks maksavad välismaa patsiendid rohkem, sest neil on oma hinnad," põhjendab Sõritsa seda, miks on ekspordi arendamine viljatusravi pakkuva erakliiniku jaoks ülioluline. Praegu on erakliiniku jaoks kõige tähtsam kasvatada patsientide arvu, mis omakorda annab võimaluse tõsta teenuse hinda. See annab garantii, et erakliinik jääb ellu ka siis, kui haigekassa otsustab nende tegevust enam mitte katta.

Kuigi kuni teatud vanuseni tasub ravikindlustusega patsiendi viljatusravi teenuse eest konkreetse riigi haigekassa, on näiteks Skandinaavia riikide patsiendid oluliselt varmamad erakliiniku teenuseid kasutama. Samuti kasutavad Eesti kliinikute teenuseid paljud välismaalased, kel puudub ravikindlustus.

Ä Ajakirjanik Birjo Must

Birjo tuli Äripäeva uudistetoimetusse tööle kaks aastat tagasi pärast Tallinna Tehnikaülikooli lõpetamist.

uudiseid kirjutavad veel:

ALYONA STADNIK

Alyona tuli sarnaselt Birjoga Äripäeva kaks aastat tagasi.

KAISA TAHLFELD

Kaisa on Äripäevas töötanud kuus aastat. Praegu on ta loominguilisel puhkusel. Äripäev võimaldab iga kolme aasta järel ajakirjanikul võtta lisaks põhipuhkusele 30 päeva palgalist loominguilist puhkust.

ANNE OJA

Anne on Äripäevas töötanud 10 aastat. Lisaks uudiste kirjutamisele on ta ka aeg-ajalt online-uudiste toimetaja.

Kui **SOOVID** meiega liituda ehk tulla Äripäeva ajakirjanikuks, siis kirjuta aadressile aivar.hundimagi@aripaev.ee

Kõige rohkem välismaiseid patsiente saabub Tartusse Rootsist. Teised kliiniku jaoks olulised riigid on Soome, Läti, Leedu ja Venemaa. Kui hästi läheb, siis satub mõnikord Tartusse patsiente ka USAst, Saksamaalt, Islandilt, Itaaliast.

Praegu moodustavad välismaised kliendid kuni 5% Elite'i käibest. Juhi sõnul tahab kliinik seda osakaalu aasta-aastalt kasvatada, kuid hoolimata küllaltki agressiivsest taktikast on protsess väga aeglane. "Meie unistus on kõrgemad hinnad. Teeme selle nimel välismaal aktiivselt reklaami ja suhtleme sealsete arstide ning potentsiaalsete patsientidega," räägib Sõritsa aeganõudvast protsessist.

Selle kõige juures on arsti kinnitusel suur roll mängida ka riigil, kelle võimuses on luua hea infrastruktuur ning aidata tutvustada Eesti ravivõimalusi välismaal. Sõritsa toob näiteks, et kui Tartu ja Stockholmi vahel oli hea lennuühendus, saabus ka rohkem patsiente. Nüüd mõtlevad inimesed paratamatult, et kui lendame läbi Riia, siis mis me enam Tartusse edasi läheme, tõdeb doktor.

Iga kliinik tegutseb eraldi. Kolm aastat tagasi alustati Eesti viljatusravi koostöövõrgustiku ehk klasteri rajamist, millest pidi saama Põhja- ja Ida-Euroopa suurim reproduktiivmeditsiini uurimiskeskus. Erakliinikuid, ettevõtteid ja Tartu Ülikooli Kliinikumi ühendava klasteri algatajateks olid Nova Vita Kliinik ja Tartu Biotehnoloogia Park ning selle esimene samm pidi olema viljatusravi teenuste ja tehnoloogiate ekspordi arendamine. Projekti käivitamisega seotud doktor Andres Salumets tunnistas nüüd, et sellisel kujul klaster siiski tegevust ei alustanud, kuid iga erakliinik arendab eraldi meditsiiniteenuste eksporti edasi.

Küll on aga näiteks Tartu Biotehnoloogia Pargis

asutatud ettevõtte F-Est OÜ, mille eesmärk on arendada välja viljatusravikliinikute võrgustik arenevates riikides, kus teenusele ligipääs on praegu piiratud või on teenus kehvast tasemest. Kuigi juba 2010. aastal rajati esimene lastetusravi kliinik Gruusias, on ettevõtte juhi Jaanus Pikani sõnul veel liiga vara firma tegevust avalikult tutvustada. Ta palub võtta uuesti ühendust poole aasta pärast. Siiski on F-Estil suured plaanid, sest lisaks Gruusiale käivitatakse peatselt uus kliinik India pealinnas Delhis. Sihikul on veel näiteks Rumeenia, Poola, Ukraina, Kasahstan, Vietnam, Iraan ja Aserbaidžaan.

Elite Kliinik enam välisriikides kätt proovida ei kavatse, sest see etapp on doktor Sõritsa sõnul Kaudnase kliiniku perioodiga juba läbi käidud. "Eks kõigil on oma vaated. Meie jaoks on tähtis, et las välismaa kliendid tulevad siia, meie tahame kodus olla. Nii ei pea me jooksma mööda ilma," ütleb ta.

Riiklike haiglate klaster. Riiklikud haiglad arendavad viljatusravi ekspordi Medicine'i klasteri kaudu, kuhu kuulub kokku 20 avaliku- ja erasektori teenusepakkujat ning teadusasutust. Hiljuti sai meditsiinisektori võimekuse tõstmisega tegelev klaster ka EASilt 440 000 euro suuruse toetuse.

Erakliinikud Elite ja Nova Vita klasteri tegevuses ei osale, sest nende hinnangul on seal tingimused väikeste ja suurte tegijate jaoks ebavõrdsed. Kuigi üheskoos tegutsemine on Sõritsa sõnul kasulik, on väikese kliiniku jaoks rahaline panus suurem kui kasu, mis klasteris osalemisest saadakse.

Elite Kliinik on omal algatusel alustanud koostööd Tartu Biotehnoloogia Pargiga, mille kaudu loodetakse laiendada koostöövõrgustikku välismaal. "Neil on oma kogemus ja meil oma ning ehk lisandub sellest mingi potentsiaal," loodab Sõritsa.

Eestimaine pank - **lhv.ee**

TUTVU TINGIMUSTE JA HINNAKIRJAGA NING VAATA LISAINFOT LHV.EE.

LHV pank

Ä Mis on mis Kaks erakliinikut viljatusravi turul

NOVA VITA KLIINIK AS
Kuulub Soome kontserni Yhtyneet Medix Laboratoriot OY. Juhatusel liikmed Merike Seer ja Jarkko Tapio Ihalainen. Alates asutamisest 1995 on tehtud üle 2000 lastetusravi protseduuri, sündinud on üle 500 lapse.
2010. aasta müügitulu 1,07 mln eurot, sellest lastetusravi 59,8%, kasum 0,03 eurot.

ELITE KLIINIK AS
Omanik 100% Andrei Sõritsa. Osutab günekoloogiliste haiguste konsultatsiooni ja ravi, põhisuund on viljatusravi ja sünnitusabi teenuse pakkumine. Labor alustas tegutsemist 1993, töö tulemusena sündis Baltimaade esimene n-õ katseklaasilaps.
Eesmärgiks suurendada lähiaastatel välismaa (eelkõige Skandinaavia ja Venemaa) patsientide arvu viljatusravi, sünnitusabi ja eriarstiabi teenuste valdkonnas. 2010. aasta müügitulu 1,93 mln eurot ja kasum 0,18 mln eurot.

Ä Tasub teada Haigekassal leping viie raviastutusega

kehavälise viljastamise teenuse osutajad, kellel on haigekassa leping

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA naistekliinik
LÄÄNE-TALLINNA KESKHAIGLA naistekliiniku reproduktiivmeditsiini keskus
TÜ KLIINIKUMI naistekliinik
NOVA VITA KLIINIK
KLIINIK ELITE

Ä Kommentaar Meil on jõudu rohkem välispatsiente võtta

MERIKE SEER,
Nova Vita Kliiniku juhataja

Välismaised kliendid on meie jaoks olulised. Neid käib ka praegu, kuid suudaksime isegi mõnevõrra enam teenindada. Meil on olemas tänapäevased vahendid ja erinevate keelte oskus – on väga hea, kui neid rohkem kasutada saab. Arvan, et välismaalaste teenindamine aitab mõnes mõttes kaasa ka kliiniku arengule. Eesti patsient sõltub paljuski haigekassa rahastamisest. Mõistagi on see kvartali peale piiratud mahuga. Seetõttu on meil ühelt poolt pikad järjekorrad, kuid samal ajal ressursse teenindada rohkem patsiente.

Teiste Eesti kliinikute või erafirmadega pole me ekspordi arendamisel siiani praktelist koostööd teinud. Kindlasti näeme võimalust mingil hetkel koostööd arendada.

Nova Vita Kliinik on keskenjäänud teenindusele Eestis. Uute kliinikute rajamine ei ole praegu otseselt teemaks. Põhimõtteliselt oleme koostööle selles vallas siiski avatud.

ARIPA.EV.EE

Elektroonikaseadmete tootmine vähenes

Aprillis andsid tööstusettevõtted 4% vähem toodangut kui mullu samal kuul. Enim mõjutas toodangu mahu vähenemist langus elektroonikaseadmete ja metalltoodete tootmises.

2012. aasta alguses toimunud töötleva tööstuse toodangu väike kasv eelmise aasta sama kuuga võrreldes asendus märtsis ja aprillis 4% langusega, teatas statistikaamet. Languse põhjus-

tas eelkõige eelmise aasta kõrge võrdlusbaas elektroonikaseadmete tootmise harus, mille mõju jätkub ka teises kvartalis.

Negatiivset mõju avaldas ka nõrk välisnõudlus – müük eks-

pordiks vähenes aprillis eelmise aasta aprilliga võrreldes 6%.

Suurema osatähtsusega harudest vähenes toodang elektroonikaseadmete ja metalltoodete tootmises ning puidutööt-

lemises (vastavalt 24%, 7% ja 2%). Toodang suurenes toiduainete, elektriseadmete ja keemiatoodete tootmises (vastavalt 3%, 21% ja 2%).

ARIPA.EV.EE

Norra värbab Eesti IT- tudengeid

IT-firma Logica korraldab oma Tallinna kontoris 5. juunil Norra päeva, kus Eesti IT-tudengitele tutvustatakse töötamise võimalusi Logica Norra üksuse projektide heaks.

Logica Norra üksuses töötab ligi 800 inimest, neil on üle riigi seitse kontorit ja põhiklientuur on naftatööstusega seotud kliendid. Seega avaneb noortel Eesti programmeerijatel võimalus töötada naftatööstuste heaks. Ettevõtte tutvustab oma projektide ja töö sisu, samuti koolitustingimusi.

Logica on äri- ja tehnoloogia-teenuseid pakkuv ettevõtte, mis tegutseb 45 riigis ja annab tööd ligi 42 000 inimesele. Logica aastakäive on üle nelja miljardi euro. Ettevõtte on noteeritud nii Londoni väärtpaberibörsil kui ka Amsterdamis Euronextil.

Logica Eesti mullune käive kasvas 2010. aastaga võrreldes 43 protsenti, 4,4 miljonile eurole.

ARUPAEV.EE

Läti elektri osa Eestis kavab

Läti riikliku energiafirma Latvenergo mullune käive suurenes viiendiku võrra, ulatudes 974 miljoni euroni. Kasumit teenis ettevõtte pea 63 miljonit eurot.

Kasvu alus on elektri müük Baltimaades, mis kasvas 2011. aastal 18%. Eestis kasvas Latvenergo turuosa 2 protsendilt 7 protsendile.

“Olime valmis turu avanemisega kaasnevaks mõningaseks Läti turuosa kaotuseks ja laiendasime on äritegevuse ulatust mujal. Selle tulemusena müüsimise ainuüksi Eestis rohkem elektrit, kui samal ajal Lätis konkurentidele kaotasime,” ütles Latvenergo energiamüügi direktor Davis Skulte.

ARIPA.EV.EE

Osta iPad järelmaksuga, intress 0%



Piltilus Retina ekraan, neljatuumalise graafikakiirendiga A5X kiip, 5-megapiksline iSight kaamera ja ülikiire wifi. Sa saad teha rohkem, kui kunagi ette oleksid kujutanud.

TM ja © 2012 Apple Inc. Kõik õigused kaitstud

Külasta IM Arvutid müügisalonge.
Sinu Apple'i asjatundja.

www.imarvutid.ee | Endla 45, Estonia pst 9, Narva mnt 7, Tallinn

IM Arvutid



REFORMISKANDAAL

Segadus Reformi endise äripartneriga. Registris vale info

PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee



Teisipäeval ja kolmapäeval ilmunud artiklites avalikustas Äripäev Reformierakonna hämaras koostöö Fidenter OÜga, mille omanikuks on märgitud ühe Šveitsi privaatpanga konto ehk tegelikke omanikke varjatakse. Teisipäeval ilmunud artiklist ajendatuna otsustas Reformierakond esitada Äripäeva vastu hagi. Infot kontrollib prokuratuur varem Reformierakonna suhtes alustatud kriminaalasja raames.

Eile kirjutas Äripäev, et viimaste aastate valimiste ajal Reformierakonna propagandaväljaandeid kirjastanud firma Fidenter OÜ omanikuks märgitud Šveitsi privaatpanga konto andmed võivad olla võltsitud. Nimelt ei eksisteeri sellist koodi, mis toodi välja äriregistris firma omaniku real. Edasisest info kogumisest ilmnas, et juhul, kui kliendikonto eksisteerib, esitati äriregistrile

Äjakirjanik Piret Reiljan

Piret on Äripäevas töötanud 6 aastat. 2007 võitis ta noore ajakirjaniku preemia, 2009 uuriva ajakirjanduse ehk Bonnier'i preemia. 2010 oli Bonnier'i preemia nominent ja 2011. aastal aasta ajakirjaniku preemia nominent.

Kui **soovid** meiega liituda ehk tulla Äripäeva ajakirjanikuks, siis kirjuta aadressil aivar.hundimagi@aripaev.ee

Anna vihje

Tulge Äripäevale appi. Jagage infot parteide rahastamise kohta. Saatke vihje uuriv@aripaev.ee või helistage 667 0115.



Šveitsi panga Julius Baer puudulik registrikood. Kui Šveitsi äriregistris lisada koodi lõppu veel kaks numbrit ja üks sidekriips, viitab kood tööpoolest Zürichi Julius Baeri kontorile. Eesti äriregistris, OÜ Fidenter 2009. aasta majandusaruandes ning EVKs on seega vigased andmed. Teine probleem väidetakse kliendikonto äriregistrisse kandmisel on konto nimetamine *Estland main account* 'iks. Seaduse järgi peab registris olema selgelt välja toodud, et tegemist on kliendikontoga, mitte lihtsalt arusaamatu nimetusega kontoga.

Põhiküsimus kogu juhtumisel on see, et kui Julius Baeri meediajuhi Jan Vonder Mühli sõnul eeldavad nad privaatpangana oma klientidelt pangas oleva vara suurust alates miljonist eurost, siis kuidas peamiselt palgatööd elatav Reformierakonna liige Remo Tiigirand saab olla sellise panga klient? Tiigirand väidab, et on Fidenter OÜ omanik, kuid kontrollida pole seda infot võimalik, ilma et seksuksid õiguskaitseorganid või Tiigirand tutvustaks avalikkusele ametlike dokumente konto avamise kohta Julius Baeris.

Mis puudutab kliendikonto kasutamist, siis juurilisel peaks Fidenter kuuluma hoopis Julius

Baerile, mitte Tiigirannale, nagu viimane ise on presenteerinud. Advokaadibüroo Red vandeadvokaadi Anton Sigali sõnul peab Julius Baer olema avanud kõnealuse kliendikonto EVKs, et oleks võimalik kasutada kontot siinse äriühingu osaluse omandamiseks ja hoidmiseks oma kliendi nimel.

Omanimelise advokaadibüroo partner Aivar Pilv sõnas, et olukord, kus Eesti äriühing kuulub Eestis mitte tegutseva panga kliendikontole, ei ole Eestis levinud praktika. Seda enam tekib küsimus, miks Reformierakonnaga äriselt seotud firma kasutab niisugust kontot kohaliku nimeliselt välja toodud omaniku asemel.

2008. aasta juunis registreeriti OÜ Fidenter EVKs, mis muudab asjaajamise lihtsamaks, näiteks ei pea omaniku vahetumist vormistama notari juures, kes kontrolliks omaniku isikut. Šveitsi panga konto ilmus firma omanikuks 1. jaanuaril 2009.

Registrite ja Infosüsteemide Keskuse spetsialisti Heilika Kutschi sõnul ei tegele äriregister osanike nimekirja pidamisega. "Osanike ringi tuvastamiseks tuleb pöörduda juhatuse poole, kes peab osanike nimekirja ja vastutab selle õigsuse eest," sõnas Kutsch.

REMO TIIGIRAND üleeile Reformierakonna peakontoris, kus toimus juhatuse koosolek, mis võttis vastu otsuse Äripäev kohtusse kaevata. FOTO: LIIS TREIMANN/POSTIMEES/SCANPIX



Suvemööbli komplektiga
kaasa sisukas piknikukorv.*
Sisusta aeda mõnuga!

* Suvemööbli komplekti kuulub vähemalt kolm istekohta ja laud.
Pakkumised kehtivad kuni 23.06.2012 või kuni kaup jätkub.

145 €

Tavahind 185 €
TUGITOOL TROY

230 €

Tavahind 295 €
DIIVAN TROY

75 €

Tavahind 95 €
DIIVANILAUD TROY

154 €

Tavahind 195 €
SÖÖGILAUD LUKA

-25%

59 €

Tavahind 79 €
TOOL LUKA



-21%



115 €

Tavahind 150 €
**KOTT-TOOL
HAPPY BUBBLE**

Head mekki!



Osale lisaks ka facebooki
kampaaniamängus ja
võida väärt mööblit!



AATRIUM Suvi



aatrium.ee



Järve Keskuses



Pärnu mnt 234, TALLINN



www.facebook.com/aatrium.sisustuskaubamaja



KUI PALJU SA OMA AUTO EEST MAKSAD?

NÜÜD SAAD MAZDA 6 KUUMAKSEGA AINULT

249* €



LISAKS TASUTA:

- 3 aastat hooldust
- 5 aastat garantiid
- valuvelgedel talverehvid

TROTSIDES TAVASID
MAZDA.EE

INCHCAPE MOTORS EESTI OÜ
Läike tee 38, Peetri, Harjumaa. Tel 663 0600.
www.mazda.ee

EUROSTAUTO OÜ
Tartu, Aardla 25a, tel. 736 6388. Pärnu, Roheline 72, tel. 447 6111.
www.eurostauto.ee

*Mazda 6 2.0 Dynamic, hind 21 990 €. Liisingu sissemakse 10%, periood 60 kuud, jääkväärtus 30%, intress 3,50%, läbisõidupiirang 75 000 km, lepingutasu 191 €, krediidikulukuse määr 6,37%.



LIHTSAM ON TÕLGE TELLIDA!

Avatar tõlkebüroo pakub tõlketeenust,
mis säästab teie aega ja raha.



2011. aastal korraldatud kliendiuuringus tõid vastajad meie kohta välja järgmisi omadusi:

- Lai keeltevalik ja parimad hinnad
- Kiire ja pädev klienditeenindus
- Tõlked koos toimetamise ja väljastusülevaatusesega
- Tõlkemäluprogrammide kasutamine
- Professionaalsus erinevates valdkondades nagu näiteks tehnika, meditsiin, juriidika

Avatar Tõlkebüroo pakub kvaliteetset tõlketeenust. Kvaliteet tähendab meie jaoks tõlke korrektsust ning kiiret ja õigeaegset valmimist. Oma töös juhime Euroopa tõlketeenuste standardist EN 15038:2006 ja kvaliteedistandardist ISO 9001:2008.

Võta ühendust: 740 5434, avatar@avatar.ee, www.avatar.ee

LAULUVIISID TEILT
MÖÖBEL MEILTLAUAD / TOOLID / DIIVANID
GARDEROOBID / LAVAMOODULID

WWW.LAULUVALJAK.EE / RENT

RENT@LAULUVALJAK.EE
+372 6 112 102

ÕPPEREISID

Tosin
ametnikku
hädareisil
Itaalias. ELitoetus tuleb
ära kulutadaKATARIINA KRJUTŠKOVA
katriina.krjutskova@aripaev.ee

Keskonnaministeerium saatis tosin ametnikku nädalaks Itaaliasse koolitusele. Ministeerium põhjendab sõitu hädavajadusega eurotoetuste raha kulutada. Nii suure ühe ministeeriumi seltskonnana väliskoolitusele saatmine on Eestis erandlik.

Läinud pühapäeval pakkis kaksteist ametnikku kohvri, et minna euroala ühte nõrgemasse riiki euroraha kasutamist õppima.

“Meil on kombeks oma ametnikke koolitada ja isegi itaallased oskavad aeg-ajalt üht-teist õpetada,” ütles ministeeriumi kantsler Rita Annus, kes suhtekorraldaja juuresolekul lähetuskäskkirja allkirjastamist põhjendas. Kantsleri jutule suunas meid minister Keit Pentus, kes samal hommikul lähetust puudutavatele küsimustele vastamiseks aega ei leidnud.

Lähetusdokumendist selgub, et ametnike koolitamine on kallis lõbu: reis maksab 20 000 eurot, millest peaaegu 3000 eurot kulub päevarahaks. Poole kogusummast neelavad hotelliarved. Ametnikud ööbivad Rooma südalinna Radisson Blu hotellis. Sealt edasi sõidavad nad rongiga Napolis, kus peatuvad luksuslikus nelja tärniga majutusasutuses Renaissance Mediterraneo. Viimast iseloomustab üks varasem külastaja Google'i majutusportaali tagasisides: “Vapustava merevaatega hotell.” Ka hommikusöök olevat rikkalik.

Kantsler: see ei ole lõbureis. Kantsler Annus noomis ajakirjanikku eksliku mulje eest, justkui käiakse Itaalias lõbureisidel: koolitustel istuvad ametnikud lõviosa ajast lennukis või konditsioneeriga ruumides. Väidetavalt on ajakirjanikul ka vale eeldus, et ametnikele meeldib reisida – see kohustus teeb ametniku töö pigem ebameeldivaks.

“Ma tean mitut inimest, kellele ei meeldi nädal aega viibida Roomas. See sõltub sellest, kuidas teie oma peas neid asju hindate. Mulle tundub, et teile Rooma iseenesest tähendab suurt lõbu,” paotas Annus. Ta jutustas, et kui ametnikke poleks Itaaliasse saadetud, oleks raha tulude lennanud. “Meil on teataval määral kohustus see raha ära kulutada. Minu jaoks on mõistlik, kui leiame sellele rahale mõistliku lahenduse, mitte ei kuluta seda niisama ära,” ütleb Annus.

Ministeeriumid on ise määranud meetmed, millistele koolitustele raha antakse. Toetusraha kasutamissuuna on küll ette andnud Euroopa Komisjon. Kuid tingimused, et just sellistele õppereisidele toetusi antakse, kirjutasid määrusesse Eesti ministeeriumid ja riigikantslei, väitis haridusministeeriumi pressiesindaja Margus Haidak.

Nüüd peavad riigiasutused koolitamisele mõeldud 732 242 euroraha 2013. aasta lõpuks ära kulutama. Alles on jäänud veel 160 000 eurot. Kui ametnikud endale nõuetele vastava koolituskava koostavad, eraldab rahandusministeerium konkursi korras raha.

Vahemärkusena olgu öeldud, et tegu pole n-ö võõra rahaga, vaid osaliselt ka Eesti riigi omafi-

Ä Ajakirjanik

Katriina Krjutškova

Katriina on Äripäevas töötanud ligi kolm aastat. Ta on kahel järjestikusel aastal olnud noore ajakirjaniku preemia nominent.

Uudiseid kirjutab veel **VIRGE HAAVASALU**. Virge on Äripäevas töötanud 5,5 aastat.

Kui **SOOVID** meiega liituda ehk tulla Äripäeva ajakirjanikuks, siis kirjuta aadressil aivar.hundimagi@aripaev.ee

nantseeringuga. Riik maksab samuti oma osa selleks, et seda euroraha üldse kasutada saaks. Ka praegu reisil viibivate ministeeriumi ametnike reisi katab 15% ulatuses riigieelarve.

Mis juhtub, kui koolitusraha jääb kasutamata? “Teil on õigus öelda, et maailmas ei muutu midagi katastroofiliselt halvemaks. Ma ise arvan, et paremaks küll muutub, kui inimesed tegelevad valdkonnaga, mis on keeruline, ja saavad selles targa- maks,” ütles Annus.

Erandlikult suur reisigrupp. Siiski on tegu erandjuhtumiga, et korraga lendab lõunamaale koolitusele tosin ametnikku. “Kui on tegemist spetsiifilise teemaga, nagu see enamasti on, võib minna ka 1–2 inimest,” ütles rahandusministeeriumi pressiesindaja Mailin Aasmäe. Rahandusministeerium on ühtlasi raha rakendaja.

Justiitsministeeriumi teatel on ametnikud käinud õppevisiitidel üksi või kahekesi. Välisministeeriumi sõnul käis neil korraga kuus ametnikku kolmepäevasel reisel. Kuueliikmelisest delegatsioonist suuremat pole ühelgi ministeeriumil ette näidata. Vähemalt ei kajastu see nende vastustest.

Seevastu läheb keskkonnaministeeriumist korraga Itaaliasse õppereisile neli ametnikku, kelle ametinimetused on täpsealt sama. “Pole mõtet ühekaupa käia, vaid ikka kõik korraga,” põhjendas Annus ja lisas, et enne reisi on ametnikud pool aastat ettevalmistust teinud.

“Kui see koolitus oleks mõttetu ja me ei saaks sealt midagi, siis me ei korraldaks neid. Meil on kindel kava ja ülesehitus, mida liikmesriik peab meile pakkuma,” sõnas Annus.

Reisilt saabunud ametnikud peavad esitama aruande, kus selgitavad, mida nägid ja õppisid. Tõhusat kontrolli, mis teeks kindlaks, kas kõik ametnikud programmist osa võtsid, ei tehta.

Ministeeriumil on kohustus ametnikke koolitada. Annuse sõnul on raske väita, et tema otsus ametnikud lähetusele saata oleks vale. “Meil on kohustus ametnikke koolitada. Seekord olen saanud Itaaliasse, eelmisel aastal käisid Ungaris, eelmisel Soomes,” märkis ta.

“Kui te tahaksite üliefektiivset kulutamist, tuleks koolituskulud ministeeriumi eelarvest maha tõmmata, sest koolitamine on mitme otsaga asi,” ütles Annus ja lisas: “Sellest hoolimata, subjektiivset hinnangut andes, koolitamine toodab väärtuslikke ametnikke. Siin on keeruline hinnata kulu- tulu efektiivsust.”





„Meil on kombeks oma ametnikke koolitada ja isegi itaallased oskavad aegajalt üht-teist õpetada.“

keskkonnaministeeriumi kantsler Rita Annus

FOTO: VEIKO TÖKMAN

Ä Reisi ajakava Sisutihedad päevad Roomas ja Napolis

1. Päev

PÜHAPÄEVAL jõuavad ametnikud Rooma.

2. Päev

ESMASPÄEVAL, 28. MAIL algab programm kell 10 hommikul üldise sissejuhatuses teemas. Sealsed keskkonnaministeeriumi ametnikud annavad üldise ülevaate Itaalia struktuurifondi de rakendussüsteemist, korraldusest, õigusraamistikust, raha jaotamise põhimõtetest regiooniti ja valdkonniti. Järgneb arutelu sarnasustest ja erinevustest Eestiga.

KELL 14 teeb kohalik ministeerium ülevaate energeetikasektori rahastamisest: mis tüüpi ettevõtteid, tegevusi, valdkondi toetatakse ja mis põhimõtetel.

KELL 16 teeb ministeerium ülevaate struktuurifondi seire valdkonnast: süsteemi ülesehitus, korraldus. Järgneb arutelu sarnasustest ja erinevustest Eestiga.

KELL 18 on päeva kokkuvõte.

3. päev

TEISIPÄEVAL, 29. MAIL annavad kohaliku majandusministeeriumi ametnikud ülevaate, kuidas on keskkonnaaspekte arvestatud struktuurifondist toetatavates majanduskeskkonna arendamise meetmetes. Arutletakse ja vahetatakse mõtteid ressursitõhusa majandamise teemadel – oluline uue perioodi kontekstis, kuid seni kõikidele liikmeriikidele suhteliselt uus teema ning väga vähe suuniseid ja selgitusi Euroopa Komisjonilt.

PÄRASTLÕUNAL sõidetakse rongiga Napolisse.

4. päev

KOLMAPÄEVAL, 30. MAIL kell 10 antakse ametnikele ülevaade

struktuurifondide rakendamisest regionaalsel tasandil. See hõlmab kohalike omavalitsuste koostööd, regionaalseid toetusskeeme, näiteid valdkondadest, mida toetatakse, piirkondlikku arengut.

KELL 12-18 näitab Napoli omavalitsus valitud struktuurifondi toetuse abil ellu viidud projekte – külastatavate projektide valiku kriteeriumid olid fondi rahastus, oluline keskkonnamõju ning väga hea või halb näide koostööst riigi ja kohaliku tasandi vahel.

5. päev

NELJAPÄEVAL, 31. MAIL algab kell 7 hommikul sõit rahvusparki, kus on komplekselt lahendatud bioloogilise mitmekesisuse temaatika ning samal ajal tagatud vastavus direktiividest tulenevate keskkonnanõuetega (vee- ja jäätmevaldkonnas). Rahvuspargist sõidetakse tagasi kell 8 õhtul.

6. päev

REEDEL, 1. JUUNIL algab bussi sõit kell 9 hommikul. Itaalia tutvustab erakordset struktuurifondi projekti, kus riigile sundvõõrandatud aladel on kasutatud fondi vahendeid kohaliku piirkonna arendamiseks ning "järeleaitamiseks".

KELL 14 näitab Itaalia ministeerium, kuidas on kasutatud fondi vahendeid looduskatastroofides kannatanud regiooni taastamiseks. Eraldi käsitletakse turismiga kaasnevate negatiivsete keskkonnamõjude teemat. Kell 17 naastakse Napolis.

7. päev

LAUPÄEVAL, 2. JUUNIL lendavad ametnikud Eestisse.

ALLIKAS: KESKKONNAMINISTEERIUM

Ä Taust

KOKKU on koolitusprogrammist rahastatud 83 projekti kogusummas 868 542 eurot, millest toetus on 732 242 eurot. Sellest summast 136 300 eurot on omaosalus ehk riigieelarve raha.

VÄLJA ON MAKSTUD 670 284,22 eurot, millest toetus on 572 210,32 eurot. Kõik projektid peavad 2013. aasta sees olema lõpetatud, sest see on Euroopa Komisjoni tingimus. Kui raha õppeprogrammidega ära ei kulutata, kaotab see kehtivuse.

Siiani on õppetootust saanud nii riigiasutused, kohalikud omavalitsused kui ka kohalike omavalitsuste liidud.

ALLIKAS: RAHANDUSMINISTEERIUM

WWW.KONKURENTS.EE

Traditsiooniks kujunenud auhinnakonkursi ja edetabeli koostamise eesmärk on välja selgitada ja tunnustada riigi ning ettevõtlusorganisatsioonide poolt Eesti edukamaid ettevõtjaid

**Pane proovile oma ettevõtte konkurentsivõime!
Tule osale suurimatel ettevõtluskonkurssidel!**

Osalemissoovist teatamiseks ja oma andmete esitamiseks on teil aega 30. juunini.



EESTI KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA
ESTONIAN CHAMBER OF
COMMERCE AND INDUSTRY



TOOANDJATE KESKLIIT
ESTONIAN EMPLOYERS' CONFEDERATION



**RENAULT MASTER
PACK CLIM L3H2 2,3 dCi**
SOODUSHIND: € 21 280.-
HINNAVÕIT: € 5 300.-
KUUMAKSE: 262.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, elektrilised aknad, elektriselt reguleeritavad soojendusega küljepeeglid, tagumised parkimisandurid, püsikiirusehoidja, kandevoime kuni 1 585 kg.
Keskmine kütusekulu 7,8 l/100km, CO₂ emissioon 203 g/km.

**RENAULT TRAFIK
PACK CLIM L1H1 2,0 dCi**
SOODUSHIND: € 16 760.-
HINNAVÕIT: € 4 200.-
KUUMAKSE: 206.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, elektrilised aknad, elektriselt reguleeritavad soojendusega küljepeeglid, kandevoime kuni 1 100 kg.
Keskmine kütusekulu 7,4 l/100km, CO₂ emissioon 195 g/km.



**RENAULT KANGOO EXPRESS
PACK CLIM 1,6 16V**
SOODUSHIND: € 11 150.-
HINNAVÕIT: € 3 500.-
KUUMAKSE: 137.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, parempoolne lükanduks, kaubaruumi põrandakate, kandevoime kuni 650 kg.
Keskmine kütusekulu 7,9 l/100km, CO₂ emissioon 187 g/km.

SINU EDUKUSE GARANTII!

***LIISINGU SISSEMAKSE 10%, INTRESS 3,6%, JÄÄK 25%, PERIOOD 60 KUUD.**
PILTIDEL ON ILLUSTRATIIVNE TÄHENDUS.

www.abcmotors.ee



RENAULT
Liising

Renault soovib **elf**

DRIVE THE CHANGE



TALLINN: ABC MOTORS AS - PALDISKI MNT. 105, TEL: 674 7700; **PÄRNU:** PEREAUTO OÜ - TALLINNA MNT. 82, TEL: 447 7300; **HAAPSALU:** TRADILO OÜ - TALLINNA MNT. 73, TEL: 473 1383; **VILJANDI:** RAE AS - TALLINNA MNT. 97, TEL: 433 0987; **RAKVERE:** WIRU AUTO OÜ - KREUTZWALDI 5B, TEL: 329 5560.

RAHVALOENDUS

Tallinna ümbrus on suurim magnet. Eesti elanike arv on vähenenud

LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee



Rahvaloenduse esimeste tulemuste järgi on Eesti elanikkond 2000. aastaga viie protsendi võrra väiksem ja kontsentreerunud Tallinna ja Tartu ümber, ülejäänud maakondade elanikkond on vähenenud.

Kõige nutusemas seisus on andmete järgi Järvamaa, mis rahvaloenduselt kogutud andmete põhjal on kaotanud rohkem kui viiendiku elanikkonnast. Järvamaa maavanema Tiina Oraste sõnul on põhjus piirides. "Kõigepealt ma räägiks sellest, et 2005. aastal läks Järvamaa alt ära Lehtse vald. Ümmarguselt teeb see 2000 inimest Lääne-Virumaa maakonda. See annab meile kõrgema protsendi. Kui seda 2000 inimest mitte arvestada – kui nad oleks jätkuvalt meil, siis me oleksime samasuguse protsendiga nagu naabermaakonnad – 17–18% lahkujaid," selgitas ta olukorda.

Samas nentis Oraste, et tegu on vananeva maakonnaga. "Vanemaid inimesi tuleb juurde ja nooremad lähevad välja – ja lähevad nad ikkagi Tallinna suunas, mitte Tartusse. Ja töökohad on võt-

Ä Ajakirjanik Laura Mallene

Laura tuli Äripäeva 1,5 kuud tagasi. Eesti Ekspressis töötades võitis ta kaks aastat järjest (2010 ja 2011) noore ajakirjaniku preemia.

Kui soovid meiega liituda ehk tulla Äripäeva ajakirjanikuks, siis kirjuta aadressil aivar.hundimagi@aripaev.ee

meküsimus. Et meil oleks võimalik inimesi paigal hoida, peab töökohti looma ja hoidma – mis on ikka riigi teha," sõnas Oraste. "Infotehnoloogiaajastul tegelikult oleks ju võimalik riigiasutustes jätta tööd maakonnakeskustes. Neid ei pea ju viima Tallinna."

Oraste on mures – lahkuvad inimesed vanuses 25–40, lastega pered ja kõrgharidusega inimesed. "Sest neil ei ole siin tööd," sõnas ta.

Samas Rapla maakond – kui Harju- ja Tartumaa välja arvata – on edukaim, rahvaarvu vähenemine on kõige väiksem – 7,15 protsenti. Maavanem Tiit Leier peab põhjuseks Raplamaa asukohta – otse Harjumaa külje all.

"Raplamaal saab peaaegu poolst maakonnast rongiga Tallinna tööle minna. See on kindlasti üks tegur, mis sellele kaasa aitab," kinnitas Leier. Ta sõnas, et Harjumaa-poolses küljes on omavalitsused teinud planeeringuid, et inimesed seal elaks.

"Ühtepidi on võimalus, et inimene ei pea ära kolima – aga samas kui töökoht on lähedal, siis on see mugavam," leidis Leier.

Rahva ja eluruumide loenduse esialgsed tulemused läbivad hiljemalt detsembriks täiendava võrdluse riiklike registritega. Hinnatakse loendamata jäänud isikute arvu (loenduse alakaetust) ja pärast seda otsustatakse jooksva rahvastikustatistika korrigeerimise vajadus.



JÄRVAMAA maavanemal Tiina Orastel on kahju, et paljud noored pered pealinna kanti kolivad. FOTO: RAUL MEE

Ä Statistika

Naisi on meil rohkem kui mehi

RAHVA ja eluruumide loenduse esialgsel andmetel loendati 1 294 236 püsivalt Eestis elavat inimest. Neist olid 693 884 naised ja 600 352 mehed. Eestlase-
na määratles end 68,7%, vene-

lasena 24,8% ja muu rahvusena 4,9% loendatud püsielanikest. 1,5% jättis oma rahvuse määramata.

AASTAL 2000 loendati 1 370 052 inimest.








Suvine Soome kutsub!

67€

Tallinn-Helsingi liini
kõige rõõmsamad hinnad leiad ikka
Eckerö Line'ilt. Soodsad piletihinnad, traditsiooniline
meresõit ja Soome perekohtade piletid – kõik mõnusaks reisiks!

EDASI-TAGASI PILET

36€

Info ja broneerimine reisibüroost üle Eesti ja Eckerö Line Tallinna kassast telefonil **66 46 000**, www.eckero-line.ee Hinnad kehtivad kuni **28.06.2012**






508 RXH JA 3008 HYBRID4

ON MAAILMA ESIMESED SEERIATOOTMISSE JÕUDNUD DISELHÜBRIID MUDELID.

Peugeot on olnud juba üle 200 aasta uute tehnoloogiliste lahenduste kasutuselevõtu esirinnas. Maailma suurima diiselmootorite tootjana on Peugeot mitmeid aastaid otsinud alternatiivlahenduse lisamist oma ökonoomsetele diiselmootoritele. Pikaajalise arendustöö tulemusena on jõutud erinevate jõuallikate kasutamiseni seeriatootmises.

Peugeot ühendas esimesena maailmas diisel- ja elektromootori. See uus tehnoloogia kannab nime HYbrid4. Maailma esimene täishübrid-diiselmootor HYbrid4 pakub enneolematuid sõidulaadusi läbi elektri ja diisli uudse koostöö. Mille tulemuseks on suurepärane sooritusvõime ning lihtne kasutusviis, tänu neljale sõidurežiimile.

Neli režiimi on kohandatud igaks olukorraks. Hääletu elektrirežiim linnas, nelikvedu maastikule seiklema minnes, sportrežiim dünaamilisemateks sõitudeks ning soovi korral intelligentne automatrežiim: juht on küll see, kes otsustab, aga tal on suurepärased abilised. HYbrid4 tehnoloogia ühendab endas 163 hj diiselmootori ja 37 hj elektrimootori, mis vaheldumisi või samaaegselt töötades annavad autole kombineeritud võimsuseks kuni 200 hj.

Sõiduki esiosas asuv diiselmootor annab oma jõu esiratastele, mida kasutatakse peamiselt pikemate vahemaade läbimiseks. Elektrimootor, mis on paigutatud sõiduki tagaosasse, suunab oma jõu tagaratastele. Selline kooslus on eriti ökonoomne just linnasõidul, sest elektrimootorit kasutatakse enim paigaltvõtul. Pidurdamisel tekkivat energiat kasutatakse akude laadimiseks. Iseseisvalt on elektrimootor ideaalne linnas sõites, olles ökonoomne, vaikne ja täiesti saastevaba!

508 RXH on Peugeot' moodsa kõrgklassi kehastus, nii mõõdetult kui ka visuaalse identiteedi poolest, mida rõhutab unikaalne kõrgtehnoloogiline hübridmootor ning rikkalik varustusaste. Mudeli visuaalse eripära loovad jõulisem esi- ja tagaosa disain, laiendatud poritiivad ja pilkupüüdvad LED päevatuled. Erilise pühendumusega on kujundatud 508 RXH interjäär, kus on kasutatud harmoneeruvaid värvitoone ning looduslikke materjale. 508 RXH jõuulekande, laiema rööpe ning 18" velgedega väljendab selgelt võimekust saada hakkama igasugustes teeludes, tehes seda samas vastutustundlikult ja intelligentselt. Sõiduki esiosas paikneva 2.0 HDi FAP 163 hj diiselmootori ja tagateljel paikneva 37 hj elektrimootori kombineeritud võimsus on 200 hj, mis tagab uudse sõidukogemuse ning demonstreerib erakordset kütusesäästlikkust (4 l/100 km kombineeritud sõidutsükli režiimis ning 109 g/km CO₂ emissiooni).

Peugeot 3008 on kompaktne ning ruumikas crossover, mis kujutab endast uuenduslikku ja funktsionaalset mudelit tänapäeva autoturul. HYbrid4 tehnoloogiaga varustatud 3008 versiooni suurima kasuteguritena võib esile tuua kõrgetasemelise sooritusvõime koos suurepärase juhitavuse ja kasutusmugavusega, mille puhul on võimalik valida samuti nelja erineva töörežiimi vahel (ZEV, neli-vedu, sport ja automaat). 3008 Hybrid4 keskmisele standardiseeritud kütusekulu on alates 3.8 l/100 km (99 g/km CO₂), mis on 35% väiksem sarnase võimsusega sisepõlemismootorist.

Seega Peugeot on teinud teoks selle, mille poole paljud teised margid on pikka aega püüelnud. Ning saavutanud selle keskkonnasäästlikult ja kasutajasõbralikult.

Vaata lisa www.peugeot.ee



PEUGEOT

SCANFIL

SCANFIL OÜ on rahvusvahelise kontserni Scanfil EMS Oy üks tehas Pärnus. Peale Pärnu asuvad tehased Soomes, Hiinas ja Ungaris. Kontserni peamine tegevusala on tööstuselektronika- ja telekommunikatsiooni toodete tootmis- ja toimetusteenuse pakkumine. See hõlmab järgmiseid tugiteenuseid: NPI, ost, tarneahela juhtimine, logistika, tootmine ning lähetus koos klienditeeninduse ja järelmüügitoega.

Ettevõttes töötab 420 inimest. Scanfil OÜ 2011. aasta käive oli 40 mln eurot. Scanfil EMS Oy on noteeritud Helsingi börsil ja kontserni 2011. aasta käive oli 211 mln eurot.

Seoses pideva arenguga otsime oma meeskonda teotahtelisi ja võimekaid juhte.

TEHNIKAJUHT

Peamine ülesanne on tootmisele tehnilise toe andmine koos asjakohase juhendamise ja koolitamisega. Tehnikajuht koos oma meeskonnaga vastutab uute toodete tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamise ja teostamise eest, samuti kogu Pärnu tehase kvaliteedi ja uute toodete juurutamise ning tehnika toimimise ja arendustegevuse eest.

Kandidaadilt eeldame:

- elukohta Pärnus
- kõrgharidust
- töökogemust juhtimise, uute toodete juurutamise ja kvaliteedi vallas
- kirjalikku ja suulist suhtlemisoskust inglise keeles
- süsteemsust
- meeskonnatöö kogemust
- valmisolekut ja pühendumust pideva töö täiustamiseks ja arendamiseks

MATERJALI- ja LOGISTIKAJUHT

Peamine ülesanne on Pärnu tehase materjali- ja logistikavaldkonna juhtimine ja arendamine. Materjali- ja ostujuht koos oma meeskonnaga vastutab materjali ja varude hankimise ning tootmisprotsessi kindlustamise, tarnijatega koostöö organiseerimise ja hoidmise eest, samuti logistika juhtimise ja sissetuleva materjali kvaliteedi eest.

Kandidaadilt eeldame:

- elukohta Pärnus
- kõrgharidust
- vähemalt viieaastast töökogemust materjali juhtimise vallas
- kirjalikku ja suulist suhtlemisoskust inglise keeles, kasuks tulevad teised võõrkeeled
- süsteemsust
- meeskonnatöö kogemust
- valmisolekut ja pühendumust pideva töö täiustamiseks ja arendamiseks

Ettevõtte pakub:

- huvitavat, pingelist ja väljakutseterohket tööd rahvusvahelises kontsernis koos noorte kolleegidega
- konkurentsivõimelist töötasu ja hüvitiste võimalust

Ametikohad kuuluvad juhtkonna koosseisu.

Küsimustele vastab personalispetsialist **Kadi Karula, tel 442 6809, 56 919 670.**

Kandideerimiseks saata CV hiljemalt esmaspäeval, **11. juunil 2012** aadressil **Vana-Sauga 40, 80010 Pärnu**, või e-posti aadressil **scanfil@scanfil.ee**

INVESTEERIMINE

Ettevõtjad usuvad põllumajandusse.

Praktiline, perspektiivne ja isamaaline

Ä VÄINU ROZENTAL
vainu.rozentala@aripaev.ee



Põllumajandusse on investeerinud üksjagu Eesti ettevõtjaid, kelle põhitegevuseks on tegelikult hoopis midagi muud. Osaluse põllumajandusfirmas on nad soetanud sellepärast, et usuvad valdkonna perspektiivikusse. "Virtuaalset meelelahutust ja virtuaalset raha usume, aga virtuaalset toitu mitte," põhjendab metsatööstusettevõtte ASi Lemeks juht ja suuromanik Jüri Külvik. "Põllumajandusel on Eestis tulevikku, see tegevusharu on jätkusuutlik ja põlluharimine on meie meelest tore tegevus."

Lemeks ostis Viljandimaal teraviljakasvatusega tegelevas OÜs Sakala Põldur enamusosaluse 2006. aasta jaanuaris. "Metsamaadega kaasnevalt oli meie ettevõtetel üksjagu põllumaid ja kuna põllumaa, mida ei harita, tikub võsastuma, otustasime seitse aastat tagasi hakata meie omandis olevaid maid maaharimisega väärtustama," räägib Külvik. "Põllumajandust on võimalik metsamajandusega efektiivselt siduda. Põllumajanduses tegev kombainer või traktorist saab talvel töötada metsatraktoril või võsahakkuril. Põllumajanduses kasutatavat traktorit on võimalik rakendada talvel metsatööl."

Külviku sõnul on PRIA makstavad toetused olulised eelkõige konkurentsi kontekstis, kuna kõikjal Euroopas subsideeritakse põllumajandust. "Kui ei makstaks teistele Euroopa põllumajandustootjatele, saaksime kindlasti hakkama ilma toetusteta," lisab ta.

Stabiilsem kui transport. Võru transpordifirma OÜ Võru Trans ainuomanik Tõnis-Koit Pihu otsustas tõsisemalt põllumajandusega siduda mullu, kui ostis kaks suurt piimafarmi – Võhandu Põllumajanduse OÜ ja OÜ Väimela Majand. Piimatootmist juhivad pojad Toomas ja Peeter, pereisa Tõnis-Koit on nii-öelda investori rollis. "Võru Transi poolt on tehniline tugi põllumajandusmasinatele ja -seadmetele – meil on heal tasemel töökoda," räägib Tõnis-Koit Pihu ja lisab, et loomulikult saavad nad ka transpordiga aidata.

Pereisa kinnitusele otsustas ta põllumajandusse investeerida, sest tegu on jätkusuutliku tootmisega. "Põllumajandus ei hüple nii palju nagu



Ä Ajakirjanik Väinu Rozental

Väinu on Äripäevas ajakirjanikuna töötanud 17 aastat. 1997. aastal võitis ta uuri-va ajakirjanduse ehk Bonnie-ri preemia.

Uurivaid artikleid ja uudiseid kirjutab veel:

HANNES SARV

Hannes on Äripäeva uurivas toimetuses töötanud neli aastat.

Kui **SOOVID** meiega liituda ehk tulla Äripäeva ajakirjanikuks, siis kirjuta aadressil aivar.hundimagi@aripaev.ee

» Põlluharimine on meie meelest tore tegevus.

ASi Lemeks juht ja suuromanik Jüri Külvik, kes omab ligi poolt osaühingust Sakala Põldur



Ä Kommenteaar Põllumajandus enne puidutööstust

JUHAN VIISE
Asi Aru Grupp juht ja üks omanikest

Tegelikult ei ole meie mitte sisenenud põllumajandusse, vaid meie oleme põllumajandusest sisenenud puidutööstusesse. Puidutööstusettevõttena tuntud Aru Grupil on kaks omanikku ja meie esimene tegevus oli hoopis talupidamine. Sealt saadud ressurssidega käivitasime puidutööstuse. Põllumajanduse pool on aastatega kasvanud ja praegu on Aru Põllumajanduse OÜ üks Eestis suuremaid teraviljatootjaid. Me oleme omavahel valdkonnad ära jaganud. Mina tegelen puidu poolega ja Andres Lindam põllumajandusega.

Põllumajandus on Eestis üks perspektiivikamaid valdkondi. Võrreldes näiteks ehitusega on põllumajanduse seis kindlasti tunduvalt parem.

Toit on ju tähtsam kui meelelahutus

JAANUS PAJUMAA,
Asi Securitas Eesti juht

Olen kogu aeg elanud maal ja seal on ka minu firma, OÜ Männimäe Kuivatid registreeritud. Mulle lihtsalt meeldib vaadata, kuidas vili kasvab, ja mõelda selle peale, et toitu toota on vajalikum kui näiteks meelelahutuslikke asju teha.

VÕRU Transi ainuomanik
Tõnis-Koit Pihu ostis mullu kaks piimafarmi, sest peab põllumajandust stabiilseks ja hea väljavaatega alaks. FOTO: VÄINU ROZENTAL

Ä Kes on kes

Paarikümnel muu valla ettevõtjal käsi sees ka põllumajanduses

põllumajandusse investeerinud kodumaiseid ettevõtjaid, nende põhitegevus ja põllumajandusettevõtte koos osalusprotsendiga

MART AVARMAA

kinnisvaraettevõtja, OÜ Makke Invest omanik

AS Tartu Agro 50%

VELLO KUNMAN

ASI Silikaat omanik

OÜ Mangeri PM 100%,

OÜ Kõo Agro 100%

ROLAND LEPP, AIVAR SAARMA,

TOOMAS JUHANI

ASI Maag Grupp omanikud

OÜ Nigula Piim 100%,

TÜH Nigula Põllumajandusühistu 100%, OÜ Kirbla 10%

TOOM KUUSMIK

ASI Rakvere Põllumajandustehnika suur- omanik

OÜ Kaarli Farm 74%,

OÜ Öitseng 67%

MATI POLLI, KAIDO JÖELEHT, PEETER MÄND

ASI Sylvester endised suuremad omanikud

AS Laatre Piim 66%,

OÜ Kesa-Agro 63%

TÕNIS-KOIT PIHU

OÜ Võru Trans omanik

OÜ Väimela Majand 100%,

Võhandu Põllumajanduse OÜ 93%

JUHAN VIISE, ANDRES LINDAM

ASI Aru Grupp omanikud

Aru Põllumajanduse OÜ 100%

VALLO KRUUSIMÄGI

ASI Tallegg tootmisjuht

OÜ Nurkse Seafarm 100%,

OÜ Ohtla Põld 30%

JÜRI KÜLVIK

ASI Lemeks suuromanik

OÜ Sakala Põldur u 44%

UUNO LAUSING, ROMET PUHK

ASI Tiigi Keskus omanikud

AS Vao Agro 66%,

OÜ Kaubi Farmid 75%,

OÜ Aiu Põllumajandus 40%

AIVAR BERZIN

ASI Vestman Grupp suuromanik

OÜ Viljatootja 100%,

OÜ Arkna Karjatalu 80%,

AS Põlluvara 67,5%

PRIIT RAIDVEE

hakkepuidutootja OÜ PK Oliver üks omanik

OÜ Laeva Põld 100%

JAANUS MÄNNIMÄE

ASI Securitas Eesti juht

OÜ Männimäe Kuivatid 100%

TATJANA LEVITSKAJA

Tallinna Äripanga juhatusse liige

OÜ Tammsaare 52,5%

RAUL ROSENBERG

Maaelu Edendamise SA juht

AS Raubri 33%

JAANUS MARRANDI

riigikogu liige

OÜ Estonia 10%

JAANUS MÄNNIK

Surju vallavanem

OÜ Surju PM 12%

ALLIKAS: ÄRIPÄEV, ÄRIREGISTER, ETTEVÕTJA OSALUSED PÕLLUMAJANDUSFIRMAS ON ISIKUSTATUD. MÕNED ON OSANIKUD ERINEVATE FIRMADE KAUDU, MÕNED ERAISIKUTENA.

näiteks transport,” võrdleb Tõnis-Koit Pihu. “Samuti on põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder välja öelnud perspektiivi tõsta oluliselt piimatoodangut ning rõhutanud, et PRIA toetused uute lautade ehitamiseks peavad jätkuma.” Pihu sõnul valmib Võhandu Põllumajandusel sel aastal uus lüpsilaut, mille ehitamiseks saadi PRIA-lt toetust.

Tahtmist rohkem kui võimalusi. ASI Maag Grupp nõukogu liikme Roland Lepa sõnul on neil ilmselt usku põllumajandusse. “Tegelikult oleksime me huvitatud piimakarja oluliselt rohkem investeerima, aga kõike tuleb teha võimaluste piires,” sõnab Lepp. “Nigula Piim kuulub meile ja seal ole-

me me kõvasti ümber ehitanud ning edasi arenenud. Väikeosalus OÜs Kirbla sattus meile pooljuhuslikult ja praegu oleme seal tegelikult passiivsed osanikud.”

Surju vallavanema, endise riigikogu liikme Jaanus Männiku kinnitusel ei hoiata oma 12protsendilist osalust piimafarmis OÜs Surju PM tulususe pärast. “See võib tunduda natuke kõrgelennuline, aga minu jaoks on see seotud oma kodu, missiooni ja oma olemisega,” lausub ta. “Eesti põhiressurs on see, et meil on inimese kohta nii palju põllumaad ja metsa. Maad ei tohiks väliskapitalile maha pargeldada. Kui sa oled sulane oma kodus, siis kodu kauaks ei ole ja sind ei hoiata siin enam miski kinni.”

"WHEN YOU FLY A 3200 HP RACE PLANE, YOU DEMAND THE **WORLD'S BEST CHRONOGRAPH.**"

CHRONOMAT GMT

TIME & DIAMONDS
VIRU TN.23 VANALINN, TALLINN
TEL: 631 3377

BREITLING
1884

INSTRUMENTS FOR PROFESSIONALS™

TOOTJA – HEIKKINEN

Kattematerjal – polükarbonaat

Kampaania – tasuta kohaletoimetamine üle kogu eesti kuni 30.05

Karkassi alus – tugevdatud fermid

Ei vaja lumest puhastamist

Kattematerjal – Saksa polükarbonaat

Tsingitud terasprofiil

Suured õhuaknad

Külmakindel kattematerjal

UV-kaitse

Nihutatavate framuugide paigaldamise võimalus

Fermide segmentide lihtne ühendus

Tsingitud kinnitused

Võimalik mis tahes pikkus

Metallvundament

Roostevabast terasest needid

Laiad tugevdatud uksed

4 korda vastupidavam kui standardseid kasvuhuooned, patenteeritud ventilatsiooni- ja alaeakülgsoetatsamiid.

Polükarbonaadist kasvuhuoonete müük

Kohaletoimetamine ja paigaldus 50 63 720 Paigaldame Teile sobival ajal.

Lisavarustusena pakume liugavasid (nihutatavaid framuuge külgedele ja katusele). Ei vaja lumest puhastamist, sest kasvuhuone on ette nähtud karmideks lumerohketeks talvedeks. Heikinen OÜ. Rohuneeme tee 1/15, Viimsi, Estonia. info@ecoslider.com www.ecoslider.com



KONKURSS

Peret ja töötajaid hindavad firmad taas tunnustatud. 12. konkurss

Eile said kaheteistkümneenda korda tunnustuse pere- ja töötajasõbralikud Eesti firmad. Auhinnad üle andnud sotsiaalminister Hanno Pevkur sõnas, et ministeerium astub konkursist sammu edasi ning loob töötaja- ja peresõbraliku tööandja tunnustuse, mida saavad aasta läbi taotleda töötajaid ning nende peresid väärtustavad firmad. Sotsiaalministeeriumi, ajakirja Pere & Kodu ning Äripäeva korraldatud konkursil osales pool-sada firmat.

KONKURSIL osalejad said eile tunnustuse kätte restoranis 9. Pildil paremal üleval kõige peresõbralikuma kohviku F-hoone üks omanikke Priit Juurmann.



A Esikolmik
Pere- ja töötajasõbralikumad firmad on
1.-2. koht
REGIO AS JA CPD OÜ

3. koht
PÄRNU VESIAS



TALLINNA ÜLIKOOL



Järgmine peatus: Tallinna Ülikool!

Doktoriõpe (14 eriala)
Magistriõpe (72 eriala)
Bakalaureuseõpe (61 eriala)

Avatud tasemeõpe
Koolitused

HARIDUS HUMANITAARTEADUSED
SOTSIAALTEADUSED

LOODUSTEADUSED KUNSTID
ÕIGUS TERVIS

Dokumentide vastuvõtt algab 28. juunil

tlu.ee/info



ARENGUVESTLUSETTEVÕTTES

Toimumise aeg: 27. august 2012 Tartu
28. august 2012 Tallinn

Kersti Türk – MA, Viimaste aastate tuntuim arenguvestluste läbiviimise koolitaja. Ta on koolitanud juhte, õpetajaid, tudengeid ja teisi elukestvaid õppijaid rohkem kui 8 aastat järgmistel teemadel: juhtimine, haridus, ärietika, suhtlemisoskused.

Eesmärk: Arenguvestlus on juhi ja alluva vaheline konstruktiivne ja loominguline koostöövestlus, mis on ettevõttele üheks töötajaskonna hindamise vahendiks. Koolitusel osaleja saab teadmisi ja praktilisi oskusi arenguvestluse läbiviimiseks, mille tulemusel saadakse hinnang töötaja isiklikule ja tööalasele arengule ning selgitatakse välja töötaja ja juhi vastastikused ootused, et planeerida eelseisvaid tegevusi.

Edu igapäevastes tegemistes ning meeldivale koostööle lootma jäädes.

Juunika Õppekeskuse meeskond
e-post: koolitus@juunika.ee
telefon: +372 744 9600
www.juunika.ee



**KÕIGE sõbra-
likumad (va-
sakult): Garri
Suuk - Pärnu
Vesi ASi juha-
tuse esimees,
Maarja Leht
- Pärnu Vesi
ASi juhiabi-
personali-
spetsialist,
Leida Lepik
- Regio ASi
kartograa-
fiasakonna
juhataja, Eve
Reincke - CPD
OÜ projekti-
juht, Anari Ha-
gel - CPD OÜ
juhatuse liige,
Klaas-Jan
Reincke - CPD
OÜ juhataja.**

FOTOD: RAUL MEE



Tere AS on kaasaegne ning efektiivse tooteportfelliga müügi- ja tootmisettevõtte, mis on tõusnud piimatööstlejust hästi organiseeritud innovaatiliseks ettevõtteks.

Tere AS peamiseks tegevusaladeks on toorpiima kokkuost, piimatoodete tootmine ja müük.

Seoses Tere AS logistikasüsteemi arendamisega otsime jaheladustamise terminali rentimise või kohese ehitamise võimalust Tallinna ja ringtee vahelisel alal.

Põhilised parameetrid:
Ladustamise pindala 3000-5000 m²
Olmeruumid kuni 500 m²
Autotranspordi hea ligipääs
Jahutamistingimustele vastav elektrivõimsus

Kontaktisik:
Rein Jõgiso
Logistikajuht
rein.jogiso@tere.eu
+372 5341 8080

Pärnu mnt 139e, Tallinn 11317 | Telefon: 636 4113 | Faks: 636 4200 | E-post: tere@tere.eu | www.tere.eu



AS Vireen kuulutab välja avaliku konkursi

JUHATUSE LIIKME

ametikoht

Juhatusel liikme ülesanne on äriühingu esindamine ja juhtimine ning ettevõtte arendamine. Äriühingu kõik aktsiad kuuluvad riigile. Juhatusel liikme volituste kestus on kolm aastat.

Nõuded juhatuse liikme kandidaadile:

- kõrgharidus;
- ettevõtte juhtimise ja/või juhtorganitesse kuulumise kogemus;
- projektijuhtimise kogemus uute suurprojektide käivitamisel;
- väga hea eesti ja hea inglise keele oskus;
- B-kategooria sõiduki juhtimisõigus;
- pühendumine tööle (paralleelne aktiivne äritegevus ei ole soovitatav);
- vastavus riigivara seaduse nõuetele, usaldusväärsus ja laitmatu renomee;
- avatus, uuendusmeelsus, hoolsus ja lojaalsus.

Kandideerimisel on kasuks riigi erahaldustegevuse tundmine, teadmised põllumajandusest, keskkonna- ja veterinaarõuete ning kogemused ehituse ja transpordikorralduse valdkonnas.

Kandideerimisel on abiks soovituskirjad. Kandidaadil peab olema võimalus ametisse asuda augustis 2012.

Konkursil osalemiseks palume esitada kandideerimisavaldus, CV, motivatsioonikirja koos palgasooviga ning olemasolevat soovituskirja aadressil Lai 39/41, 15056 Tallinn, faksi teel numbril 625 6200 või elektrooniliselt aadressil konkurss@agri.ee **hiljemalt 29. juunil 2012.**

Lisateave: konkurss@agri.ee või tel 513 9888

AS VIREEN

www.vireen.ee

Lääne-Virumaa, Ebavere küla, Väike-Maarja vald, 46209

MAKSU- JA TOLLIAMET



Soovid anda enda panuse riigi maksutulude laekumisse?

Tunned huvi keeruliste maksejõuetusmenetluste vastu?

Võtad väljakutsena maksuvõlgade sissenõudmist?

Ootame oma meeskonda

ERIMENETLUSE JUHT

Sinu ülesanne on korraldada maksuvõlgade sissenõudmise erimenetluse üksuse igapäevast tööd ning anda oma panus valdkonna arendamisse.

Oled sobiv kandidaat, kui Sul on majandus- või õiguskõrgharidus ja juhtimiskogemus.

Pakume Sulle põnevat tööd ja motiveerivat tasu.

Rohkem infot leiad Maksu- ja Tolliameti töopakumiste lehel **www.emta.ee/toopakumised.**

MAKSU- JA TOLLIAMET



Tule ja töötame koos Eesti riigi heaks!



Ootame oma meeskonda

FINANTSJUHT

Sinu ülesanne on töötada välja organisatsiooni eelarvestrateegia ja vastutada eelarvehandite otstarbeka kasutamise eest.

Oled sobiv kandidaat, kui Sul on kõrgharidus, väga hea eesti ja inglise keele oskus ning töökogemus finantsvaldkonnas.

Rohkem infot leiad Maksu- ja Tolliameti töopakumiste lehel **www.emta.ee/toopakumised.**

Euroopa Komisjon: euroala vajab pangaliitu. Hispaania puhul enam poolikud lahendused ei aita

A SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Kreeka võimaliku euroalalt lahkumise ning kartuste tõttu, et Hispaania ei tule oma pankade päästmisega toime, on euroala kriis staadiumis, kus vaatlejate sõnul on valida vaid kas tugevama liidu või lagunemise vahel.

"Hispaania on poolikuteks lahendusteks lihtsalt liiga suur. Järgmine interventsioon peab olema mitte üksnes massiivne, vaid näitama täielikku pühendumist," ütles ajalehele Financial Times analüüsifirma Swordfish krediidianalüütik Gary Jenkins.

Sisuliselt on Hispaania sarnases olukorras nagu Iirimaa, mis kinnisvaramulli lõhkemise järel oma panku pidi päästma. Riigi rahandusele oli see sedavõrd ränk hoop, et sundis IMFilt ja ELilt abi paluma.

Hispaania valitsus on seni väitnud, et välisabi ei vajata. Kust aga sellisel juhul tuleks see 120 miljardit eurot värsket kapitali, mida Hispaania pangad analüütikute hinnangul hapnevate kinnisvaraenude korvamiseks vajaks? Hispaania languses majan-

Ä Ajakirjanik
Sirje Rank

Välisuudiseid toimetav Sirje on Äripäevas olnud 15 aastat.

Börsifirmadest kirjutavad:
RAIVO SORMUNEN
Äripäevas töötanud 13 aastat.

ROMET KREEK
Äripäevas 12,5 aastat.

FREDY-EDWIN ESSE
Äripäevas 2 aastat.

RAINER SAAD
Äripäevas 5 kuud.

Kui **SOOVID** meiega liituda ehk tulla Äripäeva ajakirjanikuks, siis kirjuta aadressil aivar.hundimagi@aripaev.ee

672

MILJARDIT eurot on Euroopa pankade nõuded Hispaania pankadele, riigile ja ettevõtetele Rahvusvahelise Arveldus-panga andmeil.

dus ning koormatud riigifinant-sid turgude hinnangul seda välja ei kannataks.

Hispaania võlakirjade tootlused on sel nädalal jälle järsult tõusnud, samal ajal kui Saksa-maale on investorid valmis raha varju viima kas või tasuta.

Uuesti on arutusel euroala võimalikud ühised lahendused. Viimati sel kolmapäeval tuli Euroopa Komisjon välja ettepanekuga luua euroalal ühine pangaliit, mis aitaks koormat jagada. Lisaks ühisfondile rakustes pankade toetamiseks või restruktureerimiseks sisaldaks selline liit ka ühist järelevalvet ning hoiuste garantiid pangajooksude vältimiseks euroala nõrgemates riikides.

Pangaliidu loomata jätmise oli viga. "Rahaliidu loomine ilma pangaliiduta oli veel suurem viga kui eelarveliidu teema," ütles agentuurile Bloomberg maailma suurima varahaldusfirma BlackRock võlakirjainvesteeringute osakonna juht Peter Fisher. "On tõesti väga oluline, et saadaks aru, et ole sa sakslane, hollandlane või itaallane – stabiilne

pangandussüsteem Euroopas on kõigi ühine huvi."

Vastastikku võimenduv nõrkus. Eelkõige on vaja katkestada ebaterve sümbioos, kus pankade päästmine nõrgestab riikide endi usaldusväarsust, mis omakorda õõnestab riigi võlakirjade väärtust pankade bilansis ning nii ringiga uuesti panku.

Komisjon soovitas ka, et rakustes panku võiks rekapitalizeerida euroala alalisest päästeme-hhanismist ESM otse, ilma et pankadele abi vajav riik täis abipaketti paluks. Nii säiliks juurdepääs kapitaliturgudele – Hispaania kogu rahavajaduse katmine käiks euroala päästeme-hhanismidele kardetavalt üle jõu.

Taas on arutusel ka ühised võlakirjad. Euroopa Komisjoni president Jose Manuel Barroso ütles, et see ei ole lähiaja küsimus. Kui aga on konkreetne plaan, on juba seegi investoritele kinnituseks, et euro on tulnud, et jääda.

Ent kõik need ettepanekud eeldavad eelkõige Saksamaa jaasõna. Seni on vastus Berliinist – ei, ei ja ei. Ühist kriisilahendust ei ole ikka veel.



EUROOPA Komisjoni presidendi Jose Manuel Barroso sõnul on lisaks tegevusplaanile vaja ka täpset ajakava. FOTO REUTERS/SCANPIX

Tasuta asendusauto remondi- ja keretööde ajaks

Hoolduse
ja remondi
töötunni hind
29.90 €



Inchcape

VOLVO TEENINDUS
Garantijärgsete Volvo sõidautode Läike tee teeninduskeskus

Garantijärgsetele Volvodele lisagarantii ostmise võimalus.
Tasuta kliendivedu kesklinna ja tagasi.

www.volvoteenindus.ee
BRONEERIMISKESKUS 663 0636

Inchcape Motors Estonia OÜ. Läike tee 38, Peetri, Harjumaa.
Avatud tööpäevadel kl 8–19.



KORISTUS- JA PUHASTUSTEENUSED

TALLINN	tel 670 6006	Pirni 12
TARTU	tel 640 1400	Näituse 27
RAKVERE	tel 507 1974	Tallinna 21
PÄRNU	tel 555 30 440	

info@cleanplanet.ee

Riigi-, ranna- ja logolipud, lipuvardad ja mastid - kõik ühest kohast ja parima hinnaga

EV majalipp või mastilipp

õhem kangas 18 eur/tk
paksem kangas 21 eur/tk

Käsitööna valmistatud lipuvarda hoidja valge/must 19,60 eur/tk

Mastivimpel
2m 16 eur/tk
3m 20 eur/tk

Klaasplastist lipumast
6m 194 eur
9m 269 eur

Lipumast „ECO”
6m 149 eur

Hinna sees on kõik paigalduseks vajalik!
Vajadusel paigaldus meie poolt!

Digitex Meedia OÜ Liputehas
Punane 68, 13619 Tallinn
www.liputehas.ee
info@liputehas.ee
(+372) 646 6316

liputehas.ee
lipud parima hinnaga!

AMETLIK TEADAANNE

Käesolevaga teatame, et alates 1. juunist 2012 muutuvad Tallinna, Jõhvi, Pärnu ja Viljandi Volkswageni ning Jõhvi, Pärnu ja Viljandi Škoda esinduste kaubamärgid ja juriidilised nimed.

Ettevõtete registrikoodid, aadressid, telefonid, faksid jäid samaks. Muutuvad kodulehe aadress ja e-posti aadressid. Uus kodulehe aadress on www.mollerauto.ee. Töötajate e-posti aadressid: eesnimi.perenimi@moller.ee. Kuu aja jooksul jõuavad kohale ka ...@vw.ee aadressil saadetud e-kirjad. Üldinfo e-posti aadressiks on: moller@moller.ee.

Klientide ja koostööpartnerite jaoks ei too nimemuutus kaasa mingeid muutusi ega lisakohustusi, kuna jätkame sama koostööd samadel alustel. Kõik sõlmitud lepingud ning neist tulenevad õigused ja kohustused jäävad samuti endiseks.

Uued kaubamärgid ja ettevõtete juriidilised nimed

esindus	uus juriidiline nimi
Møller Auto Mustamäe	Moller Auto Tallinn AS (endise nimega Saksa Auto AS)
Møller Auto Ülemiste	Moller Auto Tallinn AS (endise nimega Saksa Auto Kaks)
Møller Auto Pärnu	Moller Auto Pärnu AS (endise nimega Suve Auto AS)
Møller Auto Viru	Moller Auto Viru AS (endise nimega Viru Rahvaauto AS)
Møller Auto Viljandi	Moller Auto Viljandi AS (endise nimega Linna Auto AS)

Møller Auto®

Lisainfot nimemuutuse ja MøllerGruppeni kohta leiate meie kodulehelt
www.mollerauto.ee

Kõige suurepärasem valik Teie sauna!



Harvia Globe

Harvia Globe'i saate kinnitada seinale, paigaldada alusele või riputada lakke.

Valikuvabadus annab ruumi kujutlusvõimele lava planeerimisel. Komplektis on pult.



Mondex Total Rock

Total Rock on loonud unikaalse uuenduse, mis on 20 aastat kestnud protsessi tulemus.

Kerist on võimalik integreerida paneeli sisse või see võib jääda täiesti eraldi. Mondex Total Rocki kerised on valmistatud eraldi või sisseehitatud juhtpuldiga.



Kauplus **SAUNAMAAILM**, Pärnu mnt 238, Järve keskus, www.saunainter.com

Estonian Business School 

Oled juht või juhitud?

Juhi oma edu ise, tule EBSi!

Vastuvõtt 2012/13 õppeaastaks on alanud!

Bakalaureuseõpe

- Ettevõtlus ja ärijuhtimine
- Rahvusvaheline ärijuhtimine
- Võõrkeeled ja ärikorraldus

Magistriõpe

- **Rahvusvaheline ärijuhtimine MA** - varasema majanduskõrgharidusega inimestele
Spetsialiseerumissuunad:
Finantsjuhtimine/ turunduse juhtimine/ ekspordijuhtimine

- **Rahvusvaheline ärijuhtimine MBA** - erineva kõrgharidusega inimestele

Valikmoodulid:

Strateegiline finantsjuhtimine/ ärijuhtimisõigus/ kaasaegse turunduse valdkonnad/ rahvusvahelise konkurentsivõime saavutamine/ ekspordijuhtimine

- **Ametialane kommunikatsioon** - erineva kõrgharidusega inimestele
Ametialane suhtlemine eri liiki organisatsioonides, kommunikatsioon ja meediasuhted rahvusvahelises keskkonnas.

Süvendatud võõrkeelte õpe - lõpetades inglise keele C1 ja prantsuse keele B2+ tase.

Doktoriõpe

- Juhtimisteadused

Lisainfo www.ebs.ee, 665 1325, Lauteri 3 Tallinn

Äripäev kutsub ennustama.

Jalgpalli EM

Äripäev korraldab algava jalgpalli EMI puhul ennustusvõistluse. Täida ankeet ja saada see hiljemalt 7. juunil toimetuse postiaadressil, faksile või e-postiga aripaev@aripaev.ee. Võid täita ankeedi ka meie veebilehel www.aripaev.ee.

Auhindadeks Imelise Ajaloo, Imelise Teaduse ja Äripäeva tellimused. Täpsem info veebilehel.



Jalgpalli EM 2012 ennustusvõistlus

Osaleja nimi: _____
Telefon: _____
E-posti aadress: _____

MÄRGI ÄRA ALAGRUPPI PAREMUSJÄRJESTUS. Iga õige vastus annab 1 punkti.

A	B	C	D
☐ Poola	☐ Holland	☐ Hispaania	☐ Ukraina
☐ Kreeka	☐ Taani	☐ Itaalia	☐ Rootsi
☐ Venemaa	☐ Saksamaa	☐ Iirimaa	☐ Prantsusmaa
☐ Tšehhi	☐ Portugal	☐ Horvaatia	☐ Inglismaa

NIMETA VEERANDFINAALIDE VÕITJAD

Iga õige vastus annab 2 punkti.

1. A1-B2 _____
2. B1-A2 _____
3. C1-D2 _____
4. D1-C2 _____

NIMETA POOLFINAALIDE VÕITJAD

Iga õige vastus annab 3 punkti.

1. A1/B2-C1/D2 _____
2. B1/A2-D1/C2 _____

JÄRJESTA EM-I KAKS ESIMEST

Iga õige vastus annab 5 punkti.

1. _____
2. _____

Jungenti omanikud peidetud

BIRJO MUST
birjo.must@aripaev.ee

Eesti ühe suurema hulgimüügi- ja transpordifirma kõik aktsiad on kantud SEB kliendikontole, kust pole enam võimalik tuvastada omanike andmeid.

Huvitav asjaolu on see, et suuromanikele Jaanus Krigolsonile ja Kait Liinevile kuulunud 72,89% aktsiatest on liikunud SEB mitteresidentide kliendikontole. See tähendab, et aktsiad kuuluvad nüüd mõnele välisriigi registreeritud äriühingule.

Küsimusele, kas Jungent Group OÜ on saanud uued omanikud, vastas Liinev: "Mis ma selle kohta oskan öelda, mis mõttes vahetunud? Ei, omanikud muutunud ei ole."

Kuigi Liinevi sõnul on ta endiselt Jungent Grupi omanikerin-
gis, ei soostunud ta põhjenda-
ma, miks on tema aktsiad liikunud SEB mitteresidentide kliendi kontole. "See on meie ja panga vaheline kokkulepe," lausus ta ning kinnitas, et kindlasti pole omanikud välisriigist.

Teise suuromaniku Jaanus Krigolsoni aktsiate liikumist ei tahtnud Liinev kommentaarida ja ütles, et räägib vaid enda nimel. Krigolsoniga ei õnnestunud Äripäeval eile ühendust saada, kuna ta pidi viibima välismaal.

Üleeilse seisuga olid äriregistris Jungent Group OÜ omanikeks märgitud: 41,42% Jaanus Krigolson, 31,48% Kait Liinev, 9,5% Altent OÜ, 9,5% MGS Koolitus&Konsultatsioonid ja 8,1% Jungent Group OÜ.



KAIT LIINEV
kinnitas, et kuulub endiselt Jungenti omanike hulka. FOTO: TOOMAS HUIK/POSTIMEES/SCANPIX

ne, 9,5% Altent OÜ, 9,5% MGS Koolitus&Konsultatsioonid ja 8,1% Jungent Group OÜ.

Tegutseb kõigis Balti riikides. Jungent Group OÜ on ematööstus kontsernis, kuhu kuuluvad tütarettevõtted OÜ Jungent Estonia, logistikafirma VIA 3L ja ekspedeerimisfirma Via3L Expedition, lisaks Läti hulgifirma AS Jungent Latvia ja UAB Jungent Leedus.

Ettevõtte 2010. aasta müügitulu oli 1,64 mld krooni (100 mln eurot) ja kasum 24,7 mln krooni (1,59 mln eurot).

Esindajakonto on väärtpabe-

Äjakirjanik Rubriigitoimetajad

Äripäevas ilmub hulk praktilisi lugusid ja eriväljaandeid.

Neid toimetavad:

AIN ALVELA

Ain toimetab tööstusvaldkonna rubriike ja eriväljaandeid. Ta on Äripäevas töötanud 12 aastat.

LIIVITAMM

Liivi toimetab ehitusvaldkonna eriväljaandeid. Ta on Äripäevas töötanud 8,5 aastat.

URVE VILK

Urve toimetab kuukirja Juhtimine. Ta on Äripäevas töötanud 8,5 aastat.

rikonto, mille omanikud on Eesti väärtpaberiturust kutselised osalised ja millel hoitakse käsunduslepingu või muu sarnase lepingu alusel oma nimel, kuid kliendi arvel omandatud või esindajakonto omanikule lepingu täitmiseks üleantud väärtpabereid.

Eestis võivad esindajakontot omada ainult Eesti väärtpaberiturust kutselised osalised ning välisriikides registreeritud välismaised juriidilised isikud või muud institutsioonid, kes on õigustatud hoidma oma nimel teistele isikutele kuuluvaid väärtpabereid.

Sõõrumaa energiafirma riigilt raha ei saa

Valitsus otsustas eile mitte rahastada Urmas Sõõrumaale kuuluva OÜ Biomass projekti Võro Elektri jaam, sest ettevõtte ei suutnud sellega tähtaegselt alustada.

Valitsuse eilse istungi päevakorras oli Eesti ja Austria Kyoto heitkoguse ühikutega kauplemise kokkuleppe muutmine. Eelnõu kohaselt asendatakse

OÜ Biomass projekt "Võro Elektri jaam" Rein Lepassoni ja Mati Tusoviga seotud OÜ Põlva SEJ projektiga "Põlva Koostootmisjaam". Mullu augustis kuulutas Biomass välja hakkepuidul põhineva Võro koostootmisjaama nn võtmed kätte hanke. Jaama rajamist pidi rahastama Keskkonnainvesteeringute Keskus.

ARIPARV.EE



URMAS SÕÕRUMAA firma ei suutnud õigel ajal tööga alustada. FOTO: RAUL MEE

BALTEXIM OÜ

Vesse 4a, Tallinn 11415, info@baltexim.ee, www.baltexim.ee



ATLET

BALTEXIM



Laotehnika müük:
tel 601 3986, 555 85 023

Laoriulite müük:
tel 6013 485, 555 85 288

Keevitusmaterjalid:
tel 601 3985, 555 35 112

Laotehnika hooldus ja remont:
tel 654 4951, 555 35 113

Kui Teil on vaja ladustada standardseid või erimõõdulisi materjale ja kaupu, siis pöörduge meie poole.

Pakume soodsa hinnaga laoriuleid, kergkaubariiuleid ja kaupluseriuleid.

Kasutatud põrandapesumasinad alates 590 € + km

Kahvelkärud alates 175 € + km

Kvaliteetne vasetatud keevitustraat MAGMA soodsa hinnaga!

Hooldame 7 päeva nädalas igat liiki laotehnikat ja seadmeid.

Holz Profi ökoloogilised puidukaitsevahendid kaitsevad nii seene kui ka tule eest!

HOLZProf
www.holzprof.ee



Katse: ühe maja puitu on immutatud HOLZ Profi toodetega, teise oma mitte

KÕIGE KÕRDEM TULEKAITSEKLASS!

Holz Prof OÜ; Kraavi 45/2, 11215 Tallinn
Tel/faks 655 9840, 5561 2370; info@holzprof.ee

dermosh

Õrnalt ja hoolivalt...

Meie firma on välja töötanud ja müünud Soomes nahahooldustooteid alates 1988 aastast. Dermoshop on usaldusväärne ja kiire viis tellimaks kvaliteetseid Dermosili tooteid.

Ühtlasi pakub Dermoshop värsket informatsiooni pakutavate toodete- ja nende koostisosade kohta ning aktuaalseid artikleid nahahooldusest. Tootevalik laieneb pidevalt ning hetkel on valikus üle 230 toote. Samuti kuulub Dermoshopi tootevalikusse mitmeid lõhnaaineteta tootevariante, mis on heakskiidetud ja märgistatud Soome Allergia- ja Astmaliidu poolt.

Telli **tasuta** Dermoshopi ajakiri ja testrid, helistades tel. **600 6622** või saates e-maili klienditeenindusele **service@dermoshop.ee**

dermoshop
www.dermoshop.ee

TURG

Põhja-Ameerikasse ära uisapäisa torm. Otsi agent ja vali sõnumit hoolikalt

A BIRJO MUST
birjo.must@aripaev.ee



Viimasel ajal räägitakse eriti idufirmade puhul, et tuleks vaadata Põhja-Ameerika turu suunas, sest seal peitub tohutu potentsiaal. "Olen sellega iseenesest nõus, kuid seejuures on vaja väga korralikku plaani, kus muu hulgas on ära hinnatud ettevõtte ressursid," ütles merekajakite tootja Janek Pohla.

Pohla juhitud Tahe Kayaks on mütinud oma tooteid USA ja Kanada turule vahelduva eduga juba seitse aastat, viimasel ajal üha aktiivsemalt. Põhja-Ameerika turg on väga suur ning inimese kohta müüakse seal veespordi valdkonna tooteid võrreldes teiste turgudega rohkem. Samas on ka konkurents väga tugev, sest seal asuvad kaks maailma suurimat veespordivahendite tootjat.

Otsi kohalik agent. Tahe Kayaks on jaotanud Põhja-Ameerika turu enda jaoks regioonideks, sest vahemaad on seal niivõrd suured ning logistika korraldamine võib osutuda parajaks päheklaks. Ettevõtte on kohapeal piirkondlikud agendid, kes korraldavad tollimist, ladustamist, transporti jne. Esmalt tuleks Pohla sõnul kindlasti kohapeal käia, et saada ülevaade turust ja klientidest. Ta ütles, et isegi osa kohalikke tootjaid kasutab USA turul agentide teenuseid, et tooted suurtesse kaubanduskettidesse müüki saada.

Seejuures tunnistas ta, et hea müügiesindaja leidmine USAs on väga keeruline ning seda räägivad ka kohalikud ettevõtted. Ka Tahe Kayaks on juhi sõnul sellega mitu korda ebaõnnestunud.

Turundussõnum turuga kooskõlla. Väga ettevaatlikult tuleb valida reklaamisõnumeid ja viisi, kuidas neid esitatakse, sest USAs võib üsna lihtsa eksimusega toote müügile kriipsu peale tõmmata või ka kohtuasja kaela saada. Näiteks korraldas Tahe Kayaks kampaania, mille reklaamis puudus aerutajal päästevest. "Selle tagasiside oli äärmiselt negatiivne ja lõpuks selle toote müük ka rauges," ütles Pohla.

Veel ühe näitena toob ta välja selle, et üks Eesti tuntud reklaamiagentuur aitas koostada hooajakataloogi ja ühe toote tutvustavasse teksti oli sattunud paar lauset, mille sarnaseid üks USA disainer oli kasutanud kunagi oma blogis. Sellest tekkis suur probleem, mis küll lahenes Pohla sõnul avaliku vabandamisega, kuid seda toodet ei olnud enam võimalik USAs müüa.

Kalatööstuse ettevõtte AS Japs ekspordib Põhja-Ameerika turule külmutatud ahvena- ja kohafileed juba üle kümne aasta. Ettevõtte müügijuhi Helle Nuudi sõnul on Japsi suurim trump see, et samad kalaliigid kasvavad ka Põhja-Ameerika Suures järvis ja tarbija on harjunud neid sööma.

Viimasel ajal on Japsi müük USAsse ja Kanadasse küll veidi soikunud, kuna kohalikku ahvenat pole juba kaks hooaega olnud nii palju, et neid saaks konteineritega üle ookeani tarnida. Teiseks olevat kohalikud firmad ostnud oma laod odavat Kasahs-

Ä Tasub teada Turule sisenemise võimalused

TOIMIVA MÜÜGIORGANISATSIOONI OMANDAMINE, mille juures on välja arendatud ka logistika pool. See on kõige kiirem viis turule siseneda. **MÜÜK AGENDI VAHENDUSEL**, kindlasti riskivabam kui müügijuhi palkamine, kuid lepinguga tuleb olla ettevaatlik. **MÜÜGIJUHI/ESINDAJA VÄRBAMINE** tähendab müügikontori avamist. **MÜÜK MAALETOOJA VAHENDUSEL**, kuid sel juhul tuleb vaadata, kas hinnakujundus selle välja kannatab. **MÜÜK OTSE JAEMÜÜJALE**. Probleemiks suurte koguste korraga saatmine ja tolliprotseduurid, mida jaemüüja peaks ise organiseerima. **MÜÜK OTSE LÕPPTARBIJALE**. Näiteks müük internetipoe kaudu ja üksiktoote postiga saatmine.

ALLIKAS: TAHE KAYAKS OÜ

Ä Pane tähele Kust leida lisainfot

VÄLISMINISTEERIUM
Kodulehel põhjalik ülevaade.

VÄLISESINDUSED
Tasub pöörduda Eesti Washingtoni suursaatkonna majandusametniku või Eesti peakonsuli poole New Yorgis.

EAS
Eesbilehel saab saata päringu koostööpartneri leidmiseks. Lisaks pakub ekspordi laiendamiseks mõeldud programmi välis-turgudele jõuda soovivatele ettevõtetele.

EESTI AMEERIKA KAUBANDUS- JA TÖÖSTUSKODA
Peamine tegevuspiirkond New Yorgi ümbrus ja USA idarannik.

6,3

PROTSENTI moodustab Eesti ettevõtete eksport USAsse kogueksportidist. Mullu eksporditi sinna 751 miljoni, tänavu I kvartalis 188 miljoni euro eest.



MERE-KAJAKITE
tootja Tahe Kayaksi juht Janek Pohla sõnul on hea müügiesindaja leidmine USAs väga keeruline, ka nemad on sellega mitu korda alt läinud.

FOTO: ANDRAS KRALLA

tani päritolu kala täis ning juurde ei vaja. "Ilmselt on aga müük kohe-kohe jälle lahti minemas, sest meil on mõlemas riigis väga pikaajalised partnerid ja head suhted," on Nuut optimistlik.

Japsi müügivõrgustik on kujunenud peamiselt tänu messikontaktidele, sest kalandusettevõtted osalevad aktiivselt kahel põhimissil Bostonis ja Brüsselis.

Ameeriklased ja kanadalased on Nuudi hinnangul asjaajamistes väga korrektsed, kuid mingites olukordades võib see tähendada hoopis suurt bürokraatiat. Seetõttu tuleb endale väga täpselt selgeks teha, kuhu tahetakse oma kaup müüa. "Turule sisenemiseks tuleb täita erinevaid turvanõudeid ja omada sertifikaate," loetles müügijuht. "Kui see kõik endale selgeks teha, siis ei näe ma müügil probleemi."

Logistika toimib. Siiski laiub Põhja-Ameerika ja Euroopa vahel Atlandi ookean, mille kaup peab ületama. Nuudi hinnangul töötavad Eesti konteinerfirmad väga hästi ning ka lennutransport Euroopa ja Ameerika vahel on tasemel.

"Loomulikult on pikkade aastate jooksul tulnud ette ka ebaõnnestumisi. Kui on külmutatud kaup, siis peavad olema erinõuetele vastavad konteinerid ja kui transpordifirma nendest nõuetest kinni ei pea, siis juhtuvad ikka äpardused," ütles Nuut. Kord olevat Japsilgi ette tulnud juhus, mil logistikafirma konteiner ei pidanud külma ja kaup võeti Euroopa sadamas maha. "Need probleemid vajavad lahendamist, kuid tegelikult toimib logistika väga hästi," ütles Nuut.

Ä Kommentaar

Kohalolek Silicon Valleys tasub ära

ANDRUS VIIRG
EASi esindaja Silicon Valleys

Esiteks tuleb teha kõvasti kodutööd ja aru saada, mida uus turg vajab, ja siis pakkuda lahendust. Need tooted ja teenused, mis on tehtud Eesti või ka Euroopa turule, ei pruugi olla üldse need, mida Ameerika turg vajab.

Teiseks on kohaliku aadressi olemasolu ja ka personaalne kohalolek Silicon Valleys väga oluline, seda nii klientide saamisel kui ka riskikapitali kaasmisel. Ainult e-posti või telefoni teel suhtlemine ei too tulemusi. Kindlasti peab arvestama turunduskuludega.

Silicon Valley on kallis piirkond igas mõttes. Kohalolek tasub aga ära, sest rikkalt turult on võimalik teenida suuri kasumeid.

Ja loomulikult on siin ka suurepäraseid võimalusi rikkuse edasiseks kasvatamiseks uute ettevõtmistega.

Meie ettevõtjad liiga tagasihoidlikud

VALDUR NOORMÄGI
Eesti Kalaliidu juht

Kala on maailmas kõige kaubeldavam kaubaartikkel ning nõudlus selle järele on suuri igal pool. Seega püüame ka meie laiendada oma ekspordigeograafiat. Pole mõtet panna kogu energiat Ukraina ja Venemaa turule, sest seal on väga suur oht mõõda pükse saada. Põhja-Ameerika turule läheb Eestist külmutatud mageveekalade filee ning kalakonservid. Lisaks püüame sealsetest vetest krevetti ja kasutame sealsete sadamateenuseid. Hoiaime ikka mitu rauda tules.

Ma pole kuulnud, et Põhja-Ameerika turul oleks mingisuguseid takistavaid tegureid. Pigem on takistuseks ehk ettevõtete liigne tagasihoidlikkus. Nad võiksid olla hoopis aktiivsemad ja julgemad selles suunas. Põhja-Ameerika tundub küll kauge ja logistikakulud on suured, aga hinnad on seal ka hoopis teised.

M
MASKU

SUVEPIDU MASKUS

Vaata kogu valikut Masku
aiamööblikataloogist
www.masku.ee



PANE KODU JA AED ILUSAKS SUVEPEOKS VALMIS!

Aiatool Baden Luxus **49 €**

Komplekt Ainola
pikendatav laud al. **349 €**
reguleeritav tool **69 €**

Komplekt Detroit
laud + 6 reguleeritavat tooli **495 €**

SUURIM VALIK KVALITEETSET POLÜROTANGMÖÖBLIT!

Komplekt Paju

Nurgadiivan Easy **459 €**

KOGU TAMME-
PUIDUST MÖÖBEL

-30%

PEOHINNAD KA TOAMÖÖBLILE!

Komplekt Helsinki

Nurgadiivan Soneta **695 €**
kvaliteetne Visby kangas

Jenkkivoodi Star **695 €**
Pocket-vedrustus,
kättemadrats kauba peale!
Voodiots müügil
eraldi **159 €**

Piltidel on illustreeriv tähendus.

MASKU ON 1983. AASTAL ASUTATUD SOOME JUHTIV MÖÖBLIMÜÜGIKETT, MILLEL ON 50 KAUPLUST SOOMES NING LISAKS POED
TALLINNAS, TARTUS, STOCKHOLMIS JA NORRKÖPINGIS. MEIEGA ON LIHTNE KAUBELDA JA IGAÜKS LEIAB ENDALE SOBIVA MÖÖBLI!

**TARK MEES
MASKUS**

Masku Vesse
Peterburi tee 62a, Tallinn
E-R 10-20; L 10-18; P 10-16
Tel.: 633 8929

Jõe Keskus
Sõbra 58, Tartu
E-R 10-19; L 10-16; P 10-16
Tel.: 776 3067

www.masku.ee

M
MASKU

Välismessikalender 2012

reklaam

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Juuli					
SUMMER SOUNDS FESTIVAL**	27.07	29.07	Helsingi	Põhja-Euroopa suurim elektroonilise muusika festival	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
August					
FORMEX	16.08	19.08	Stockholm	sisekujundus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
WOOD PRODUCTS&TECHNOLOGY	21.08	24.08	Göteborg	puidutöötlus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
FORMA SÜGIS 12*	24.08	26.08	Helsingi	kingitused, sisustustarvikud, tervise- ja loodustooted, moetooted	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
TENDENCE	24.08	28.08	Frankfurt	sisustusmess	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
WORLD WATER WEEK	26.08	01.09	Stockholm	veetehnoloogია kongress	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
September					
IFA	31.08	05.09	Berliin	koduelektroonika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
X-TREAM CAR SHOW 2012**	01.09	02.09	Helsingi	eriautode näitus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
SPOGA GAFA	02.09	04.09	Köln	aiandus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
SMM	04.09	07.09	Hamburg	laevaehitus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
FOOD&HOTEL THAILAND	05.09	08.09	Bangkok	toitlustus, hotellindus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IPACK	06.09	09.09	Istambul	pakendus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GIDA	06.09	09.09	Istambul	toit, toiduained	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IBC	07.09	11.09	Amsterdam	tele- ja raadiolevitehnika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
SANA	09.09	12.09	Bologna	loodustooted	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
FURNITURE CHINA	11.09	15.09	Shanghai	mööbel	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
AUTOMECHANICA	11.09	16.09	Frankfurt	autotarvikud ja varuosad, hooldusjaamade ja tanklate seadmed	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GALABAU	12.09	15.09	Nürnberg	linnahaljustus, puhkealad, mänguväljakud	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
HABITARE*/**	12.09	16.09	Helsingi	mööbli-, sisekujundus- ja disainimes	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
ARTHELSINKI*/**	12.09	16.09	Helsingi	moodsa kunsti mess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
SALONG 12*/**	12.09	16.09	Helsingi	antiik, vintage ja kunst eri sajanditest	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
VALGUS 2012*/**	12.09	16.09	Helsingi	valgus ja valgustus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
KIND+JUGEND	13.09	16.09	Köln	lasterõivad	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IBA	16.09	21.09	München	pagari- ja kondiitritööstuse seadmed	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
INNOTRANS	18.09	21.09	Berliin	rööbastransport	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
SKYDD/NORDIC SAFETY EXPO	18.09	21.09	Stockholm	turvaseadmed, päästeseadmed, personalihutus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
AMB	18.09	22.09	Stuttgart	metallitöötlus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
PHOTOKINA	18.09	23.09	Köln	fototehnika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
ISAF	20.09	23.09	Istambul	päästetehnika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IAA TRUCKS	20.09	27.09	Hannover	veoautod	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
INTERMEAT	23.09	26.09	Düsseldorf	liha- ja vorstitooted	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
INTERMOPRO	23.09	26.09	Düsseldorf	piimatooted	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
INTERCOOL	23.09	26.09	Düsseldorf	külmutatud toiduained	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
SECURITY	25.09	28.09	Essen	turvaseadmed	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
CERSAIE	25.09	29.09	Bologna	keraamilised plaadid	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
ANNAPOORNA - WORLD OF FOOD	26.09	28.09	Mumbai	toit, toiduained	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GORE CONGRESS & EVENTS 2012*	26.09	27.09	Helsingi	konverentsikorraldajate ja üritusturunduse mess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
OFFICE BÜROO JA ICT 2012*	26.09	27.09	Helsingi	büroovahendid, infoedastus- ja kommunikatsiooniseadmed	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
EASYFAIRS* PAKEND 2012*	26.09	27.09	Helsingi	pakendimes	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
EASYFAIRS* ELEKTER 2012*	26.09	27.09	Helsingi	elektrimess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
GRIMME ÄRIKINGITUSED, SEKRETÄRIDE PÄEVAD*	26.09	27.09	Helsingi	ärikingitused, teenused ettevõtetele	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
RENEXPO	27.09	30.09	Augsburg	taastuenergeetika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Oktoober					
EXPOREAL	08.10	10.10	München	ärikinnisvara	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
CHILLVENTA	09.10	11.10	Nürnberg	külmaseadmed, ventilatsioon, soojuspumbad	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
KESKOND, VESI JA KANALISATSIOON, JÄÄTMED JA JÄÄTMEKÄITLUS	09.10	12.10	Helsingi	keskkonnateemasid ühendav mess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
INTERGEO	09.10	11.10	Hannover	geodeetilised mõõteseadmed	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
FINNBUILD*	09.10	12.10	Helsingi	rahvusvaheline ehitus- ja ehitusteenuste mess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
INTERBAD	09.10	12.10	Stuttgart	basseinid, saunad, spaad	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
INFRAEXPO 2012*	09.10	12.10	Helsingi	taristuehitus, UUS MESS	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
ARENA 2012*	09.10	12.10	Helsingi	spordirajatiste ehitamise ja hooldusvahendite erialaüritus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
REHACARE	10.10	13.10	Düsseldorf	taastusravi	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
CHINA IMPORT AND EXPORT FAIR	15.-19.10, 23-27.10, 31.10-04.11			impordi-ekspordi mess	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
HOSTELCO	17.10	21.10	Barselona	hotellindus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
TERVIS 2012*	19.10	21.10	Helsingi	tervisemess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee

* professionaalidele ** lõpptarbijatele

FORMEX

16-19 August 2012
The largest meeting place
for nordic interior design

Sel sügisel eksponeerib Formex põhjamaist võlu

Selle sügise Formexi teema on “Põhjamaine võlu”, millega avaldatakse austust lihtsale põhjamaisele sisekujundusele. Tänavu jätab näitus kalendrisse uue jälje, kuna toimub 16.–19. augustil.

“Hindame uut retrohõngu, mis sisekujundusmaailmas puhub, ning otsime sellele nostalgilisele ja populaarsele esteetikale moodsat väljendust,” selgitab Formexi projektijuht Chicie Lindgren.

Selle sügise teemas kohtuvad ümarad vormid teravate nurkade, neutraalsed värvid kombineeritakse julgete, erksate toonidega ja minimalism annab teed mustrirohkele. Tekstiilid pakuvad täppe, graafilisi mustreid, stiliseeritud lilli, lehti ja köögivilju ning köögist saab pilkupüüdvate kööginõude ja avatud riulitele sätitud kohaliku tooraine galerii.

Värvilahendused on inspireeritud loodusest ja kahvatust põhjamaisest valgusest, kus peen neutraalne aluspõhi kombineeritakse lopsaka sügissaagi toonidega. Stiilide ja asjade vabalt segamine ja kokkusobitamine on võtme-idee. Kõigel oleks justkui oma lugu jutustada.

Formex on tavapärane kohtumispaik sisekujundajatele. Paljude arvates on see saanud kogu põhjamaade piirkonna liidriks. Kaks korda aastas tulevad ostjad, disainerid, ajakirjanikud ja blogijad kokku, et vaadata üle, mis tooteid ja trende uuel hooajal pakutakse.

“Sellest aastast alates toimub Formex iga aasta 3. (jaanuar) ja 33. (august) nädalal. Näitusel osalejad ja külastajad on pikka aega sellist korraldust oodanud ning meil on hea meel neile nüüd vastu tulla,” jätkab Chicie.

“Sel korral esitleb üle 850 näitusel osaleja oma sügiskollektsiooni. Seminaridest, trendiloomisest ja inspireerivatest näitustest pungil sisekujundustööstuse juhtival kohtumispaiagal Formexil ei tule puudu millestki,” lõpetab Chicie Lindgren.

Lisainfot saate veebilehelt www.formex.se ning reisibüroost Karol telefonil 614 3085 ja e-posti aadressil info@karol.ee.

Formex toimub 16.–19. augustil 2012 Stockholmsmässanis. Tegu on innovatsiooni, äri, trendide, teadmiste ja inspiratsiooni kohtumispaiaga. Näitus toimub kaks korda aastas ning sellel osaleb 850 esitlejat, 25 000 külastajat ja 850 meedia esindajat. Tegu on sisekujundusvaldkonnas tegutsevatele inimestele mõeldud näitusega.



Stockholmsmässan

Stockholmi messide esindaja Eestis on reisibüroo Karol
Tel 614 3085, info@karol.ee, www.karol.ee



REKLAAMTEKST

Välismessikalender 2012

reklaam

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Oktoober					
ILU 2012*	19.10	21.10	Helsingi	ilumess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
MOOD 2012*	19.10	21.10	Helsingi	moemess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
NORDIC HAIR 2012*	19.10	21.10	Helsingi	juustemoe ja hoolduse mess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
GOLD SILVER WATCH** GSW PRO*	19.10	21.10	Helsingi	ehete, kellade ja kingituste mess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
SIAL	21.10	25.10	Pariis	toidumess	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee , www.karol.ee
MANUFACTURING AND AUTOMATION EXHIBITION (MAX)	23.10	26.10	Stockholm	tööstusautomaatika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee , www.karol.ee
EUROBLECH	23.10	27.10	Hannover	lehtmetsallitöötlus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee , www.karol.ee
HELSINGI MUUSIKAMESS**	25.10	28.10	Helsingi	muusikamess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
HELSINGI RAAMATUMESS**	25.10	28.10	Helsingi	raamatumess, Eesti on külalismaa	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
VEIN, SÖÖK & HEA ELU**	25.10	28.10	Helsingi	veini- ja toidumess lõpptarbijale	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
ARTFORUM	25.10	28.10	Helsingi	kunstinäitus ja müük	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee

November

HANSEBOOT	27.10	04.11	Hamburg	laevad, paadid	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee , www.karol.ee
DIGIEXPO, HIFIEXPO**	02.11	04.11	Helsingi	digitaalse meelelahutuse ning audio- ja videoala-sed messid	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee
SKIEXPO, BOARDXPO, JÄÄHOKI & SAALIHOKI**	02.11	04.11	Helsingi	talispordimessid	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee

Eesti messikalender 2012

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
September					
SEENIOR 50+ / ELU HEAD AASTAD 2012	27.09	27.09	Eesti Rahvus-raamatu-kogu	mess-konverents; tooted ja teenused väärrikale klientuurile, aktiivsetele senioridele	Taveco Disain OÜ, vilve@taveco.ee , tel 618 1797, www.seenior.eu
Oktoober					
TALLINN FOODFEST 2012*	25.10	27.10	Eesti Näituste messi-keskus	toidu- ja toitlustusmess, 27.10 - toidusõprade päev	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee , www.profexpo.ee

* professionaalidele ** lõpptarbijatele

tendence

24. – 28. 8. 2012

Time for business –
time for trends

Rohkem kui 52 000 rahvusvahelist spetsialistist külastajat, enam kui 2 000 eksponenti kogu maailmast, innovaatilised disainisaared, mainekad loomekonkursid ja inspireerivad eriväljapanekud. Kogu tarbekaupade sektori ainulaadne platvorm.

Tendence – kodu ja kingituste valdkonna teise poolaasta tippmess.

tendence.messefrankfurt.com

info@karol.ee
Telefon +372 614 30 86



messe frankfurt



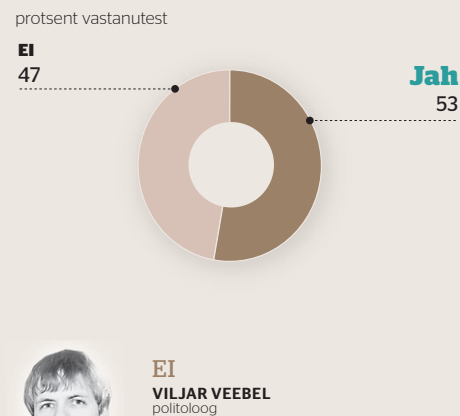
ÄRIPÄEV 1. juuni 2012

toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

GALLUP

Viimasel aastal on suured skandaalid puudutanud peaaegu kõiki suuremaid parteisid.

Kas skandaalide valguses on vaja erakorralisi valimisi?



Kui praegu toimuksid uued valimised, siis mis muutuks? Kõiki parteisid on tabanud skandaalid. Sven Mikser ehk tahaks uusi valimisi, sotsid saaksid ehk rohkem hääli. Kuid mis on Edgar Sa-visaarel või Andrus Ansipil oodata?

Vaja on uut süsteemi, kuhu saaks kergemini siseneda, kus ei sõltuks nii palju parteist ja kus üksikkandidaadil oleks võimalus saada valituks. Kalle Laaneti fenomen Saaremaal on tegelikult ju haruldane.



VÕIB-OLLA
AHTO LOBJAKAS
Valispoliitika instituudi analüütik

Ma vastaks sellele kahe nädala kuni ühe kuu pärast, et näha, milline on praeguse süsteemi enesetohterdamisvõime. Puhtalt toore emotsiooni pealt valimised korraldada – sellel puudub igasugune mõte.

See asi peaks settima ja sellest settimisest võiksid tulla teoreetiliselt ka uued valimised. Uute valimiste eeldus on, et sellest valitsusest ei lahu mitte keegi. See oleks väga halb märk. Siis võib tõesti rääkida puhastavatest erakorralistest valimistest.

LUGEJA ARVAB

„Gnidin kaitseb mitte ainult enda, vaid ka BLRT ja teiste ettevõtete väiksemate aktsionäride huve.

Kommentaari artiklile “Väikeaktsionär süüdistab Bermanni BLRT aktsiate hõivamises”, kus kirjutatakse, et BLRT aktsionär Mihhail Gnidin nõuab BLRT Grupis ettevõtte aktsiatega tehtud tehingutele erikontrolli.

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetis:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetis võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetis kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

„Indrek Neivelt: Põhimõtteliselt on probleem selles, et on olemas Euroopa Liit, aga ta on nii väike. Väike selles mõttes, et Euroopa Liidu eelarve on ainult 1% ELi riikide SKTst.

Bank Saint Petersburgi nõukogu esimees Euroopa Liidu euro- ja võlakriisi probleemist.

KOLUMN

Globaliseerumise surve vähendab valikuid

Tegutsedes Baltimaades, Skandiinaavias ja Venemaal võin Premia (ja ka varasematest) kogemustest öelda, et neis riikides on eestlane tavatarbijate hulgas kõige uuendusmeelsem. Ühtepidi on see tore, sest innovatsioon ja proovimisjulgus on see, mis edasi viib. Aga teistpidi on oht murduda pideva (rahvusvahelise) ajupesu tulemusel.

Suur efektiivne vs. väike kohalik. Globaliseerumine on ilmselt pöördumatu protsess, tahame kõik maailmakodanikud olla ja sedaviisi ka käituda. Aga kas kõik välismaine on ikka hea, kas oleme rahul ka aastate möödudes? Näiteks toiduäris on Eestis ostjale poes valik väga lai, alates väikestest kohalikust nišitootjast kuni maailmasuurteni välja. Lääne-Euroopas sama suures poes sarnast valikut kaugeltki pole, kohalike nišitootjaidki on väheks jäänud. Suurtootjad on tootmise üliefektiivseks teinud, seega ka kulud miinimumi viinud. Kui Premia tehas toodab päevas ligi 10 eri sorti jäätist, siis mitu korda suurem tehas Saksamaal 2 sorti jäätist, aga selle eest müüb reklaami toel kauba maha kogu Euroopas.

Loomulikult on Saksa suur tehas efektiivsem ja nad toovad igaks suveks välja 1–2 uudistoodet meie 20 vastu. Samas see ainuke uudistoodet müüb reklaami toel piltlikult rohkem kui meie üldse kokku. Kui need suurtootjad ükskord arvad, et võiks tulla ka Balti riikidesse (kui nad juuba tulnud pole), siis üks esimesi samme on turg reklaamiga üle külvata. Kui ei tule edu esimesel aastal, antakse massimeediale võimalus ka teisel aastal, telereklaami hinnad on vana maailmaga võrreldes ju väga odavad. Kui mõned aastad meediakulutustes esirinnas olla, tuleb reeglina ka tulemus. Piimandusest on näide, kus “päästev bakter” Poolast on tänu telele mürdmas meie teadlaste loodud ME-3 bakteriga tooteid.

Tasuta, aga kauaks? Loomulikult hääletab poe tarbija peamiselt rahakoti avamisega, aga seal tooteid valides võiksime mõelda ka kogukonnale. Kui laulu- ja tantsupidu toetavad Eesti firmad (nt eelmisel suvel teiste hulgas Premia ja A. Le Coq) maksavad nende toimumise ehk kohaliku kultuuri toetuseks suuri summasid ja saavad õiguse peo ajal oma kaupa müüa, siis otsesed konkurendid, vastavalt Unilever ja Coca Cola, jagasid oma kaupa väljakule sisenejatele tasuta. Tundub üllas tegu laulupeolistele tasuta jäätis anda, aga kas see on eetilise, kas see on kultuurne kultuu-



KULDAR LEIS
Premia Foodsi juhatuse esimees

„Ärgem laskem end hullutada mõttest, et mujal tehakse kõik õigesti ja laiuvad pudrumäed.

riirituse sissepääsul? Kas tasuta jätsi saab ka aastate pärast, kui Premia laulupidu enam ei toeta?

Kaduvad turud. Eelmise aasta lõpus ostis Ingmani Soome, Rootsi ja Baltimaade jäätiseärid Unilever, varem oli Valio jäätis läinud Nestle'i omandusse. Soome jäätiseturg on seega maailma suuruselt 1. ja 2. jäätisetootja käes, soomlastele kuulub vaid paar imeväikest kohaliku piirkonna tootjat. Lisaks suurtootjatele toovad jaaketid loomulikult *private labeli* tooted sealt, kus odavam on, näiteks ülkirjeldatud Saksa tehastest.

Kas Soome tarbija on olukorraga rahul? Veel ehk on, sest tehased Soomes on alles ja brandid soomemaised, aga kauaks? Kaua jätkub suurtel lusti pidada üleval kallis riigis tehaseid ja toota spetsiaalselt soomlastele tooteid, Poolast saaks ju odavamalt? Ega mul polegi vajadust hõimuvõimudele ses küsimuses kaasa tunda. Ei tahaks aga, et sama stsenaarium meil kordub, lisaks jäätisele ka muudel tähtsamatel elualadel.

Ruulivad exceli-tüübid. Oleme harjunud omasid peksma ja parastama. Kui meist kellelgi äris või mujal on tagasilööke, on “tarku” kommentaato-reid palju. Muu maailma apsakad jäävad tihti tähelepanuta või proovime neid enda jaoks ilusamaks mõelda. Vastupidi, ärgem laskem end hullutada mõttest, et mujal tehakse kõik õigesti ja laiuvad pudrumäed. Facebooki IPO on näide, et millalgi eksib iga surelik ja ka globaalne üledu ei too õnne kõigile osalejatele.

Või börsimaailmast. Ärimaailma juhivad *exce-li*-mehed, kes väljendavad ennast PowerPointis. Börsiliikumised on mõjutatud suurte turgude käputäie maaklerite tegevustest. Kui “sentiment” tundub ilus, liigutakse ülespoole, kui oodata on halba “sentimenti”, allapoole. Tulemuseks on, et aktsiate liikumised Tallinnas pole seotud kohalike firmade tulemustega, vaid pigem excelig Wall Streetil. Kahjuks on spekulandid lisaks rahamaailmale roninud ka toidu toorainete hindadesse. Tähtsamate toorainete üle- või alapakkumisi proovitakse börsil spekuldeerides võimendada ja selle abil teenida. Kaotajaks jäävad reeglina tooraine ostjad: tootjad ja edasi tarbijad.

Sel taustal kerkib küsimus, kas endiselt tõuseb lähitulevikus selle kauba eelistus, mis on ühesugune telereklaamitav kaubamärk igal pool ja kaugel toodetuna rekkaga siia veetud, või tarbime lähikonnas tuttavate tehtud kohaliku maitsemeele jaoks “kodukootud” kaupa. Mõtleme, kuidas globaliseeruda jätkusuutlikult.

VASTUKAJA

Põllumajandusminister jäeti üksi

Uuetoa talu peremees Jaak Läänemets ütles teisipäeval Äripäevale, et põllumajandusminister on valitsuskabinetis ükski jäetud. Nii see on ja paistab, et nii see ka jääb.

Soome liitus ELiga varem ja on suutnud oma erisusi säilitada. Sellega on nende põllumeeste toetused viis korda meie omadest kõrgemad. Ühtlasi näitab see meie valitsuse “eriti head tööd” ELi suunal. Kuna see raha, nagu kütuseaktsiisi kom-

JOHANNES VALK
põllumees



„Lihtsa asja mõistmine käib keskmisele tarbijale üle mõistuse.

penseerimine, tuleb Eesti eelarvest, on selge, et valitsuse “jõupingutused” selles osas on tahtlikult ebapiisavad.

Arusaamatu on aga valitsuse vähenenud huvi, et põllumehed saaksid enam EList tulevaid vahendeid. Kuigi asjaomased instantsid ei anna välja täpseid andmeid, jääb tunne, et kogu EList tulevast rahast saavad meie põllumehed aastata-aastalt järjest väiksema osa. Eks siis peavad kodanikud toi-

du eest enam maksma ja mitte imestama, kuidas on võimalik, et näiteks kõrge palgatasemega ja väiksemate tootmisüksustega Soomest meile periooditi odavamaid põllumajandussaadusi tuleb. Peavad ju meie tarbijad väiksema toetuse vähemalt osaliselt kinni maksma. Aga paistab, et lihtsa asja mõistmine käib keskmisele tarbijale üle mõistuse. Viimast eeskätt seetõttu, et massimeedia on neid pikka aega lollitanud.

REFORMIERAKONNA ÄRIPARTNER VÖLT-SIS ANDMEID? On tekkinud kahtlus, et Reformierakonna hiljutine äripartner, Šveitsi pangakonto taha varjunud ettevõtte Fidenter OÜ salapärane omanik on võltsinud äriregistrile esitatud andmeid.

SAAREMAA TUNTUMAD EHITUSFIRMASID PANKROTIS. Saaremaa üks suuremaid ja tuntumaid ehitusettevõtteid Primus PR

esitas teisipäeval Pärnu maakohtule avalduse pankroti väljakuulutamiseks.

REFORMIERAKONDA ESINDAV SORAINEN: ESITAME HAGI ÄP VASTU. Üleeile õhtul laekus Äripäeva peatoimetajale elektronkiri, kus advokaadibüroo Sorainen vandeadvokaat Garri Ginter teatas, et esitab Reformierakonna ja Remo Tiigiranna nimel kohtusse hagi Äripäeva vastu.

TOIMETAJA VEERG

Aastaruanded senisest kiiremini ja tasuta!

Käes on juuni ja audiitorfirmad ning finantskonsultandid teevad taas selgitustööd firmade seas, pakkumaks oma abi majandusaasta aruannete vormistamisel. Nagu teada, peavad ettevõtted oma majandusaasta aruande esitama praeguste seaduste kohaselt äriregistrile kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppemist. Ehk suurema osa firmade jaoks on tähtaeg 30. juuni.

Minu meelest peaks seda tähtaega lühendama kolmele kuule ehk enamiku firmade puhul 31. märtsile. Võime arutada, et praegune kord jääks edasi kehtima ehk vaid neile mõnesajale ettevõttele, kes lähtuvad rahvusvahelistest finantsaruandluse standarditest ja kelle auditeerimine kolme kuu jooksul alates majandusaasta lõpust võib minna keeruliseks. Ülejäänud 99% Eesti ettevõtetest aga suudaksid aruande kolme kuu möödumisel pärast majandusaasta lõppu valmis saada ja esitada.

Mis see meile annaks? Majandusaasta aruanded on servast nagu majanduse ravikaart. Need annavad meile aimu, kui-

MEELIS MANDEL
peatoimetaja



”**Majandusaasta aruanded on servast nagu majanduse ravikaart.**

das on organismi erinevad osad ehk ettevõtted eelmisel aastal käitunud. Kiirem ravikaardi valmimine võimaldaks teha ka otsuseid kiiremini. Mida kiiremini majandusinfo levib, seda paremad võimalused meil kõigil targemaid otsuseid teha.

Siit edasi aga ei saa üle ega ümber ühest ebakõlast, mis on seotud riikliku äriregistriga. Nimelt, miks peab riik avalikuse huvides avalikelt organisatsioonidelt korjatavate andmete väljastamise eest raha küsima? Miks äriregistrist mõne firma majandusaasta aruandega tutvumine raha maksab? Miks peaks riik selles vallas et-

tevõtlusega tegelema – milleks muuks aastaruannete väljastamisel raha küsimist pidada?

Nurgakiviks avatus. Ma saan aru, kui tellitakse äriregistrist mingi eraldi päring, mille valmistamine eeldaks lisatööd.

Kuid ettevõtete enda poolt sinna elektrooniliselt riputatud majandusaasta aruanded võiksid olla kõigile soovijatele vabalt ligipääsetavad. Raha küsimine on rudiment kunagisest e-eelsest ajast, mis jäänud nüüd riigile mugavaks vahendiks lisaraha hankida. Pealegi, olete vahel mõelnud, missuguseid teenuseid suudaks erasektor ettevõtete majandusaasta aruannete pealt toota meile kõigile, kui algandmed oleksid tasuta? Arvan, et senisest palju ülevaatlikumaid, kasulikumaid ja huvitavamaid.

Avalikustamise tase Eesti ühiskonnas on viimasel kümnendil vähikäiku teinud. Majandusaasta aruannete kiirem esitamine ja nende tasuta nähtavaks tegemine aitaks pisutki vaekaussi taas õigele poole pöörata. Mida avatum ühiskond, seda parem elu seal tegutsevatel inimestel.

KOMMENTAAR

Majanduse hiiliv vaenlane – erasektori korrupsioon

Selleks, et eetilised töökspida-
mised Eesti äritegevuses se-
nisest paremini juurduksid,
on vaja tagada stabiilne õigus-
kord, ühendada haridust, et-
tevõtlust ja eetikat ning tun-
nustada eetilisi ettevõtteid.

Korrupsioon ei ole ainuüksi avaliku sektori nähtus, eksteerib ka erasektori korrupsioon. Lühidalt selgitades on erasektori korrupsioon tegevus, mis võib anda ühele osapoolele ebaausa konkurentsieelise ning mille avalikuks tulekut ettevõtte ei soovi. Juriidilises tähenduses ei ole erasektori korrupsiooni mõiste nii lihtne ning sellest tulenebki üks seliste juhtumite harva esinemise põhjus: puudub selge ja üheselt arusaadav õiguskord.

Pettused osa ärist. Ernst & Youngi pettustevalase uuringu järgi usub 51% Kesk- ja Ida-Euroopa ettevõtete juhte, et pettused ja korrupsioon on muutunud äritegevuse tavapäraseks osaks. Ligi pooled töötajad on valmis ettevõtte ellujää-

MARILIN PIKARO
finantspettuste uurija, Ernst & Young



”**Äritegevuse eetilisi väärtusi on noortele vähe tutvustatud.**

mise nimel toime panema mõne ebaseadusliku teo: andm kingitusi, rahalist hüve või kajastama valesti finantstulemusi. Ka Eestis on tegevusvaldkond, kus ebaseaduslikud rahalised hüved on äritegevuse loomulik osa. Kuivõrd enamik pettusejuhtumeid tuleb avalikuks juhuse või vihje tõttu, on vajalik leida võimalusi emma-kumma tõenäosuse suurendamiseks.

Pettuse ilmsikstulekut juhuse tõttu saab mõjutada töökohatade rotatsiooni, struktuurse-

te ümberkorralduste, tööülesannete teistsuguse jaotamise või koolituste kaudu. Pettusi puudutavate vihjete laekumiste kasv sõltub ennekõike ühiskonnas suhtumisest korrupsiooni.

Puudus väärtusõppest. Viimasel kahel aastakümnel on Eesti õppekavadesse lisandunud majandusalaõppeaineid, tunnistatakse õpilasfirmasid, kuid äritegevuse eetilisi väärtusi on noortele vähe tutvustatud. Eesti ettevõtted paistavad silma pettuse- ja korrupsioonivastaste juhendmaterjalide puudumisega. Isegi kui sellised põhimõtted eksisteerivad, ei karista 84% Baltimaade juhte töötajaid vastava eksimuse eest. Seega ei saa lootma jääda, et tööandjad panustavad pettuse sallimise vähendamisele ja ärieetika järgimisele. Seda enam, et ebaausad võtted võivad aidata majandustegevust lühiajaliselt elavdada. Pikemas plaanis tähendab selline tegevus aga ettevõttele maineriski ning pettuse ilmsikstulekul suurt aja- ja rahakulu.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

KUI TAHAN SIIS SAAN, KELLEKS TAHAN.

**RAHVUSVAHELISED SUHTED
TÖLKIMINE
SISEARHITEKTUUR
MOEDISAIN
KEŠKONNAKAITSE
ÄRIJUHTIMINE**

**DOKUMENTIDE VASTUVÕTT
ALATES 1. JUUNIST**

 **EUROAKADEEMIA**
www.euroakadeemia.ee
INFO@EUROAKADEEMIA.EE / TEL +372 611 5801


**Tallinna
ARVUTIKOOL**

**KOOSTÖÖ JA IT PROFESSIONAALNE
KASUTAMINE TAGAVAD EDU!**

- **Juhtimis- ja IT-koolitused ning konsultatsioonid**
 - **Organisatsiooni vajadustekesksed sisekoolitused (üle Eesti)**
 - Juhtimiskoolitused. Ajajuhtimine. Projektijuhtimine. Koostöö juhtimine jt
 - MS Office'i koolitused: andmeanalüüs, tekstitöötlus, esinemine kõikidele tasemetele
 - Veebikoolitused: lihtsa kodulehe loomine, veebiturundus, PHP
 - AutoCADi, Revit Architecture'i jt Autodeski sertifitseeritud koolitused
 - konsultatsioonid: koostööprotsesside ja tavade juurutamine, turvaanalüüs, ISKE jt.

- **Sülearvutiklasside, arvutiklasside ja koolitusruumide rent – suvel soodne aeg**

- **Töötajale TASUTA koolitused EESTI TÖÖTUKASSA koolituspartnerilt**

Koostame just Teile sobiva koolitusprogrammi parandamaks Teie konkurentsivõimet tööturul. Töötukassa tasub koolituskulud koolituskaardi raames (kuni 2500 eurot), mis hõlmab erinevaid koolitusi. Täpsemat infot saab meie avatud koolituste ärijuhilt aadressil katre.kalle@akoolitus.ee ja telefonil 617 7344.

Avatud koolitused juunis ja augustis

- **Professionaalne arvutikasutus** (MS Office 2010/2007): 18.–20.06; 27.–29.08
- **Tabelarvutuse võlu avastamine** (MS Excel 2010/2007): 07.–08.06; 16.–17.08
- **Tabelarvutus ja andmete analüüs edasijõudnutele** (MS Excel 2010/2007): 11.–13.06; 13.–15.08
- **AutoCadi baaskoolitus:** 14.–15.06
- **Veebilehe loomine ja haldus sisuhaldussüsteemiga Joomla!:** 11.–13.06

Avatud koolituste programmid ja Tallinna Arvutikooli **sügiskalendri** leiате veebilehelt www.akoolitus.ee.

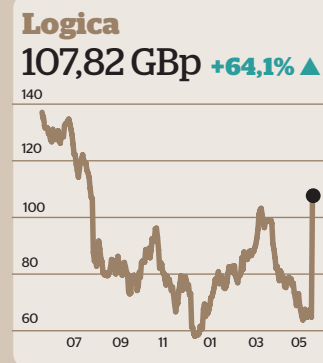
www.akoolitus.ee arvutikool@akoolitus.ee
tel 617 7344, 50 79 101
Suur-Sõjamäe 10a, Tallinn 11415

ÄRIPÄEV 1. juuni 2012

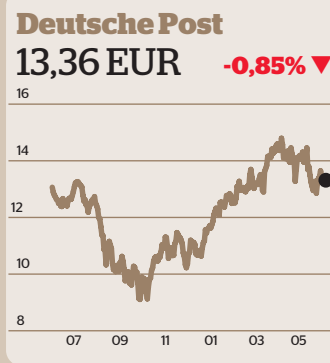
toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

TÕUSJA

Briti IT-firma sai eile helde ülevõtmispakkumise.

**LANGEJA**

Heal päeval oli DAXi suurim langeja kergelt miinuses.

**INVESTOR TOOMAS**

Toomas kui võrdlusindeks.

Mai -2%

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Juba kümme ja pool aastat investorite ja investeerimishuviliste seas kõneainet pakkunud investor Toomase tegevus ja investeerimine on investoritele olnud oma tegevuse või ka teiste tegevuse hindamisel kõrvalpeegliks.

2002. aastal alustas Äripäeva väljamõeldud tegelane nimega investor Toomas pärisraha investeerimisprojekti. Äripäeva börsitoimetuse töötajate juhtida anti miljon krooni, mida on Swedbanki vahendusel investeeritud. Eesti kalleima ajakirjandusliku eksperimendi käigus on Toomase portfell kasvanud 63 912 eurolt 190 148 euronile ehk miljonilt kroonilt 2,975 miljoni kroonini.

Lugejad on Toomast süüdistatud liigeses flegmaatilises ning investeerimisel liiga väikse riski võtmises. Sellega tuleb nõustuda – oleks kohe 100% aktsiatesse mindud, oleks teenitud rohkem. Iseasi, kuidas oleks olnud lugu öösel rahuliku magamisega. Tihe kauplemine, kus on olnud veelgi rohkem teenida, on liiga ajaintensiivne tegevus. Toomase eesmärk on, et pensionipõlveks kasvatada 30 aastaga miljon krooni 30 miljoniks krooniks ehk agressiivne kapitali kasv. Mitmed börsilangused õpetasid seda, et aeg-ajalt on oluline langetada raskeid otsuseid. Üllataval kombel muutus Toomase nägemine kapitali kasvata misest languste käigus eesmärgiks säilitada võimalikult hästi kapitali ehk piirata languse mõju. Seetõttu on Toomase portfell vaid veidi üle kaheksa protsendi kaugusel tippasemest. Toomas ei ole tabanud turu tippe ega põhju ega leidnud ka portfelli suurimat tõusu teinud aktsiaid. Sellele vaatamata ei ole põhjust pikaajalist tulemust häbeneda.

Aktsiates olek ei ole eesmärk omaette. Toomas ei näe mõtet olla kogu aeg suure osakaaluga aktsiates. Vana mantra, et osta ja hoiu aktsiainvesteringuid, ei toimi kiiresti muutuv keskkonnas. Olid ajad, kui püüti teha maha tehingute ajastamist väitega, et kui investor oli aktsiaturult eemal 1926.–2004. aastani 948 kuust 12 parimal kuul, siis oleks üks dollar kasvanud 196,88 dollariks. Oleks eemal olnud 48 paremat kuud, oleks investeringu väärtuseks olnud vaid 6,46 dollarit ehk tõeline ikaldus. Lihtsalt hoides oleks dollar kasvanud 1919,18 dollariks. Mida tavaliselt ei räägita, on see, et mis juhtub investeerimisel, kui suudetakse eemal olla halvemad kuud. Vaid ühe halvima kuu eemal olles oleks investering kasvanud 1919,18 dollari asemel 2702,60 dollariks. Oleks eemal olnud 48 halba kuud, oleks investering kasvanud hoidmise 1919,18 dollari asemel 1,024 miljoniks dollariks. Ega see heade-halbade kuude tabamine ei ole lihtne, kuid näib küüniline arvata, et investorid suudavad vaid tõusudest ilma jääda ega suuda kahjumeid piirata.

Meil on heameel, kui Toomas suudab esinda-

„**Praeguste kogemuste ja teadmiste juures tuleb pidada viimase kümne aasta-ga vara väärtuse kolmekordistamist väga heaks tulemuseks.**

da täiendavat arvamust turul toimuva ja investeringute valiku osas. Lõplikud otsused peab ikka investor ise langetama. Ajalooline edu ei tähenda edu jätkumist tulevikus. Ka Toomas on teinud halbu investeringuid – keegi ei ole eksimatu. Toomast võiks võtta kui naabrimehest investor arvamust.

Mais on tulnud 2% miinust. Maikuus on kuni 29. maini investor Toomase portfelli väärtus langenud kuu ajaga 2,04 protsenti, 190 147,70 eurole. Sai lõpule viidud kaks Leedu rõivajaekapmehe Apranga ostutehingut. Kõik varjatud kogusega tehingud ei õnnestunud, roniti kõrgema hinnaga ostusooviga Toomase oma ette. Toomas võttis negatiivsema vaate eurole. Sai vahetatud umbes neli protsenti portfelist USA dollariteks ja kümme protsenti Kanada dollarisse. Kaalumisel olid Norra kroon ja Austraalia dollar, kuid Austraalia dollarite eest ei saa Swedbankis Austraaliast aktsiad osta ning Norra võib olla sunnitud Šveitsi kombel pidurdama Norra krooni tugevnemist euro vastu. Kõik aktsiad tegid seni mais miinust. Väikseim oli Royal Vopaki 0,95protsendine langus, suurim Cramo langus (-15,8 protsenti).

Ä Portfell

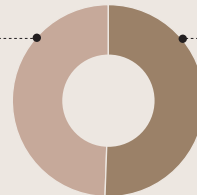
Toomase portfell

aktsiaportfell
seisuga 29.05.2012
eurodes

02.01.2002

63 907,81**Portfelli jagunemine**

protsentides

RAHA
49,2**AKTSIAD**
50,8

Investor Toomas on Äripäeva väljamõeldud tegelane, kelle käsutusse anti 2002. aasta alguses investeerimiseks miljon krooni reaalselt raha.

Suurim aktsiapositsioon oli Royal Vopak

	kogus	soetus, €
ROYAL VOPAK	300	20,77
Apple	30	398,30
Burberry	700	15,61
Microsoft	510	15,70
Southern Copper	404	14,06
ABB	700	12,45
Apranga	4000	1,92
KGHM Polska	200	39,53
Cramo	500	8,18
Apache	67	43,19
Olympic EG	2500	1,47

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

Ä Kommentaar

Viis õpetust Toomasest

MARGUS METS
Pressinvest OU juhatuse liige

Alguses tundus mulle Toomas liiga flegmaatiline ja ettevaatlik. Ütleme ausalt, et kui ta suutis 2005. aasta lõpuks portfelli kahekordistada, siis sellel ajal ei peetud seda mingiks eriliseks saavutuseks. Isegi see, et ta 2007. aasta juuniks oma vara kolmekordistas, oli buumi ajal pigem keskpärane saavutus.

Meie praeguste kogemuste ja teadmiste juures tuleb pidada viimase kümne aastaga vara väärtuse kolmekordistamist väga heaks tulemuseks. Paljudel pikaajalistel börsiinvestoritel ja pankade investeerimisfondidel on ette näidata hoopis miinused.

Arvan, et investor Toomase käest oleks õppida viit asja:

1. Mõtet on investeerida ka üksikaktsiatesse, olgu need firmad siis Ameerikas, Aasias või näiliselt turvalises Euroopas. See on lisaks tulusele ka põnev ja hariv.

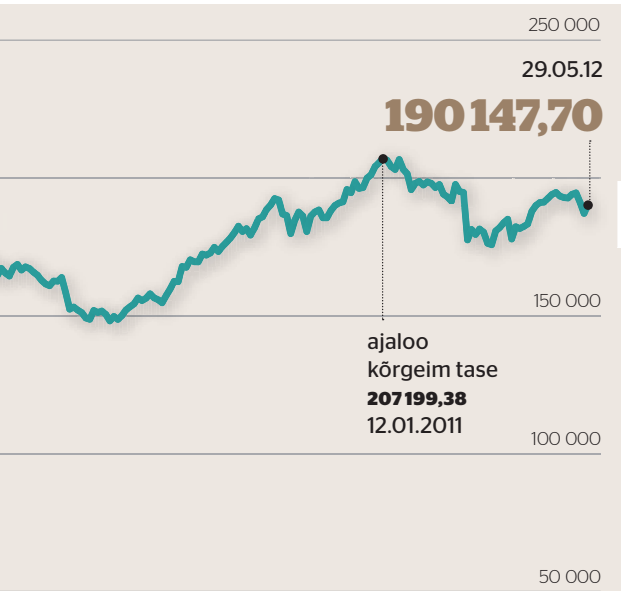
2. Ettevõtete fundamentaalanäitajate uurimine ei ole aja-kaotus. Väide, et investeerimine on eelkõige emotsionaalne toiming, ei vasta tõele. Väide, et ahh, arvuti ja inimene on võrd-selt head otsustajad, on vale.

3. Jaga riski, ka komedid kukuvad. Kui Toomas oleks kümme aastat tagasi paigutanud kogu oma vara Nokia aktsiasse, oleks kaotus väga suur. Oleks läinud täispangale Apple'i aktsiaga, oleks...

4. Hoiu pangavarvel alati vaba raha. Toomasel on seda praegu isegi pool varast.

1,64

protsendini langes Suurbritannia valitsuse 10aastase võlakirja tootlus. Tegu on madalaima tasemega alates 1703. aastast, kui andmeid hakati koguma.



Üle kuu aja portfellis olnud aktsiatest parim oli omas vääringus Vopaki aktsia

muutus protsentides

LANGEJAD

Royal Vopak	-0,95
Apple	-2,01
Burberry	-3,10
ABB	-4,44
Microsoft	-7,67
Southern Copper	-10,28
KGHM	-11,74
Apache	-12,40
Cramo	-15,80

hind, €	väärtus, €	% portfellist
48,23	14467,50	7,6
456,98	13709,25	7,2
18,00	12600,70	6,6
23,60	12038,33	6,3
23,56	9516,89	5,0
13,16	9214,93	4,8
1,72	6868,00	3,6
28,09	5617,98	3,0
9,75	4875,00	2,6
67,11	4496,27	2,4
1,26	3152,50	1,7

5. Kui on vaba raha, tasub investeerida ka segastel aegadel. Pikaajaline mõistlik investeerimine on tulus. Usk sellesse on kadunud asjata.

Kinnisvaraprojekti edukustasu sõltub Toomase portfelist

KRISTEL MEOS
Zenith Capital Managementi partner

Pean tunnistama, et ma pole väga põhjalikult Toomase käekäiku jälginud. Olen pisteliselt lugenud kommentaare otuste kohta. Seetõttu tootluse kujunemist ega ka volatiilsust kommenteerida ei saa.

Toomas on igal juhul saavutanud üle keskmise tootluse. Investeerimishuvilised inimesed teavad teda kui väikeinvestorivõrdkujut. Olen kuulnud isegi, et kinnisvara sektori inime-

sed on võtnud Toomase tootluse omamoodi võrdlusindeksiks ja on leppinud kokku, et kui kinnisvaraprojekti tootlus ületab Toomase oma, siis rakedub nende projekti puhul edukustasu.

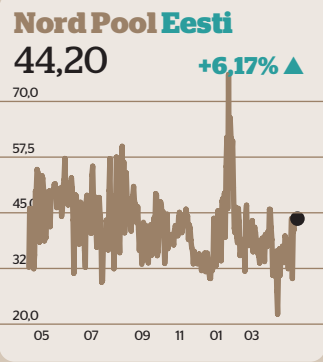
Endal on läinud kehvemini

IGOR RÕTOV
Äripäeva peadirektor

See oli omalaadne eksperiment käiku lasta omanike miljon krooni, et ajakirjanikud saaksid selle rahaga mängida ja näidata lugejatele, mis võib investeringust saada. Võime olla uhked. Mina oma investeringuid vaadates ja projekti juhtivate ajakirjanikega arvestlusest pidades näen, et meil endal on oma investeringutega läinud kehvemini.

ELEKTER

Elektri hind on aktsiaturgudest oluliselt volatiilsem.



VALUUTA

S&P kärpis eurotsooni riikide reitingut, mis langetab ka eurot.



INTRESS

Euroopa Keskpanga baasintressimäärade langetamine surub Euribori alla.



Erilehe tõttu on kõik börsitabelid 31. mai kella 12.00 seisuga.

Ä RAHA

Kommerts pankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu jäägiit (10)	kuu püsijägiit	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,20	0,45	0,65	1,00	1,00	1,00	Kontakteeruge pangaga		65/300(4)	
Swedbank***	0,10 (7)	-	-	-	0,41	0,71	0,91	1,16	1,21	1,21	190	
Swedbank			0,10	0,25	0,45	0,75	0,95	1,20	1,25	1,25	6000	
Tallinna Äripank		0,05	0,95	1,15	1,30	1,55	1,60	1,90	2,00	-	200	
Tallinna Äripank (3)		0,05	1,15	1,35	1,50	1,80	1,90	2,20	2,30	-	200	
Nordea Pank	0,10		0,30	0,45	0,65	0,95	1,10	1,25	-	-	320	
Citadele Pank	-	-	1,00	-	1,30	1,50	1,70	2,10	2,30	2,40	100	
Versobank	0,10	0,20	1,50	1,75	1,95	2,30	2,50	3,00	3,00	3,00	350	
DNB	0,25 (7)	-	0,75	-	1,20	1,50	1,65	1,90	2,00	2,10	300	
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	1,00	1,05	1,10	1,30	1,50	1,80	-	-	300/3000 (9)	
SEB	0,10	0,15	0,05	0,25	0,45	0,75	0,95	1,20	1,35	1,70	100***	
LHV Pank	0,20 (10)		1,30	1,50	1,70	2,00	2,20	2,30	2,30	2,30	500	
KrediidiPank	-	0,10	0,85	1,00	1,15	1,50	1,70	2,00	2,20	2,50	100/200(4)	
BIGBANK		-	0,50	0,55	0,60	1,00	1,00	1,90	2,25	3,30	300-1500	
BIGBANK	-	-	-	-	-	1,00	1,00	1,90	2,25	3,30	1500-30 000	
BIGBANK	-	-	-	-	-	1,10	1,10	2,00	2,35	3,40	üle 30 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,20	0,30	0,45	0,70	0,85	1,00	
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,20	0,25	0,40	0,65	0,80	1,00	200
Citadele Pank	0,50	-	0,80	1,00	1,20	1,40	100
Versobank	0,60	0,70	0,80	1,10	1,20	1,30	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,25	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,70	0,80	1,00	1,20	1,40	1,50	700
KrediidiPank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang. klientidele (4) kontor (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt. (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägiit **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Ava uus investeerimishoius

- Pane vaba raha hoiule, panustades tugevatele Põhja- ja Kesk-Euroopa ettevõtetele.
- Hoiusumma 100% garanteeritud.

Pakkumine kehtib kuni 09.07.2012.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS.

Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajaduse korral konsulteerige spetsialistiga telefonil 613 1606.

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

8,9555

EUR/RUB ▲

40,5650

Austraalia dollar	AUD	1,2729	Rumeenia leu	RON	4,4675
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,9555
Hiina jüaan	CNY	7,8920	Singapuri dollar	SGD	1,5948
Hongkongi dollar	HKD	9,6551	Suurbritannia nael	GBP	0,7978
India ruupia	INR	69,9420	Sveitsi frank	CHF	1,2010
Jaapani jeen	JPY	98,3800	Taani kroon	DKK	7,4312
Kanada dollar	CAD	1,2784	Tai baat	THB	39,6270
Korea won	KRW	1465,1900	Tšehhi kroon	CZK	25,6580
Leedu liit	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,2930
Läti lattu	LVL	0,6982	Ungari forint	HUF	298,9500
Norra kroon	NOK	7,5145	USA dollar	USD	1,2438
Poola zlott	PLN	4,3873	Venemaa rubla	RUB	40,5650

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused 31.05

Nafta IPE, bbl	104,02
Nafta NYMEX, bbl	88,19
Mootoribensiin, t	1000,00
Diislikütus, t	903,00
Kerge kütteõli, t	883,25
Masuut (1% väävel), t	634,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,418

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	165,00
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	557,30
Kakao NYBOT, USD/t	2083,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	173,10
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	468

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 30.05

USD/t	
Alumiinium LME	1997
Vask LME	7546
Plii LME	1929,5
Nikkel LME	16450
Tina LME	19800
Tsink LME	1893

Väärismetallid 30.05

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1566,18
Plaatina NYMEX	1412,63
Palladium NYMEX	610,00
Hõbe COMEX	28,07

reklaam

Pankade kontaktandmed

SEB Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 5100
SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8088, faks 668 8089
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampo-pank.ee,
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee,

www.bigbank.ee
VERSOPANK Eesti Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501, www.versopank.com
BANKDNB Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
ASUNICREDIT BANK EESTI FILIAAL Liivalaia 13, Tallinn, tel 668 8300, www.unicreditbank.ee, e-post: kliendiinfo@unicreditgroup.ee
LHV PANK Tartu mnt.2, tel. 680 0400, fax 680 0402, e-post: lhv@lvh.ee, www.lvh.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Ä BÖRS

Tallinn

31.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,930	-1,03	1544	-	-13,6%	0,40	0,0%
Baltika	0,365	-1,08	1626	-	-51,5%	1,51	0,0%
Express Grupp	0,993	-0,20	1579	62,7	1,2%	0,77	0,0%
Harju Elekter	2,392	2,53	8 045	12,3	6,5%	0,80	2,9%
Järvevana	0,423	0,00	0	-	-0,1%	0,51	0,0%
Merko Ehitus	5,899	0,00	0	-	-7,9%	0,94	#VALUE
Nordecon	1,100	1,38	1100	-	-21,1%	1,25	0,0%
Olympic EG	1,222	-2,24	14 885	9,7	21,7%	2,10	8,2%
Premia Foods	0,700	1,30	700	86,2	0,8%	0,69	15,7%
Silvano FG	3,271	-0,85	27 900	5,9	36,3%	2,16	#VALUE
Tallink Grupp	0,609	-0,81	24 830	15,3	3,9%	0,60	0,0%
Tln Kaubamaja	5,599	0,88	67	9,2	17,4%	1,60	6,3%
Tallinna Vesi	7,848	0,62	23 145	7,9	23,4%	1,84	10,7%
Trigon PD	0,300	0,00	0	-	-44,5%	0,34	0,0%
Viisnurk	1,335	0,00	0	2,6	30,1%	0,80	#VALUE

P/E arvutatakse viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

31.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
City Service	1,737	-1,08	6,5	1,1	13,2
Grigškes	0,531	0,00	6,0	1,1	1,1
Invalda	2,599	-0,04	-	1,1	-
Linias Agro	0,518	0,00	14,5	1,1	-
Snaige	0,496	0,00	-	1,9	-
TEO LT (Telekomas)	0,637	0,00	11,1	1,6	9,1

Helsingi

31.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	15,90	0,76	12,0	2,8	10,7
Finnair	2,07	2,48	-	0,4	-
Fortum	15,11	0,60	8,5	1,3	-
Neste Oil	7,74	1,51	12,4	0,8	4,5
Nokia	2,18	-0,09	-	0,7	9,2
PKC Group	14,06	0,50	12,5	1,8	4,3
Stockmann	14,47	0,91	23,0	1,3	3,5
Stora Enso	4,50	0,40	13,8	0,6	-
UPM Kymmene	8,39	0,48	10,8	0,6	7,2
YIT	13,39	0,22	12,3	1,9	5,2

Eestimaa on ilus!

PUHKA EESTIMAAL

www.maaturism.ee

KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min

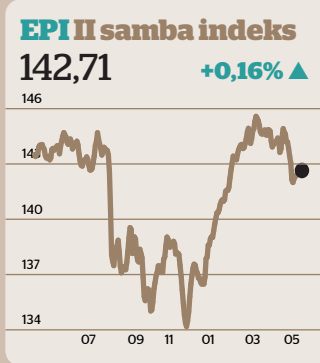
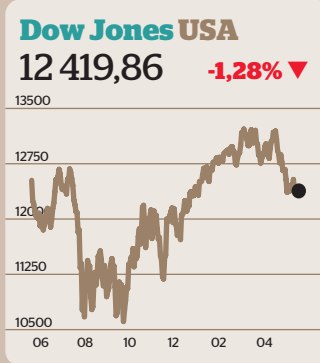
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee

Käitelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

36 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 1. juuni 2012

toimetaja Raivo Sormunen, tel 667 0173, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee



VARUSTA OMA LAPS KOGU SUVEKS PÕNEVA LUGEMISE JA ARENDAVA NUPUTAMISEGA! KOJU KÄTTE ILMA POSTIKULUDETA!*

MONSTER HIGH
MAAILM PAKUB NII JUTURAAMATUID KUI VÕIMALUST MOELOOJANA KÄTT PROOVIDA!
€ 9.99

OMA MAHUKAS NUPUTAMISRAAMAT NII POISTELE KUI TÜDRUKUTELE – SIIN ON PIKALT PUSIMIST!
€ 3.49

VAIDA € 2.99

VAATA KOHE WWW.EGMONT.EE – MEIE TEAME, MIS LASTELE MEELDIB!

***SOODUSKOODI APR KASUTAJATELE KÕIK TELLIMUSED MEIE VEEBILEHOLT WWW.EGMONT.EE ILMA POSTIKULUDETA! SOODUSKOOD KEHTIB KUNI 10. JUUNINI NING VAID VEEBIPOE REGISTREERITUD KASUTAJATELE. TOODUD HINNAD KEHTIVAD VEEBIPOTES WWW.EGMONT.EE KUNI 10. JUUNINI.**

EGMONT
WWW.EGMONT.EE

RHK RIIGIHANGE KESKUS

2013. aastal avaneb Eesti elektriturg, mis toob riigihankekohuslastele kaasa vajaduse osta elektrienergiat riigihankega. Elektrituru avanemine on Eesti tarbija jaoks uus situatsioon, mistõttu puuduvad põhjalikud teadmised elektri ostmise spetsiifikast ning selleks korraldatava hanke strateegiat ja detailidest. Oskamatult valitud hanke struktuur võib pakutavat elektri hinda suurel määral kergitada. Elektrienergia ostmist mõjutavad ka tähtaegadega seonduv ning pakujate piiratus.

Riigihangete Keskus kutsub omavalitsusi osalema 2012. aasta II poolaastal korraldataval ÜLERIIGILISEL ELEKTRIENERGIA OSTMISE ÜHISHANKEL

Osalemiseks palume täita ja allkirjastada portaali www.riigihangetekeskus.ee teema “Hanked” alajaotuses “Hankedokumendid” toodud ühishangete korraldamise tahteavaldused ja ühishanke korraldamise käsunduslepingud ning tagastada allkirjastatud eksemplar Riigihangete Keskusele (PDF e-posti aadressil rhk@rhk.ee) ja originaal posti teel Riigihangete Keskuse aadressil Kiriku 6, 10130 Tallinn.

Ühishankel osalemise soovist palume teatada hiljemalt **29. juuniks 2012.**

Detailsem info ühishanke kohta on leitav aadressil **www.riigihangetekeskus.ee.**

Riigihangete Keskuse kaubamärgi all tegutsev Hangete Korraldamise MTÜ on riigihangete korraldamise kohuslaste ehk hankijate poolt ja huvides loodud ostupoliitika korraldamise ning ühiste hangete korraldamise üksus. RHK tegutseb hankijana (riigihangete kohuslasena) riigihangete seaduse mõistes. Nimetatud staatus lubab teistel hankijatel hankemenetluste korraldamisega seonduva tegevuse, sh hangete korraldamisega kaasneva otsustusõiguse, keskusele üle anda (RHS § 13).

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

30.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	2,89	2,99	2,93	-	7,07	-15,61	31,56	-	20 704 988
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,43	12,43	12,43	-	5,61	-1,31	21,96	-	3 766 778

Compensa Life

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,15	-	5,30	-5,60	17,30	-0,90	4 474 563
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,27	-	1,90	1,30	-	-	391 186

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2012. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2012.

Danske Capital AS

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,90	0,91	0,91	1,01	3,26	-0,53	4,93	1,37	9 744 202
Sampo Pension 50, EUR	1,03	1,04	1,04	1,38	2,87	-1,87	4,91	0,85	128 109 407
Sampo Pension Intress, EUR	0,83	0,84	0,84	0,75	3,22	1,77	4,50	2,98	2 917 714
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,25	1,28	1,27	8,05	3,19	-5,03	9,05	1,39	2 616 350
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,72	0,74	0,73	3,10	3,70	0,86	3,59	0,00	129 895

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

30.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,89	0,90	0,90	0,01	2,83	3,66	5,17	4,19	7 613 306,50
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,03	1,04	1,04	1,99	3,75	-4,25	7,25	-0,30	33 944 761,13
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,57	0,58	0,58	-	1,49	-10,11	-	-	1 108 183,07
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,79	0,81	0,80	2,16	5,41	-2,03	-	-	443 184,05
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,82	0,83	0,83	2,97	4,91	-5,04	-	-	474 927,20
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,77	0,78	0,77	3,93	3,54	-12,89	-	-	495 809,43

LHV Varahaldus

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,27	1,28	1,28	2,10	6,65	-1,89	9,70	2,67	112 249 807
Pensionifond M, EUR	1,03	1,04	1,04	1,37	5,55	0,99	9,61	4,87	16 321 913
Pensionifond S, EUR	1,12	1,13	1,13	0,85	4,94	4,11	8,83	6,91	25 728 965
Pensionifond XL, EUR	1,06	1,08	1,08	2,29	6,57	-3,18	9,24	3,12	28 331 455
Pensionifond XS, EUR	1,03	1,04	1,04	0,79	4,54	4,02	8,87	6,47	6 859 347
Täiendav Pensionifond, EUR	1,17	1,20	1,19	8,07	6,65	-3,53	9,72	0,53	3 952 262
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	7,63	7,86	7,71	14,57	5,41	2,51	9,67	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	4,88	5,02	4,93	14,63	5,41	2,49	9,67	-	4 441 426
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,49	7,64	7,56	14,06	4,13	-14,72	2,82	-	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	4,78	4,88	4,83	14,05	4,11	-14,73	2,81	-	1 199 962

Nordea Pensions Estonia

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,86	0,87	0,87	2,25	4,72	-0,27	7,51	0	36 651 624,68
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,69	0,70	0,70	2,91	5,22	-2,03	0	0	3 882 767,57
Nordea Pensionifond B, EUR	0,83	0,84	0,84	1,53	4,27	1,52	6,55	0	8 358 827,69
Nordea Pensionifond C, EUR	0,79	0,80	0,80	0,87	3,43	3,67	5,78	0	1 652 087,16
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	0,99	1,01	1,00	12,18	4,4	-4,74	9,14	0	2 440 757,02
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,67	0,68	0,68	0,00	3,42	0	0	0	335 029,54

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5–58, Tallinn 10117 tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel. 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119 Tel 680 2680, faks 680 2681 info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10 145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145 tel 710 1250, faks 710 1251 est@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5, korrus, Tallinn 10 111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15 010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

MARFIN PANK EESTIAS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

O

protsenti tulu nõuavad investorid Saksamaa kaheaastase võlakirja omanise eest. Investo-
rid otsivad veel väheseid turvalisi kohti, kuhu
raha eurodes paigutada.

Ken Hasegawa: Hinnad on langenud
pessimistlike maailmamajanduse
ootuste peale. Probleem ei ole ainult
Kreekas, vaid mitmes Euroopa riigis.

Newedge Groupi toorainete derivatiivide juht usub, et nafta hind langeb kolmandas kvartalis
juba 75 dollarile barreli eest.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

30.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Mandatum Life Conservative Strategy, EUR	103,78	104,82	103,78	-	-1,32	-5,11	14,18	-	-
Mandatum Life Balanced Strategy, EUR	110,38	112,03	110,38	-	-2,74	-10,34	16,94	-	-
Mandatum Life Aggressive Strategy, EUR	120,47	122,88	120,47	-	-4,60	-11,81	16,84	-	-
Mandatum Life Fixed Income, EUR	132,10	132,76	132,10	-	3,78	3,25	23,63	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	120,31	122,71	120,31	-	-6,22	-9,89	19,88	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	97,82	99,77	97,82	-	0,24	-16,15	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	128,75	131,33	128,75	-	-0,90	-12,36	19,57	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	136,60	139,33	136,60	-	0,94	-12,20	10,76	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

30.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,77	0,78	0,78	2,31	3,40	4,32	3,76	1,19	33 772 194,85
Pensionifond K2, EUR	0,83	0,84	0,84	3,70	3,31	1,14	4,70	-1,10	137 006 084,67
Pensionifond K3, EUR	0,94	0,95	0,95	5,78	3,13	-0,85	6,27	-2,38	340 165 432,02
Pensionifond K4, EUR	0,68	0,68	0,68	9,58	2,86	-3,88	-	-	16 300 004,95
Pensionifond V1, EUR	1,09	1,11	1,10	3,99	3,40	1,70	5,09	-2,49	7 996 054,63
Pensionifond V2, EUR	0,82	0,83	0,82	6,87	2,82	-2,36	6,51	-4,97	15 308 933,92
Pensionifond V3, EUR	0,93	0,94	0,94	11,20	2,41	-7,42	7,75	-8,41	30 117 803,01
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,87	3,97	3,91	22,05	1,17	-23,27	7,53	-18,55	6 143 855,35
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	6,38	6,54	6,44	22,33	5,76	-26,16	3,74	-25,17	21 624 247,32
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	2,72	2,79	2,75	22,91	5,64	-28,05	-1,94	-30,22	6 891 238,55
Fondifond 100, EUR	8,56	8,78	8,65	14,47	3,46	-9,33	10,21	-8,06	57 323 103,91
Fondifond 30, EUR	10,13	10,38	10,23	5,63	3,96	-0,37	6,34	-1,57	13 118 624,57
Fondifond 60, EUR	9,45	9,69	9,55	9,27	3,75	-3,92	8,50	-4,57	48 573 305,46
Venemaa Aktsiafond, EUR	13,10	13,43	13,24	26,02	1,29	-19,86	10,01	-10,94	45 107 462,75

ASSEB Varahaldus

31.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,679	0,686	0,686	2,97	2,32	-6,39	-	-	6 457 986,96
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,876	0,884	0,884	0,93	2,56	2,52	5,64	4,26	46 660 356,83
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,795	0,803	0,803	1,06	1,60	0,40	5,84	-	9 769 724,24
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,902	0,912	0,912	1,69	2,34	-2,60	5,63	-2,97	239 550 248,17
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,829	0,846	0,838	13,16	4,64	-7,19	8,94	-5,90	12 511 513,61
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,090	1,112	1,101	3,96	2,82	0,35	5,20	-1,34	9 684 746,42
Vahendatavad Fondid *									
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,349	6,477	6,413	0,123	3,180	-6,670	8,670	-8,970	4 055 065
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	7,780	7,938	7,859	0,088	3,730	-3,440	7,400	-6,320	6 071 390
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	9,935	10,135	10,035	0,041	4,190	0,760	7,130	-0,140	1 069 614
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	11,810	11,810	11,810	0,055	7,390	2,350	8,450	3,130	60 689 422
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	8,431	8,601	8,516	0,132	0,500	-18,610	8,060	-4,140	2 699 718
SEB Kasuvfond A, EUR	5,234	5,340	5,287	0,225	0,970	-31,230	6,260	-9,890	14 898 597
Guarantee Fund 80, EUR	98,764	99,260	99,260	0,040	-0,290	-2,970	-1,440	-	34 971 515
Corporate Bond Fund, EUR	1,414	1,414	1,414	0,029	5,740	4,870	7,890	3,650	320 850 000
Danish Mortgage Bond Fund, EUR	127,716	127,716	127,716	0,030	2,960	0,104	0,069	-	88 900 000
High Yield Fund, EUR	116,533	117,710	117,710	-	4,950	2,160	-	-	1 825 230 000
Short Bond Fund EUR	1,271	1,271	1,271	0,001	-0,140	0,120	-0,010	-	57 210 000
Strategy Balanced Fund	100,224	100,224	100,224	-	0,340	-	-	-	0,000
Strategy Defensive Fund	102,516	102,516	102,516	-	0,980	-	-	-	100 100 000,00
Strategy Growth Fund	98,524	98,524	98,524	-	-1,370	-	-	-	0,000
Strategy Opportunity Fund	98,626	98,626	98,626	-	-1,190	-	-	-	0,000
Global Chance/Risk Fund, EUR	0,715	0,729	0,722	0,164	4,400	-2,340	13,550	-4,110	27 550 000
Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,241	2,287	2,264	0,209	0,660	-28,190	7,940	-10,700	122 740 000
Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,351	2,399	2,375	0,183	1,150	-30,460	11,600	-12,300	97 630 000
Russia Fund, EUR	8,914	9,094	9,004	0,257	4,110	-22,150	13,160	-1,930	343 790 000
Ethical Europe Fund, EUR	1,958	1,998	1,978	0,191	5,170	-7,850	6,970	-9,840	16 870 000
Europe Chance/Risk Fund, EUR	1042,373	1063,431	1052,902	0,194	4,260	-7,470	7,350	-10,670	14 790 000
Europe Fund, EUR	2,867	2,925	2,896	0,190	4,650	-7,730	7,700	-9,480	132 700 000
Nordic Fund, EUR	5,848	5,966	5,907	0,233	5,410	-16,560	8,910	-5,750	81 000 000
Nordic Small Cap Fund, EUR	157,176	160,352	158,764	-	12,710	-12,430	-	-	39 880 000
North America Chance/Risk Fund, EUR	3,642	3,716	3,679	0,185	9,380	8,670	17,260	-0,790	183 210 000
Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,384	0,392	0,388	0,219	0,130	-4,340	3,240	-8,680	30 710 000
Asia ex Japan Fund, EUR	6,283	6,409	6,346	0,190	6,180	-2,230	14,810	1,900	170 510 000
Asia Small Caps ex Japan Fund, EUR	3,099	3,161	3,130	0,183	15,680	-7,140	10,000	-2,790	64 470 000
Concept Biotechnology, EUR	41,892	42,315	42,315	-	17,180	26,130	-	-	78 180 000
Medical Fund, EUR	2,984	3,044	3,014	0,115	5,700	12,820	16,270	1,290	22 670 000
Asset Selection Fund, EUR	13,800	14,078	13,939	0,096	-3,200	0,530	0,750	-	1 309 070 000
Key Select, EUR	9,566	9,614	9,614	0,030	-0,140	-4,830	-2,940	-	91 300 000
Listed Private Equity Fund, EUR	132,273	134,945	133,609	0,209	3,280	-22,700	-	-	201 460 000

* Vahendatavate fondide tagasisvõtmis- ja väljalaskemahud saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.03.2012.

Trigon Funds

30.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	83,76	86,32	85,47	26,53	-11,38	-47,82	-9,31	-	6 836 369
Balkani Fond, EUR	10,59	10,97	10,75	28,19	14,65	-25,91	2,59	-18,14	5 609 258
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	147,29	151,79	150,29	22,18	7,34	-14,24	11,82	-	3 806 283
Uus Euroopa Kasuvfond, EUR	11,07	11,46	11,24	26,84	3,88	-32,26	3,44	-19,37	1 780 664
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	16,99	17,59	17,25	15,86	4,56	-8,70	17,54	-10,66	13 980 935
Venemaa Top Picks Fond, EUR	18,68	19,35	18,97	32,55	0,35	-17,74	24,58	-4,88	8 966 269

ÕPPIMINE VÄLISMAAL

Kõrgharidus - bakalaureuse programmid -
Inglismaa, Šotimaa, Taani, Holland, Šveits, Norra, Itaalia ...

Keskharidus - erakoolid - Suurbritannia, Šveits, Austria...

Võõrkeelte õpe - aastaringelt igale vanusele
ja eesmärgile...

Inglise keele õppimine Inglismaal -
suvi 2012

Ainult meil - individuaal- ja grupireisid koolilastele
vanuses 7-18, noortele ja täiskasvanutele.



BALTIC COUNCIL
FOR INTERNATIONAL EDUCATION

Tallinn, Narva mnt 7 tel. 6998300

www.balticcouncil.org



JÄTKAN ÕPINGUID

TTÜ MAJANDUSTEADUSKONNAS

TTÜ majandusteaduskond avab
sügisest 2012 uue magistriõppe kava

Rahandus ja majandusanalüüs

Uus õppekava toob valdkonna spetsialistide
koolitusse uue kvaliteedi ja uued suunad.

Võimaldab spetsialiseeruda kolmes valdkonnas:

- Rahandus
- Ärianalüüs
- Ettevõtluskeskkonna makroanalüüs

Rahandus ja majandusanalüüsi õppekava

- tugineb ülemaailmselt tunnustatud rahvusvahelisele CFA programmile
- õpe toimub täies mahus inglise keeles
- on välja arendatud koostöös valdkonna tööandjatega
- rahuldab olemasolevat ja tulevast nõudlust valdkonna spetsialistide järele
- sisaldab tugevat IT-komponenti

Dokumentide vastuvõtt 27.06 - 06.07.2012

KONTAKTID

Akadeemia tee 3, 12618 Tallinn, Estonia
Phone: +372 620 3947
E-mail: t@ttu.ee
www.ttu.ee/finance-and-analysis



TALLINNA TEHNIKAÜLICOOL
MAJANDUSTEADUSKOND



Jim O'Neill: Kas finantsstabiilsus on tõesti sedavõrd ihaldusväärne, et selle peab saavutama kõige muu arvel?

Goldman Sachs Asset Managementi juhatuse esimees ja termini BRIC looja küsis retoorilise küsimuse ja avaldas soovi, et tema investeerimispangas oleks veidi ebastabiilsust.

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

604,35 -0,23% ▼

perioodi kõrgeim 692,98
perioodi madalaim 513,18

TÕUSJAD



Telefonica

9,10 EUR

+2,80%

Electrolux

141,70 SEK

+2,61%

Tieto

12,65 EUR

+2,60%

SAS

6,20 SEK

+2,48%

Finnair

2,07 EUR

+2,48%

Citycon

2,32 EUR

+1,75%

Massilise müügi-
ga aktsiaturgudel on
kindlate riikide võla-
kirjad kallinemas. USA 10aas-
tase võlakirja tootlus kukkus
1,62%ni, mis on madalaim
tase pärast 1946. aastat.

Oleme justkui tagasi finantskriisi ajas

Investorite seas on kasutusel juba igi-vana ütlus “*Sell in may and go away*” (müü mais ja mine ära). Viimasele 31 päevale tagasi vaadates ei saa midagi tõele lähemal olla.

Laiapõhjaline langus. See, mis mais on juhtunud, toob meelde 2008. aasta teises pooles toimunu ehk finantskriisi alguse. Varaklassid ja aktsiaturud üle maailma on tegemas halvimat kuud viimase nelja või enamagi aasta jooksul. Selle aja sisse on jäänud lugematul hulgal probleeme Euroopas, mure Hiina majanduskasvu pärast ning mõistagi Facebooki totaalselt nurjunud börsile tulek.

Kust alustada? Näiteks naftast. Must kuld on sisenenud karutule (20% langus viimasest tipust) ning tegi viimase kolme aasta halvima kuu. Aasia aktsiaturgudele oli mai nelja aasta halvim. Euro on selle 31 päevaga dollari vastu odavnenud hirmuäratavad 6,4% ning läinud läbi viimase kahe aasta madalaimast tasemest.

Tallinna börs jäi mais 4% miinusesse, mis on üsna hea tulemus lähinaabritega võrreldes. Ainsana tõusis Vilniuse börs (1,7%), samas kui Riia kukkus samuti 4%, Stockholm 7,5%, Helsingi 10% ja Moskva RTS indeks ligi 15%. Maailma halvimate börside seas andis selgelt tooni Ida-Euroopa.

Kreeka lahkumine pigem positiivne. Tekib küsimus, mis edasi. Sedasorti mastaapne korrekt-sioon ei anna lootust uuele järsule tõusule, tõenäolisemalt jätkub vähemalt suve esimeses pooles korralik müügilaine. Samas leiavad mitmed turuosaliselised, et sedasorti müümise tagajärjel on suveralli lihtsalt vältimatu. Aktsiad on niigi olnud suhteliselt odavalt hinnatud ning muutudes massilise müügiga veelgi odavamaks, on loodud päris hea pinnas korralikuks ralliks.

Suur küsimärk on vaid Kreeka. Keegi ei tea täpselt, mida nende lahkumine kaasa võib tuua. Olen enam kui kindel, et Kreeka väljumise hetkel tulistavad Euroopa Keskpanka ja Saksamaa finantskahurid täiel jõul, süstides raha turgudele, ning ei lase massilisel paanikal tekkida. Ja kui investorid näevad, et sisuliselt ei muutunud midagi, on ehk hirm kadunud ja raha võib turgudele tagasi pöörduda.

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Varaklassid ja aktsiaturud üle maailma on tegemas halvimat kuud viimase nelja või enamagi aasta jooksul.

PÖÖRDUMINE

Tallinna Vee aktsionärid saatsid minister Partsile kirja

**ASi Tallinna Vesi aktsionäride koosolekul le-
piti kokku, et vähemusaktsionär Karl Meyer
saadab aktsionäride nimel kirja majandus- ja
kommunikatsiooniminister Juhan Partsile.**

Ministrile saadetud kirja sisu oli alljärgnev:
“Palun Eesti Vabariigi majandus- ja kommu-
nikatsiooniministrilt informatsiooni selle koh-
ta, milliseid abinõusid on majandus- ja kommu-
nikatsiooniministril kavas tarvitusele võtta ko-
halike ja välismaiste investorite huvide kaitseks
käsolevaks ajaks tekkinud olukorras, kus jõus-
tunud õigusaktid on oluliselt muutnud neid tingi-
musi, mis kehtisid ajal, mil toimus seltsi aktsia-
te erastamine ning nende avalik pakkumine Tal-
linna börsil?”

Ministrile kirja saatmise poolt olid aktsionä-
rid, kes esindasid 15 791 303 Tallinna Vee aktsiat
ehk 78,96% kõigist häälest. Kirja saatmise vastu
oli vaid ühe aktsia omanik.

Veefirma aktsionärid võitlevad konkurentsia-
meti otsuse vastu alandada veetariife 29% võrra,
kuna ameti kinnitusel polnud veefirma erasta-
mise tingimused kooskõlas seadusega.

Tallinna Vesi toetub aga erastamislepingule,
kus veefirma hinnastamise poliitika pandi alg-
selt paika 2016. aastani ja hiljem pikendati 2020.
aastani.

Tallinna Vee jaoks tähendaks veetariifide 29%
langus puhaskasumi (ja dividendimakssete) vähe-
nemist umbes poole võrra.

VARA

Zuckerbergi varandus kahaneb

**Facebooki looja Mark Zuckerberg ei kuulu
enam maailma 40 rikkama inimese hulka, va-
hendas finantsuudisteagentuur Bloomberg.**

28aastase miljardäri varandus vähenes viie
päevaga 16,2 miljardi dollari pealt 14,7 miljardi-
le dollarile, põhjuseks sotsiaalsõrgustiku aktsia
hinna langus.

Seni noorim miljardär ei mahu enam Bloom-
bergi miljardäride TOP40 sisse.

LANGEJAD



Latvian Shipping Co

0,22 LVL

-14,34%

Baltika

0,350 EUR

-5,15%

Genpact

15,93 EUR

-2,21%

Olympic EG

1,25 EUR

-1,60%

Alma Media

4,97 EUR

-1,58%

Arco Vara

1,93 EUR

-1,03%

Nafta hind on sisene-
nud karutule. Hinna-
languse põhjuseks
peetakse pessimistlikke maa-
ilmajanduse kasvuootu-
si, mistõttu ei usu investorid
nafta nõudluse kasvu.

SOLUTION
420.-

DEXTER
500.-

JET
2-3 aastat
155.-

MAVERICK
16" 3-5 aastat
165.-

ENERGY/MELODY
20" 5-7 aastat
199.-

MATRIX
24" 8-12 aastat
250.-

TROPHY
240.-

VECTRA
240.-

AUTHOR

PALJU SOODUSPAKKUMISI
www.author.ee
HINNAD KUNI
-30%

INTEGRA
universaalrattas
390.-

REFLEX/CORSA
550.-

Populaarseim matkarattas Eestis!

MÜÜGIL 120 ERINEVAT MUDELIT * MTB * UNIVERSAALRATTAD * DIRT STREET LASTERATTAD * BMX * MAANTEERATTAD * MTB ENDURO * MTB AUTHOR SPORT LADY

AUTHOR
Vesse 4B, tel 609 9928, E-R 10-19, L 9-16
Tartu mnt 171/3, tel 609 0620, E-R 10-19, L 9-16

MÜÜGIKOHAD: Tallinn: Tartu mnt 171/3, tel 609 0620; Author esinduskauplus, Vesse 4B, tel 609 9928; Kauplus Velospets, Rohu 13, tel 677 4990; Kauplus Dünamo, Liivalaia 5, tel 646 3256; Kuressaare: OÜ Bivarix, Tallinna tn. 26, tel 455 7118; Põltsamaa: OÜ Stigen, Kesk 1, tel 775 2968; Põlva: Kesk 10, tel 799 4108; Pärnu: Kauplus Pärnu Ratas, Riia mnt. 95; Jaxka, Merimetsa 15a, tel. 4469 0294; Rapla: Livis Sport, Hariduse 3, tel 485 6831; Rakvere: Rix Ratas, Parkali 7, tel 322 3325; Anome, Koidula 11, tel. 325 5695; Tartu: Rattaring, Aardla 112, tel 504 5961; tel 742 0806; Kauplus VeloSpets, Riia mnt. 130, tel 738 0406; Türi: Rattapood, Paide 6, tel 5559 9018; Valga: Kauplus Elektrum, Riia 18 (Rimi keskus), tel 764 0678; Viljandi: Kauplus Elektrum, Leola 49, tel 435 2234; Haapsalu: Karja 22, tel. 472 9846; Tabasalu: Pinsport, tel. 5300 0098; Jõhvi: Velopood, tel. 513 4559



UUE VOLVOGA

PUHKUSELE



KAS TUNNET SUVETEEDE KUTSET?

Just nüüd on õige aeg suvesõitudele mõelda, sest Info-Autos on suviselt soodsa hinnaga pakkumisel hea hulk rikkalikult varustatud valmis Volvosid. Vali omale mugav ja turvaline kaaslane, millega tahad sõita kaua ja kaugele. Laoautodega tutvu **volvo.infoauto.ee**



Info-Auto
Tallinn | Tartu | Pärnu

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0020 infoauto@infoauto.ee
TARTU Turu 27 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

Vaata kampaaniatingimusi volvo.infoauto.ee Pildid on illustratiivsed.
Kampaania kehtib kuni 30. juuni. või kuni autode lõppemiseni.
CO₂ heide: 129 – 269 g/km; keskmine kütusekulu: 4,9 – 11,5 l/100 km

volvo.infoauto.ee

elisa.ee

elisa



Järelmaksu sissemaks

0.-

Kuumaksed: 24 kuud x 24,08

Liitudes äripaketiga
MiNT Business Standard
või MiNT Business Premium,
surfad Elisa mobiilses
internetis kogu suve
ilma kuutasuta!



miNT

Üle Eesti internet